

Brussell, 10 ta' Marzu 2026
(OR. en)

7162/26

**Fajl Interistituzzjonali:
2013/0072 (COD)**

**CODEC 409
AVIATION 42
CONSOM 72
PE 36**

NOTA TA' INFORMAZZJONI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Suġġett:	Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament (KE) Nru 261/2004 li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passigġieri fil-każ li ma jithallewx jitilgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u r-Regolament (KE) Nru 2027/97 dwar ir-responsabbiltà ta' trasportaturi bl-ajru fejn jidhol it-trasport bl-ajru tal-passigġieri u l-bagalji tagħhom - Eżitu tat-tieni qari tal-Parlament Ewropew (Strażburgu, mid-19 sat-22 ta' Jannar 2026)

I. INTRODUZZJONI

F'isem il-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu (TRAN), ir-Rapporteur Andrey NOVAKOV (PPE, BG) ipprezenta rakkomandazzjoni għat-tieni qari li fiha 243 emenda (l-emendi 1-243) għall-pożizzjoni tal-Kunsill¹ fl-ewwel qari dwar il-proposta għal Regolament imsemmija hawn fuq lill-Plenarja fit-13 ta' Jannar 2026.

¹ 10015/1/25 REV 1 + ADD 1.

II. VOTAZZJONI

Il-Parlament Ewropew adotta dawn l-emendi (l-emendi 1-243) li tressqu għall-votazzjoni b'mod kollettiv fil-Plenarja tiegħu fil-21 ta' Jannar 2026.

Il-Parlament Ewropew bagħat uffiċjalment l-emendi tiegħu fit-tieni qari lill-Kunsill fid-9 ta' Marzu 2026. It-test tal-emendi adottati u r-risoluzzjoni leġislattiva tal-Parlament Ewropew jinsabu fl-Anness ta' din in-nota.

P10_TA(2026)0009

Id-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru

Rizoluzzjoni leġislattiva tal-Parlament Ewropew tal-21 ta' Jannar 2026 dwar il-pożizzjoni tal-Kunsill fl-ewwel qari bil-hsieb tal-adozzjoni ta' Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament (KE) Nru 261/2004 li jistabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitolgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet u r-Regolament (KE) Nru 2027/97 dwar ir-responsabbiltà ta' trasportaturi bl-ajru, fejn jidhol it-trasport bl-ajru tal-passiġġieri u l-bagalji tagħhom (10015/1/2025 – C10-0228/2025 – 2013/0072(COD))

(Proċedura leġislattiva ordinarja: it-tieni qari)

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra l-pożizzjoni komuni tal-Kunsill fl-ewwel qari (10015/1/2025 – C10-0228/2025),
 - wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew tal-11 ta' Lulju 2013¹,
 - wara li kkonsulta l-Kumitat tar-Regġuni,
 - wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Kummissjoni (COM(2025)0630),
 - wara li kkunsidra l-pożizzjoni tiegħu fl-ewwel qari² dwar il-proposta tal-Kummissjoni lill-Parlament u lill-Kunsill (COM(2013)0130),
 - wara li kkunsidra l-linji gwida tal-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu tat-13 ta' Ottubru 2025 skont l-Artikolu 74 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
 - wara li kkunsidra l-Artikolu 294(7) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,
 - wara li kkunsidra l-Artikolu 68 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
 - wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni għat-tieni qari tal-Kumitat għat-Trasport u t-Turiżmu (A10-0001/2026),
1. Jadotta l-pożizzjoni fit-tieni qari li tidher hawn taħt;
 2. Jagħti istruzzjonijiet lill-President tiegħu biex tgħaddi l-pożizzjoni tal-Parlament lill-Kunsill u lill-Kummissjoni kif ukoll lill-parlamenti nazzjonali.

¹ ĠU C 327, 12.11.2023, p. 115.

² ĠU C 93, 24.3.2017, p. 336.

P10_TC2-COD(2013)0072

Požizzjoni tal-Parlament Ewropew adottata fit-tieni qari fil-21 ta' Jannar 2026 bil-hsieb tal-adozzjoni tar-Regolament (UE) 2026/... tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament (KE) Nru 261/2004 li jistabbilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitolgħu u ta' kancellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet u r-Regolament (KE) Nru 2027/97 dwar ir-responsabbiltà ta' trasportaturi bl-ajru fejn jidhol it-trasport bl-ajru tal-passiġġieri u l-bagalji tagħhom

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 100(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz ta' att leġislattiv intbagħat lill-Parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkonsultaw lill-Kumitat tar-Regjuni,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja²,

¹ ĠU C 327, 12.11.2023, p. 115.

² Il-pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tal-5 ta' Frar 2014 (ĠU C 93, 24/03/2017, p. 336) u l-pożizzjoni tal-Kunsill fl-ewwel qari tad-29 ta' Settembru 2025 (ĠU C, C/2025/5782, 30.10.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5782/oj>). Il-pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tal-21 ta' Jannar 2026.

Billi:

- (1) Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³ u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2027/97⁴ ikkontribwew b'mod sinifikanti għall-protezzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru meta l-pjanijiet tal-ivvjaġġar tagħhom jiġu interrotti minhabba imbark miċħud, dewmien twil ta' titjiriet, kanċellazzjonijiet jew ġestjoni hażina tal-bagalji.
- (1a) *Il-leġiżlatur tal-Unjoni jikkonferma l-għanijiet espressi fil-Premessi 1 u 4 għal leġiżlazzjoni tal-UE fil-qasam tat-trasport bl-ajru biex jiġi żgurat livell għoli ta' protezzjoni għall-passiġġieri, biex jitqiesu bis-shih ir-rekwiżiti tal-protezzjoni tal-konsumatur b'mod ġenerali u biex jogħlew l-istandards ta' protezzjoni stabbiliti b'dan ir-Regolament. Dan jenhtieg li jsir billi jissahhu d-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru, billi tittiejb id-ċertezza legali kemm għall-passiġġieri tal-ajru kif ukoll għat-trasportaturi tal-ajru u billi jiġu kkodifikati d-deċiżjonijiet ewlenin tal-Qorti tal-Ġustizzja fl-interpretazzjoni tagħha tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, kif ukoll billi jiġi żgurat li t-trasportaturi tal-ajru joperaw skont kundizzjonijiet armonizzati f'suq liberalizzat. Dan ifisser ukoll li jenhtieg li l-istandards ta' protezzjoni stabbiliti bir-Regolament (KE) Nru 261/2004 bl-ebda mod ma jitnaqqsu fil-grad. Għaldaqstant, jenhtieg li jitwettaq il-potenzjal shih tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru, kif protetti skont ir-Regolamenti (KE) Nru 261/2004 u (KE) Nru 2027/97, u jenhtieg li tiġi żgurata applikazzjoni aktar effettiva, effiċjenti u konsistenti ta' tali drittijiet madwar l-Unjoni, filwaqt li jitqiesu l-interessi tat-trasportaturi tal-ajru u jitkompla jinstab bilanċ bejn l-interessi tal-passiġġieri tal-ajru u dawk tat-trasportaturi tal-ajru. [Em. 1]*

³ Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2004 li jistabilixxi regoli komuni dwar il-kumpens u l-assistenza għal passiġġieri fil-każ li ma jithallewx jitlegħu u ta' kanċellazzjoni jew dewmien twil ta' titjiriet, u li jħassar ir-Regolament (KEE) Nru 295/91 (ĠU L 46, 17.2.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>).

⁴ Ir-Regolament (KE) Nru 2027/97 tad- 9 ta' Ottubru 1997 dwar ir-responsabbiltà tat-trasportaturi bl-ajru fir-rigward tat-trasport ta' passiġġieri u l-bagalji tagħhom bl-ajru (ĠU L 285, 17.10.1997, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/2027/oj>).

- (2) Madankollu, għadd ta' nuqqasijiet, li ħarġu waqt l-implimentazzjoni tad-drittijiet skont ir-Regolamenti (KE) Nru 261/2004 u (KE) Nru 2027/97, xekklu l-potenzjal sħiħ ta' dawk id-drittijiet fejn tidhol il-protezzjoni tal-passiġġieri. Sabiex tiġi żgurata applikazzjoni aktar effettiva, effiċjenti u konsistenti tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru madwar l-Unjoni, hemm bżonn sensiela ta' aġġustamenti fil-qafas legali attwali. Dan saħqitu l-komunikazzjoni mill-Kummissjoni tas-27 ta' Ottubru 2010 bit-titolu: "Rapport tal-2010 dwar iċ-Ċittadinanza tal-UE: Inżarmaw l-ostakli għad-drittijiet taċ-ċittadinanza tal-UE" li ħabbar miżuri biex jiġu żgurati gabra ta' drittijiet komuni partikolarment għall-passiġġieri tal-ajru u l-infurzar xieraq ta' dawn id-drittijiet.

- (3) ~~L-Istudju~~ **L-istudju** dwar il-livell attwali ta' protezzjoni tal-passiġġieri tal-ajru fl-UE kkommissjonat u ppubblikat mill-Kummissjoni fl-2020 (~~minn hawn 'il quddiem "L-Istudju~~ **"L-istudju Steer**) ~~wera isostni~~ li l-prijorità ewlenija tal-passiġġieri hija li jingħataw assistenza f'każ ta' tfixkil fil-vjaġġ u li jiġu offruti rotta alternattiva sabiex jaslu fid-destinazzjoni tagħhom malajr kemm jista' jkun. ~~L-Istudju wera~~ **Għal dan l-ghan, l-istudju Steer juri** li l-hlas ta' kumpens jiġi t-tielet **mit-tliet għażliet ipprovduti** f'termini tal-prijoritajiet tal-passiġġieri. ~~Min-naħa l-oħra, l-Istudju wera wkoll li l-kostijiet assoluti u relattivi m'garrba mit-trasportaturi tal-ajru bl-implimentazzjoni~~ **Madankollu, minn dan l-istudju ma jistax jiġi dedott li l-hlas ta' kumpens jikklassifika f'livell baxx fil-prijoritajiet tal-passiġġieri, għal tliet raġunijiet. L-ewwel nett, id-disinn tal-mistoqsija diġà għandu bias sinifikanti, li jnaqqas l-eżiti possibbli, peress li t-tliet għażliet mogħtija li r-rispondenti ma humiex komparabbli fin-natura tagħhom. Filwaqt li tnejn mill-għażliet (l-assistenza u l-ghoti ta' rotta alternattiva) iwiegħdu serhan immedjat minn problema urġenti (tfixkil fit-titjiriet), it-tielet għażla (kumpens) hija inqas immedjata u inqas urġenti min-natura tagħha. Il-kumpens skont dan ir-Regolament ifittex li jagħti rimedju għad-dannu m'garrab bhala konsegwenza ta' tfixkil, bi hlas li jghin lill-passiġġier fuq terminu ta' żmien fit-tul, aktar milli jsolvi l-problema immedjata (permezz ta' assistenza jew tal-ghoti ta' rotta alternattiva). Huwa naturali li r-rispondent medju jikklassifika fit-tielet post bhala l-inqas urġenti u immedjat mit-tliet għażliet (il-kumpens).**

Madankollu, ikun logikament u statistikament invalidu li minn din il-klassifikazzjoni jiġi konkluz li għoti ta' kumpens ikun ta' importanza sinifikament aktar baxxa għall-passiġġier. It-tieni punt: id-disinn tal-mistoqsija tal-Istudju johloq obbligu artiċċjali fuq ir-risponent li jkollu jagħzel bejn tliet għażliet u jikklassifikahom, filwaqt li fir-realtà attwali tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 ziedu b'mod sinifikanti mill-2011 li jistgħu jirriżultaw frestrizzjoni fuq l-għadd ta' rotot operati jew fi tnaqqis fil-konnettività offruta mit trasportaturi tal-ajru lill-passiġġieri fuq terminu ta' żmien fit-tul. Għaldaqstant, dawk it-tliet għażliet jikkoeżistu minghajr ma jeskludu lil xulxin bl-ebda mod. It-tielet punt: il-klassifikazzjoni tal-istudju Steer hija derivata mill-interazzjoni mal-konsumaturi u mal-organizzazzjonijiet tal-passiġġieri u minn riċerka bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni, u mhijiex ibbażata fuq sħarriġ komprensiv dwar il-passiġġieri. Għalhekk, sabiex jiġi evitat il-bias tad-disinn tal-mistoqsija u tal-metodoloġija tal-istudju Steer, tajjeb li jiġu kkonsultati sħarriġiet rappreżentattivi ulterjuri dwar l-opinjoni tal-passiġġieri tal-ajru fir-rigward tal-għoti ta' kumpens skont dan ir-regolament. Sħarriġ statistiku⁵ mwettaq mill-Qorti Ewropea tal-Awdituri (QEA) fl-2018 ta' 10 350 ċittadin magħzula b'mod aleatorju minn għaxar Stati Membri, wera d-“dritt għal kumpens f'każ ta' kancellazzjonijiet jew passiġġieri li ma jithallewx jitolgħu” fit-tieni post b'39,6 % minn għaxar għażliet li minnhom il-passiġġieri kellhom jagħzlu tliet drittijiet li “jqisu bhala l-aktar importanti”, filwaqt li l-għażla ppreferuta, li kienet “id-dritt li jirċievu trasport alternattiv f'każ ta' dewmien twil, kancellazzjonijiet jew passiġġieri li ma jithallewx jitolgħu”, kienet biss marginalment oġhla, b'41,7 %.

Minhabba din id-differenza negligibbli, jenhtieg li r-revizjoni ma tigi dedotta l-ebda ordni reali ta' preferenza minn dawn iż-żewġ għażliet bi klassifikazzjoni tant fil-qrib. Fi stharrig tal-YouGov ikkummissjonat minn aġenzija ta' pretensjonijiet, li sar fir-rebbiegha tal-2025, fost 3 059 ċittadin fil-Ġermanja, Spanja u d-Danimarka, 70 % tar-rispondenti insistew li tinzamm ir-regola attwali ta' kumpens, filwaqt li saħqu li l-passiġġieri jenhtieg li ma jitilfux id-drittijiet minhabba ffrankar marginali tal-ispejjeż, filwaqt li 14 % biss ippreferew iffrankar prezunt ta' EUR 1 fuq il-prezz tal-biljett. Anke l-assoċjazzjoni tal-industrija Airlines for Europe (A4E) tikkonkludi mill-istharrig YouGov tagħha stess, li jirrifletti l-fehmiet ta' aktar minn 6 000 konsumatur f'hames Stati Membri, li "75 % tal-passiġġieri li taru f'dawn l-aħħar 12-il xahar jappoġġjaw iż-żamma tal-livelli ta' kumpens attwali"⁶. Din l-evidenza tappoġġja d-deċiżjoni tal-leġiżlatur tal-Unjoni fil-kuntest tar-revizjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tiffoka b'mod partikolari fuq id-drittijiet li ma jkun hemm tnaqqis fil-grad tal-ebda dritt eżistenti tal-passiġġieri għal kumpens, flimkien ma' drittijiet ohra ugwalment importanti għall-assistenza u l-ghoti ta' rotta għida, filwaqt li alternattiva. Iż-żewġ kategoriji ta' drittijiet eżaminati fl-evidenza ta' hawn fuq, "kumpens" u "assistenza u għoti ta' rotta alternattiva", iridu jitqiesu bhala shah u ma jridux jiġu opposti b'mod artifiċjali wahda kontra l-ohra. L-inċentivi ekonomiċi għat-transportaturit-transportaturi tal-ajru u l-impatt-il-impatt fuq il-konnettività jistghu jitqiesu bis-shih, filwaqt li fl-istess hin jiġu ppreservati d-drittijiet eżistenti tal-passiġġieri tal-ajru u livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur. [Em. 2]

(3a) *F'konformità mal-objettivi tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, studju indipendenti rieżaminat bejn il-pari tal-2023⁷ jipprovdì evidenza robusta li r-Regolament fil-forma attwali tiegħu huwa effettiv fit-tnaqqs tal-hinijiet medji tad-dewmien tat-titjiriet. Huwa sab li dan l-impatt huwa b'mod ċar ekonomikament importanti fid-daqs u huwa indipendenti mid-deċiżjonijiet tat-trasportaturi tal-ajru dwar it-tul skedat tat-titjira. Dan jikkonferma li statistikament, l-ipoteżi ta' ebda impatt tista' tiġi miċhuda b'mod qawwi hafna. Huwa jinsisti li r-riżultati tiegħu japplikaw għal miżuri oħra ta' puntwalità tat-titjiriet (dewmien fil-wasla u s-sehem ta' "titjiriet fil-hin"), u huwa robust għal speċifikazzjonijiet alternattivi. Barra minn hekk, sab li r-Regolament attwali huwa l-aktar effettiv fit-tnaqqs tad-dewmien fuq rotot fejn il-kompetizzjoni hija baxxa. Huwa jissottolinja li minn perspettiva ekonomika, l-iskema ta' kumpens skont ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 tapplika l-prinċipju li r-responsabbiltà għandha tiġġarrab mill-parti li tinsab fl-aħjar pożizzjoni biex tipprevjeniha u timmaniġġjaha bl-inqas kost. It-trasportaturi tal-ajru, aktar milli l-passiġġieri, iżommu l-kontroll fuq il-puntwalità permezz ta' skedar, ippjanar tal-manutenzjoni, rotazzjonijiet tal-ekwipaġġ u tal-inġenji tal-ajru, u strateġiji ta' rkupru mit-tfixkil.*

⁷

Ara Gnutzmann u Spiewanowski fi: Transport Policy (Il-politika tat-trasport) 136 (2023) 155–168, ara: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0967070X23000768>

Billi jorbot ir-responsabbiltà mad-dewmien tal-wasla fid-destinazzjoni finali, ir-Regolament jipprovdi l-inċentivi ekonomiċi meħtieġa għat-trasportaturi tal-ajru biex inaqqsu l-okkorrenza ta' dewmien twil u kancellazzjonijiet. Is-sejbiet ta' dan l-istudju jappoġġjaw id-deċiżjoni tal-leġiżlatur tal-Unjoni li jżomm u jagħmel esplicitu l-limitu komuni ta' tliet sigħat għall-kumpens fil-każ ta' kancellazzjoni jew dewmien twil, il-livelli attwali ta' kumpens u l-limiti tad-distanza: filwaqt li jiġi żgurat li l-livell attwali ta' protezzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri ma jitnaqqasx fil-grad, u jkun effettiv biex tiżdied il-konnettività u jinżammu l-inċentivi ekonomiċi għat-trasportaturi tal-ajru. [Em. 3]

- (4) Jenħtieġ li l-passiġġieri li jivvjaġġaw fuq titjira koperta minn Obbligi ta' Servizz Pubbliku, b'tariffa sħiħa jew imnaqqsa, ikunu soġġetti għall-istess drittijiet skont ir-Regolament (KE) Nru 261/2004.

- (5) Sabiex tizdied iċ-ċertezza legali għat trasportaturi u l-passiġġieri tal-ajru, hemm bżonn definizzjoni tal-kunċett ta' "ċirkostanzi straordinarji", li tqis is-sentenza tal-Qorti tal-Gustizzja fil-Kawża C-549/07 (Friederike Wallentin-Hermann vs Alitalia—Linee Aeree Italiane SpA) ("is-sentenza fil-Kawża C-549/07")⁸ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004. Jenhtieg li l-kunċett ***Il-kunċett*** ta' "ċirkostanzi straordinarji" jiġi ċċarat permezz ta' listi mhux eżawrjenti ta' ċirkostanzi li jikkostitwixxukien ***soġġett għal ġurisprudenza abbondanti tal-Qorti tal-Gustizzja. Jenhtieg li tiġi pprovduta ċarezza akbar dwar x'jikkostitwixxi*** ċirkostanzi straordinarji jew li ma jikkostitwixx ***biex id-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru jkun jistgħu jiġu infurzati b'mod effettiv u konsistenti. Fid-dawl tal-ġurisprudenza, jenhtieg li ssir distinzjoni bejn avvenimenti li l-origini tagħhom hija "interna" u dawk li l-origini tagħhom hija "esterna" għat-trasportatur tal-ajru li jopera. L-avvenimenti jenhtieg li jiġqiesu esterni meta jirriżultaw minn ċirkostanzi barra mill-kontroll tat-trasportatur tal-ajru u jirriżultaw minhabba avveniment naturali jew att ta' parti terza. Tali avvenimenti esterni jenhtieg li jkun generalment ikkwalifikati bhala*** ċirkostanzi straordinarji. ***Avvenimenti li ma jissodisfawx dawn il-kriterji*** jenhtieg li l-Kummissjoni tirreżamina l-lista ta' ***jiġqiesu interni u jenhtieg li ma jiġux ikkwalifikati bhala*** ċirkostanzi straordinarji kull tliet snin u tipproponi, kif xieraq, li l-Parlament. ***Tali distinzjoni jenhtieg li tiġi ċċarata aktar permezz ta' lista eżawrjenti ta' ċirkostanzi li huma identifikati b'mod ċar bhala li jistgħu jiġqiesu bhala*** straordinarji.

⁸ Is-sentenza tal-Qorti (ir-Raba' Awla) tat-22 ta' Diċembru 2008, Friederike Wallentin-Hermann vs Alitalia—Linee Aeree Italiane SpA, il-Kawża C-549/07, ECLI:EU:C:2008:771.

Sabiex tiġi emendata l-lista ta' ċirkostanzi straordinarji, jenħtieġ li tiġi ddelegata lill-Kummissjoni s-setgħa li tadotta atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea fir-rigward ta' żidiet, meta jkun meħtieġ, ma' dik il-lista. Huwa importanti b'mod partikolari li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa waqt il-hidma preparatorja tagħha, inkluż fil-livell tal-esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jitwettqu f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet⁹. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jaġġornaw dik il-lista jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċievuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejjija ta' atti delegati. [Em. 4]

⁹

Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet (ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1).

- (5a) *F'konformità mal-Konvenzjoni ta' Montreal, l-obbligi fuq it-trasportaturi tal-ajru li joperaw jenhtieg li jkunu limitati jew esklużi f'każijiet li fihom avveniment ikun gie kkawżat minn ċirkostanzi straordinarji li ma setghux jiġu evitati anke kieku ttiehdu l-miżuri raġonevoli kollha. Il-Qorti tal-Ġustizzja pprovdiet aktar dettall dwar it-tifsira u l-limiti tal-obbligu li jittiehdu "miżuri raġonevoli" fil-ġurisprudenza tagħha. [Em. 5]*
- (6) ~~Fis-sentenza tagħha fil-Kawża C-549/07, il-Qorti tal-Ġustizzja sostniet li problema teknika mhux mistennija ma kinitx tikkostitwixxi ċirkostanza straordinarja, hlief meta l-problema teknika mhux mistennija originat minn difett moħbi fil-manifattura żvelat mill-manifattur tal-inġenju tal-ajru jew minn awtorità kompetenti, jew hsara lill-inġenju tal-ajru kkawżata minn atti ta' sabotagg jew terrorizmu. Madankollu, fid-dawl tal-esperjenza miksuba u minhabba l-importanza prevalenti li jiġi żgurat li d-drittijiet mogħtija lill-passiġġieri skont dan ir-Regolament ma jkunux ta' detriment għas-sikurezza, jenhtieg li f'ċerti kundizzjonijiet, kwistjonijiet tekniċi b'ċertu tagħmir jikkostitwixxu ċirkostanzi straordinarji. [Em. 6]~~

(7) Fis-sentenza tagħha fil-Kawzi Magħquda C-156/22, C-157/22 u C-158/22 (TAP Portugal vs flihtight GmbH u Myflyright GmbH)¹⁰ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Gustizzja sostniet li assenza mhux mistennija minhabba mard jew saħansitra mewt mhux mistennija, flit qabel it-tluq ta' titjira, ta' membru tal-ekwipaġġ li l-preżenza tiegħu hija essenzjali għall-operat tat-titjira ma kinitx tikkostitwixxi èirkostanza straordinarja. Madankollu, minkejja li t-trasportaturi tal-ajru għandhom id-dmir li jiehdu l-mizuri raġonevoli kollha biex jiżguraw is-sostituzzjoni tal-bdot, tal-kobdot jew tal-ekwipaġġ tal-kabina minimu meħtieġ, l-iżgurar tal-konformità ma' dak l-obbligu fil-prattika barra mill-bażijiet tas-servizz tat-trasportatur tal-ajru jeħtieġ żmien konsiderevoli u kostijiet finanzjarji għoljin. Għalhekk, huwa xieraq li jiġi previst li l-mard jew il-mewt mhux mistennija ta' membru tal-ekwipaġġ li l-preżenza tiegħu hija essenzjali, pereżempju meta ssehh fil-jum ta' qabel it-tluq tat-titjira, barra mill-bażijiet tas-servizz ta' trasportatur tal-ajru, jenhtieg li jikkostitwixxi èirkostanza straordinarja. [Em. 7]

¹⁰ Is-sentenza tal-Qorti tal-Gustizzja (It-Tielet Awla) tal-11 ta' Mejju 2023, TAP Portugal vs flihtight GmbH u Myflyright GmbH, il-Kawzi Magħquda C-156/22 sa C-158/22, ECLI:EU:C:2023:393.

(8) Fis-sentenzi tagħha fil-Kawzi C-28/20 (Airhelp Ltd vs Scandinavian Airlines System Denmark—Norway—Sweden)¹¹, C-195/17 (Helga Krüsemann u Others vs TUIfly GmbH)¹², C-613/20 (CS vs Eurowings GmbH)¹³ u fid-digriet tagħha fil-Kawża C-287/20 (EL u CP vs Ryanair DAC)¹⁴ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Ġustizzja sostniet li l-istrajkijiet tal-persunal tat-trasportatur tal-ajru ma jikkostitwux ċirkostanzi straordinarji. Madankollu, meta jsehh strajk, ċerti talbiet mill-persunal tal-linji tal-ajru ma jaqgħux taħt il-kompetenza tat-trasportatur tal-ajru u ma jkunux fil-kontroll tiegħu, bħal bidliet fl-età tal-irtirar jew għall-kontribuzzjonijiet finanzjarji li jistgħu jiġu indirizzati biss mill-awtoritajiet pubbliċi. Għalhekk, huwa xieraq li jiġi previst li ċerti strajkijiet mill-persunal tal-linji tal-ajru jenhtieg li jikkostitwixxu ċirkostanzi straordinarji. [Em. 8]

¹¹ Is-sentenza tal-Qorti (Awla Manja) tat-23 ta' Marzu 2021, Airhelp Ltd vs Scandinavian Airlines System Denmark—Norway—Sweden, il-Kawża C-28/20, ECLI:EU:C:2021:226.

¹² Is-sentenza tal-Qorti (It-Tielet Awla) tas-17 ta' April 2018, Helga Krüsemann et vs TUIfly GmbH, il-Kawża C-195/17, ECLI:EU:C:2018:258.

¹³ Is-sentenza tal-Qorti (Id-Disa' Awla) tas-6 ta' Ottubru 2021, CS vs Eurowings GmbH, il-Kawża C-613/20, ECLI:EU:C:2021:820.

¹⁴ Id-digriet tal-Qorti (It-Tmien Awla) tal-10 ta' Jannar 2022, EL u CP vs Ryanair DAC, il-Kawża C-287/20, ECLI:EU:C:2022:1.

- (9) Fis-sentenza tagħha fil-Kawża C-173/07 (Emirates Airlines - Direktion für Deutschland vs Diether Schenkel)¹⁵ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Ġustizzja sostniet li l-kunċett ta' "titjira" fis-sens tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 ma giex definit iżda l-Qorti tal-Ġustizzja interpretatu bhala li jikkonsisti essenzjalment minn operazzjoni ta' trasport bl-ajru, bhala "unità" ta' tali trasport, li ssir minn trasportatur tal-ajru li jiffissa l-itinerarju tagħha. Sabiex tiġi evitata l-inċertezza u fid-dawl tal-esperjenza miksuba, jenħtieġ li issa tinghata definizzjoni aktar ċara ta' "titjira", kif ukoll il-kunċetti assoċjati ta' "titjira ta' konnessjoni" u "vjaġġ".
- (10) Fis-sentenza tagħha fil-Kawża C-537/17 (Claudia Wegener vs Royal Air Maroc SA)¹⁶ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Ġustizzja sostniet li r-Regolament (KE) Nru 261/2004 kien japplika għal parti ta' kwalunkwe titjira li kienet parti minn vjaġġ wieħed, irrispettivament minn fejn seħħet it-titjira, inkluż titjiriet operati għalkollox barra mill-Unjoni. ***Abbażi ta' din is-sentenza u bl-għan li jiġu stabbiliti kundizzjonijiet ekwi***, meta l-punt tat-tluq inizjali jkun jinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, jew, ~~meta t trasportatur tal-ajru li jopera jkun trasportatur tal-ajru tal-Unjoni li jopera~~, meta d-destinazzjoni finali tal-vjaġġ tkun tinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, jenħtieġ li japplika dan ir-Regolament. **[Em. 9]**

¹⁵ Is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (Ir-Raba' Awla) tal-10 ta' Lulju 2008, Emirates Airlines - Direktion für Deutschland vs Diether Schenkel, Kawża C- 173/07, ECLI:EU:C:2008:400.

¹⁶ Is-sentenza tal-Qorti (It-Tmien Awla) tal-31 ta' Mejju 2018, Claudia Wegener vs Royal Air Maroc SA, il-Kawża C- 537/17, ECLI:EU:C:2018:361.

(11) L-Istudju wera livelli differenti ta' konformità mar-Regolament (KE) Nru 261/2004 mit-trasportaturi tal-ajru, fejn it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni ġeneralment urew livell oġhla ta' konformità mit-trasportaturi tal-ajru ta' pajjiżi terzi. Għalhekk, jekk jerġa' jkun hemm kundizzjonijiet ekwi bejn it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni u ta' pajjiżi terzi u t-titjib tas-sostenibbiltà ekonomika tat-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni se jagħtu appoġġ lill-kompetittività tal-Unjoni u fl-aħħar mill-aħħar itejbu l-protezzjoni tal-passiġġieri b'mod ġenerali.

(11a) *Fl-interess ta' kompetizzjoni internazzjonali ġusta u sabiex jiġi żgurat li l-passiġġieri jkunu protetti minn qafas ta' drittijiet uniformi u koerenti, jenhtieg li r-Regolament (KE) Nru 261/2004 japplika għall-vjaġġi kollha fl-Unjoni, kif ukoll għall-vjaġġi kollha li jtilqu mill-Unjoni jew li jaslu fiha. [Em. 10]*

- (12) ~~L-Artikolu 349 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea jirrikonoxxi l-karatteristiċi speċjali tar-reġjuni ultraperiferiċi, b'mod partikolari minhabba li huma remoti. Fid-dawl tal-esperjenza miksuba bir-Regolament (KE) Nru 261/2004, huwa meħtieġ li tiġi żgurata l-konnettività territorjali għar-reġjuni ultraperiferiċi u tissaħħaħ il-koeżjoni mal-Unjoni kollha, li jkun għall-benefiċċju aħhari tal-passiġġieri. Minhabba l-karatteristiċi speċifiċi tal-vjaġġi bejn ir-reġjuni ultraperiferiċi u territorju ieħor ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, l-ammont ta' kumpens jenħtieġ li jiġi ddeterminat abbażi tad-distanza reali tal-vjaġġi. [Em. 11]~~
- (13) Il-biljetti jinħarġu jew jiġu awtorizzati minn trasportatur tal-ajru li jopera wara l-konkluzjoni ta' kuntratt ta' trasport bl-ajru ma' passiġġier. Jenħtieġ li dawn ikunu jistgħu jiġu identifikati permezz ta' numru uniku tal-biljett u jkun fihom referenza unika relatata ma' kuntratt ta' trasport bl-ajru uniku maħrugh waqt il-hin tal-prenotazzjoni. Jenħtieġ li jkopru titjira waħda jew titjira ta' konnessjoni, mingħajr ma jitqiesu l-waqfiet intermedji għal finijiet tekniċi u operattivi. Jenħtieġ li jkun fihom diversi punti ta' informazzjoni rigward dik it-titjira jew dik it-titjira ta' konnessjoni bħad-data tat-titjira, l-ajruporti tat-tluq u tal-wasla, il-hinijiet skedati tat-tluq u tal-wasla, l-isem u l-kunjom tal-passiġġier, in-numru tat-titjira u l-isem tat-trasportatur tal-ajru li jopera.

- (14) Fis-sentenza tagħha fil-Kawża C-22/11 (Finnair Oyj vs Timy Lassooy)¹⁷ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Ġustizzja sostniet li l-kunċett ta' "~~imbark miċċud~~" għandu **passiġġieri li ma jithallewx jitolgħu** " jehntieg li jiġi interpretat bħala relatat mhux biss ma' każijiet ta' ~~imbark miċċud~~ **fejn il-passiġġieri ma jithallewx jitolgħu** minhabba eċċessi fil-prenotazzjoni, iżda anki ma' dawk ta' ~~imbark miċċud~~ **fejn il-passiġġieri li ma jithallewx jitolgħu** għal raġunijiet oħra, bħal raġunijiet operattivi. Jenhtieg li l-passiġġieri li jkunu pprezentaw ruħhom għall-imbark u li ma jithallewx jitolgħu jew li jkunu ġew infurmati minn qabel li, kontra r-rieda tagħhom, mhux ser jithallew jitolgħu jiġu rimborżati **u kkompensati** mingħajr dewmien żejjed. [Em. 12]
- (15) ~~Fl-istess hin, hemm raġunijiet validi biex passiġġieri ma jithallewx jitolgħu, bħal saħħa, sikurezza, sigurtà jew dokumentazzjoni tal-ivvjagġar inadegwata. It trasportaturi tal-ajru għandhom ukoll raġunijiet validi biex jiċċedu l-imbark lill-passiġġieri li juru mgħiba problematika li thedded is-sikurezza jew is-sigurtà ta' titjira, kif imsemmi fil-Konvenzjoni emendata dwar ir-Reati u Ċerti Atti Oħra Mwettqa abbord Inġenji tal-Ajru ffirmata f'Tokyo fl-14 ta' Settembru 1963. F'dawk il-każijiet, jenhtieg li t trasportatur tal-ajru li jopera jgħorr l-oneru tal-prova. [Em. 13]~~

¹⁷ Is-sentenza tal-Qorti (It-Tielet Awla) tal-4 ta' Ottubru 2012, Finnair Oyj vs Timy Lassooy, Kawża C- 22/11, ECLI:EU:C:2012:604.

- (16) Sabiex jittejbu l-livelli ta' protezzjoni, jenħtieġ li l-passiġġieri ma jiċċaħdux l-imbark fuq titjira ta' ritorn għar-raġuni li ma jkunux ħadu t-titjira ta' hruġ koperta mill-istess kuntratt ta' trasport bl-ajru.
- (17) Bħalissa, il-passiġġieri kultant jiġu imposti tariffi amministrattivi punittivi għall-korrezzjoni ta' żbalji ta' ortografija fl-ismijiet tagħhom. Jenħtieġ li korrezzjonijiet raġonevoli ta' żbalji fil-prenotazzjoni, jew bidliet amministrattivi, jingħataw mingħajr hlas sakemm il-korrezzjonijiet jew bidliet imfittxa ma jwasslux għal bidla fil-ħin tat-titjira, id-data, l-itinerarju jew il-passiġġier.
- (18) Jenħtieġ li f'każ ta' kanċellazzjoni, l-għażla bejn ir-riċevuta ta' rimborż, l-issoktar tal-vjaġġ permezz tal-għoti ta' rotta alternattiva jew l-ivvjaġġar ***aktar tard fl-istess jum jew f'fdata aktar tard*** tkun id-deċiżjoni tal-passiġġier u mhux tat-trasportatur tal-ajru. [Em. 14]

- (18a) *Meta passigġier jikkancelła titjira, it-trasportaturi tal-ajru jenhtieg li jkunu obbligati li jhallsu lura, ex gratia, it-taxxi li jkunu thallsu digà. [Em. 15]*
- (19) *Jenhtieg li l-korpi ta' tmexxija tal-ajruporti fl-ajruporti li jimmaniġġaw aktar minn ~~hames~~ b'volum annwali ta' traffiku tal-passigġieri ta' mhux anqas minn erba' miljun moviment ta' passigġieri fis-sena ~~passigġier ghal mill-inqas 3 snin konsekuttivi~~, u l-fornituri ta' servizzi essenzjali tal-ajruporti, b'mod partikolari t-trasportaturi tal-ajru u l-fornituri ta' groundhandling, jikkooperaw biex ~~il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni u l-fornituri ta' assistenza ghall-passigġieri b'dizabbiltà u l-passigġieri b'mobbiltà mnaqsa, jenhtieg li jiehdu miżuri adegwati biex jiżguraw il-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-utenti tal-ajruport sabiex~~ itaffu kemm jista' jkun l-impatt ta' kazijiet multipli ta' tfixkil fit-titjiriet fuq il-passigġieri. Ghal dan il-ghan, jenhtieg li l-korpi ta' tmexxija tal-ajruporti jhejju ~~tal-ajruport jiżguraw koordinazzjoni adegwata permezz ta' pjanijiet ta' kontingenza xierqa~~ ghal tali okkorrenzi u jaħdmu flimkien ~~mal-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali jew lokali~~ fl-iżvilupp ta' tali pjanijiet. Fl-ajruporti l-oħra kollha, ~~Dawn il-pjanijiet~~ jenhtieg li l-korpi ta' tmexxija tal-ajruport jagħmel l-isforzi raġonevoli kollha biex jikkoordina u jagħmel arrangamenti mal-utenti tal-ajruport f'sitwazzjonijiet li jistgħu jwasslu ghal numru konsiderevoli ta' passigġieri jithallew l-art u biex iżommu lill-passigġieri li jithallew l-art infurmat ~~ijigu vvalutati u, meta jkun mehtieg, adattati mill-Korpi Nazzjonali ghall-Infurzar~~. [Em. 16]*

- (19a) *It-trasportaturi tal-ajru jenhtieg li jistabilixxu proċeduri u azzjoni koordinata sabiex jipprovdu informazzjoni adegwata lill-passiġġieri li jithallew l-art. Dawk il-proċeduri jenhtieg li jindikaw b'mod ċar min huwa responsabbli f'kull ajruport biex jorganizza l-ghajnuna, l-assistenza, l-ghoti ta' rotta alternattiva jew ir-rimborż u jenhtieg li jistabilixxu l-proċessi u l-kundizzjonijiet għall-forniment ta' dawk is-servizzi. [Em. 17]*
- (19b) *Sabiex jassistu l-passiġġieri f'każ ta' tfixkil tat-titjiriet jew dewmien, hsara jew telf ta' bagalji, it-trasportaturi tal-ajru jenhtieg li jistabilixxu punti ta' kuntatt fl-ajruporti li minnhom il-persunal tagħhom jew partijiet terzi mqabba minnhom jenhtieg li jipprovdu l-passiġġieri l-informazzjoni mehtieġa rigward id-drittijiet tagħhom, inklużi l-proċeduri għall-ilmenti, u jassistuhom biex jiehdu azzjoni immedjata. [Em. 18]*

- (19c) *Minhabba l-iskadenzi qosra għas-sottomissjoni ta' lmenti għal dewmien, hsara jew telf tal-bagalji, jenhtieg li jiġi stabbilit servizz speċjali għall-irkuprar tal-bagalji fl-ajruporti kollha fejn il-passiġġieri jkollhom il-possibilità li jissottomettu lment mal-wasla. Għal dan il-għan, it-trasportaturi tal-ajru jenhtieg li jipprovdu formola ta' lment bil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE lill-passiġġieri. Din tista' tiehu wkoll il-forma tar-Rapport dwar l-Irregolarità fil-Proprietà (PIR) komuni. Sabiex jiġu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li l-Kummissjoni tinghata setgħat ta' implimentazzjoni biex tistabbilixxi l-forma tal-formola għal talba standardizzata permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. [Em. 19]*
- (20) *Jenhtieg li r-Regolament L-objettiv tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 jinkludi esplicitament id-dritt għal kumpenshuwa li jsahhah id-drittijiet tal-konsumaturi billi jiżgura livell għoli ta' protezzjoni għall-passiġġieri li jesperjenzaw dewmien twil, f-tal-ajru fis-suq intern, f'konformità mas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzjamal-Artikolu 38 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali. Fil-Kawżi Magħquda C-402/07 (Christopher Sturgeon, Gabriel Sturgeon u Alana Sturgeon vs Condor Flugdienst GmbH) u C-432/07 (Stefan Böck u Cornelia Lepuschitz vs Air France SA)¹⁸ (is-“sentenza fil-Kawżi Magħquda C-402/07 u C-432/07”), il-Qorti tal-Ġustizzja rriflettiet dan l-objettiv billi rrikonoxxiet li l-passiġġieri li jesperjenzaw dewmien ta' tliet sghat jew aktar f'titjira jsofru dannu fil-forma ta' telf irriversibbli ta' hin li jrid jiġi kkompensat minnufih u b'mod standardizzat.*

¹⁸ Is-sentenza tal-Qorti (Ir-Raba' Awla) tad-19 ta' Novembru 2009, Christopher Sturgeon, Gabriel Sturgeon u Alana Sturgeon vs Condor Flugdienst GmbH (C-402/07), u Stefan Böck u Cornelia Lepuschitz vs Air France SA (C-432/07), Kawżi Magħquda C- 402/07 u C-432/07, ECLI:EU:C:2009:716.

Il-Qorti tal-Ġustizzja, li bbazat ruħha fuq il-prinċipju ta' trattament ugwali, ikkonfermat li tali dewmien twil jikkawża dannu komparabbli ma' kanċellazzjoni u li differenza fit-trattament ma setgħetx tkun oggettivament iġġustifikata. B'mod aktar speċifiku, il-Qorti qieset li, meta d-dewmien fil-wasla ta' titjira jkun ta' tliet sigħat jew aktar, il-passiġġieri kkonċernati għandhom dritt għal kumpens, bħall-passiġġieri li t-titjira inizjali tagħhom tkun giet ikkanċellata u li għalihom trasportatur tal-ajru ma jkunx jista' joffri rotta alternattiva skont il-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 5(1)(c) (iii) ta' dan ir-regolament, jiġifieri fuq titjira li titlaq mhux aktar minn siegħa qabel il-hin tat-tluq skedat u tasal fid-destinazzjoni finali tagħhom inqas minn sagħtejn wara l-hin tal-wasla skedat. F':

F'konformità mal-prinċipju ta' trattament ugwali, tali drittijiet ta' kumpens jenhtieg li jestendu wkoll għall-passiġġieri li t-titjiriet tagħhom ma jkunux ġew ikkanċellati iżda li jsofru telf ta' hin ekwivalenti minhabba li t-titjira tkun tressqet 'il quddiem qabel it-tluq u tkun soġġetta wkoll għal dewmien fil-wasla. Għaldaqstant, sabiex jinżammu salvagwardji robusti għall-passiġġieri f'konformità mal-Artikolu 38 tal-Karta, kif ukoll biex jiġu żgurati protezzjoni uniformi, ċertezza legali u infurzar effettiv fl-Istati Membri kollha msemmi f'dik is-sentenza, jenhtieg li japplikaw l-istess regoli ta' rimborż, l-ghoti ta' rotta alternattiva u kumpens-Regolament (KE) Nru 261/2004 jistabbilixxi b'mod esplicitu limitu komuni ta' tliet sigħat għall-kumpens meta l-passiġġieri jsofru telf irriversibbli ta' hin li jkun ugwali għal tliet sigħat jew aktar fir-rigward tad-durata ppjanata oriġinarjament mit-trasportatur tal-ajru. [Em. 20]

(21) Is-sentenza fil-Kawzi Magħquda C-402/07 u C-432/07 irreferiet għal limitu ta' hin ta' tliet sigħat biex jiskatta l-kumpens f'kazijiet ta' dewmien. Madankollu, l-esperjenza miksuba minn wara l-adozzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 turi li hafna dewmien ma jistax jiġi solvut fi żmien it-tliet sigħat imsemmija f'dik is-sentenza u li limitu qasir jista' jżid l-għadd ta' kanċellazzjonijiet ta' titjiriet fejn it-trasportaturi tal-ajru jnaqqsu l-effetti indiretti ta' titjiriet imdewma fuq it-titjiriet sussegwenti billi jikkancellaw titjira waħda jew diversi titjiriet biex jippożizzjonaw l-inġenju tal-ajru mill-ġdid għal titjira li jmiss. Fil-bieċa l-kbira ta' ċirkostanzi, il-passiġġier xorta jippreferi dewmien milli kanċellazzjoni minhabba li l-passiġġier ikollu aktar ċertezza dwar il-wasla tiegħu fid-destinazzjoni rilevanti mal-ewwel opportunità. Fuq hafna rotot, il-frekwenza tat-titjiriet hija limitata, u f'kazijiet ta' kanċellazzjoni, il-passiġġier ma jistax jinghata rotta alternattiva minnufih. Għalhekk, iż-żieda fil-limitu ta' hin tipprezenta vantaġġ għall-passiġġier. [Em. 21]

- (22) Bl-ghan li tinzamm il-konnettività, jenhtieg li jizdiedu l-limiti fejn, jekk jinqabzu, id-dewmien jaghti lok għal dritt għal kumpens, biex jittiehed kont tal-impatt finanzjarju u ta' kompetittività fuq is-settur. B'dan il-mod, ser ikun possibbli li jiġi evitat li jinghata inċentiv għal kwalunkwe zieda fil-frekwenza ta' kanċellazzjonijiet jew restrizzjonijiet fl-għadd ta' rotot operati jew tnaqqis fil-konnettività offruta lill-passiġġieri fuq terminu ta' zmien fit-tul. Sabiex jiġi żgurat li l-passiġġieri li jivvjaġġaw fl-Unjoni jiffaċċjaw kundizzjonijiet omoġenji għall-kumpens, jenhtieg li l-limitu jkun l-istess għall-ivvjaġġar kollu fl-Unjoni. [Em. 22]
- (23) Il-kumpens standardizzat fir-Regolament (KE) Nru 261/2004 jservi biex jikkumpensa għal telf ta' hin li huwa komuni għall-passiġġieri kollha. L-ammonti ffixxati fir-Regolament (KE) Nru 261/2004 jistgħu f'bosta każijiet imorru lil hinn mill-valur tad-dannu mgarrab mill-passiġġieri kif stabbilit minn studji ekonomiċi. Għaldaqstant huwa xieraq li jiġu definiti limiti differenti għall-kumpens *livelli ta' kumpens* skont id-distanza tat-titjira mfixkta u d-dewmien fil-wasla. [Em. 23]

(24) F'konformità mal isforzi tal-Unjoni biex tippromwovi mobbiltà b'impatt newtrali fuq il-klima u li ma tagħmilx ħsara lill-ambjent, huwa xieraq ukoll li jiġi żgurat li l-oqfsa regolatorji għad-drittijiet tal-passiġġieri tal-modi tat-trasport jikkonverġu sa fejn ikun possibbli u li l-kumpens previst bejn diversi modi tat-trasport jingiebu fl-istess livell. [Em. 24]

(24a) *It-Ticketta tal-Emissjonijiet tat-Titjira stabbilita skont l-Artikolu 14 tar-Regolament (UE) 2023/2405 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁹ hija għad-dispożizzjoni tal-fornituri tas-servizzi jekk ikunu jridu juru, b'format faċilment aċċessibbli fuq is-siti web tagħhom u fuq il-biljetti, informazzjoni preċiża u oġġettiva dwar l-impatt ambjentali tal-ivvjagġar tagħhom b'mod komparabbli.* [Em. 25]

¹⁹ *Ir-Regolament (UE) 2023/2405 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ottubru 2023 dwar l-iżgurar ta' kondizzjonijiet ekwi għal trasport bl-ajru sostenibbli (ReFuelEU Aviation) (ĠU L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).*

- (25) Sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza legali, jenħtieġ li r-Regolament (KE) Nru 261/2004 jikkonferma esplicitament li t-tibdil fl-iskedi tat-titjiriet għandu impatt simili fuq il-passiġġieri bħall-kancellazzjonijiet, *id-dewmien u l-fatt li passiġġieri ma jithallewx jitolghu u d-dewmien* u għaldaqstant jenħtieġ li jirrizulta fl-istess drittijiet. [Em. 26]
- (26) Jenħtieġ li l-passiġġieri li jitolghu titjira ta' konnessjoni li hija parti minn vjaġġ b'riżultat ta' tfixkil, *bidla fl-iskeda jew dewmien ta' ta' titjira* precedenti jiġu assistiti kif xieraq waqt li jkun qad jistennew li jingħataw rotta alternattiva. F'kazijiet bħal dawn, f'konformità mal-prinċipju ta' trattament ugwali *u mas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fil-Kawża C-11/11 (Air France vs Folkerts)*²⁰, jenħtieġ li l-passiġġieri jkun intitolati għal kumpens meta jaslu fid-destinazzjoni finali tat-titjira jew tat-trasport alternattiv tagħhom, fuq bazi simili għall-passiġġieri li jesperjenzaw tfixkil ta' titjiriet diretti *fid-dawl tad-dewmien meta jaslu fid-destinazzjoni finali tal-vjaġġ tagħhom*. [Em. 27]

²⁰ *Is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (Awla Manja), 26 ta' Frar 2013. Air France vs Heinz-Gerke Folkerts u Luz-Tereza Folkerts, il-Kawża C-11/11, ECLI:EU:C:2013:106.*

- (27) Fil-hin tal-prenotazzjoni u qabel ix-xiri tal-biljetti, jenhtieg li t-trasportaturi tal-ajru, jew, skont il-każ, l-intermedjarji jinfurmaw b'mod ċar lill-passiġġieri jekk il-pjanijiet tal-ivvjagġar tagħhom ikunux koperti minn kuntratt ta' trasport bl-ajru wiehed u dwar id-drittijiet tagħhom skont ir-Regolament (KE) Nru 261/2004, b'mod partikolari fir-rigward ta' titjiriet ta' konnessjoni mitlufa.
- (28) Sabiex titjeb il-protezzjoni tal-passiġġieri, jenhtieg li jiġi ċċarat li l-passiġġieri li t-titjira tagħhom ittardjat jenhtieg li jibbenefikaw mid-drittijiet għal assistenza u kumpens irrispettivament minn jekk dawn ikunux qed jistennew fit-terminal tal-ajruport jew jekk ikunux diġà bilqiegħda abbord l-ajruplan. Madankollu, minhabba li fil-każ tal-aħhar ma jkollhomx aċċess għas-servizzi disponibbli fit-terminal, jenhtieg li d-drittijiet tagħhom jissahhu fir-rigward tal-htigijiet bażiċi u fir-rigward tad-dritt għal żbark. Id-dritt għal żbark jista' jkun limitat biss jekk ikun hemm raġunijiet relatati mas-sikurezza, l-immigrazzjoni, il-kontroll tat-traffiku tal-ajru jew is-sigurtà. Jekk trasportatur tal-ajru jkun wasal biex jiżbarka l-passiġġieri iżda jiġi infurmat mill-awtoritajiet tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru li t-titjira hija awtorizzata li titlaq b'mod imminenti, jenhtieg li jithalla jirrifjuta li jiżbarka l-passiġġieri.

(29) Fejn passigġier ikun għażel rotta alternattiva mal-ewwel opportunità, it-trasportatur tal-ajru hafna drabi jagħmel l-għoti tar-rotta alternattiva kundizzjonali għad-disponibbiltà ta' postijiet fuq is-servizzi tiegħu stess, u b'hekk iċaħħad lill-passiġġieri tiegħu d-dritt li jagħzlu rotta alternattiva disponibbli aktar malajr minn servizzi alternattivi. Għalhekk, jenhtieg li t-trasportatur jipproponi wkoll għażliet oħra għall-għoti ta' rotta alternattiva, inkluż lejn ajruport alternattiv, b'rotta differenti, fuq servizzi ta' trasportatur ieħor jew b'modi oħra ta' trasport fejn dan jista' jhaffef ir-rotta alternattiva. Jenhtieg li l-għoti ta' rotta alternattiva jkun soġġett għad-disponibbiltà ta' postijiet bilqieghda. ~~Jekk it-trasportatur tal-ajru ma jkunx offra rotta alternattiva u l-hin ta' stennija akkumulat jitwal b'mill-inqas tliet sigħat, jenhtieg li l-passiġġier ikollu d-dritt li jippjana r-rotta alternattiva tiegħu sabiex jilhaq id-destinazzjoni finali tiegħu mingħajr aktar dewmien. Jenhtieg li dik ir-rotta alternattiva, soġġetta għal ċerti kundizzjonijiet, tkun bi spejjeż tat-trasportatur tal-ajru u previst skont kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli. [Em. 28]~~

- (30) Jenhtieg li, meta l-passigġieri jinghataw rotta alternattiva, it-trasportaturi tal-ajru jippruvaw jiżguraw li l-passigġieri jkunu jistgħu jivvjaġġaw bil-bagalji tagħhom, inkluż il-bagalji li għaddew u dawk li ma għaddewx miċ-check-in. Jenhtieg li trasportatur tal-ajru jithalla jipproċedi mod ieħor mill-passigġier jekk ir-restrizzjonijiet fuq it-trasport tal-bagalji jistgħu jikkawżaw aktar dewmien lill-passigġieri li jkunu qed jistennew l-ghoti ta' rotta alternattiva, mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltà tiegħu fir-rigward tal-bagalji tal-passigġieri rregolata mir-Regolament (KE) Nru 2027/97 u mill-Konvenzjoni tal-Unifikazzjoni ta' Ċerti Regoli Relatati mat-Trasportazzjoni Internazzjonali bl-Ajru, miftiehma f'Montreal fit-28 ta' Meju 1999 ("il-Konvenzjoni ta' Montreal").
- (31) Jekk il-kundizzjonijiet tat-trasport humiex komparabbli jista' jiddependi minn għadd ta' fatturi u miċ-ċirkostanzi partikolari. Fejn ikun possibbli u fejn ma jinvolvi aktar dewmien, jenhtieg li l-passigġieri ma jinghatawx servizzi ta' trasport ta' klassi aktar baxxa meta mqabbla ma' dik fuq il-prenotazzjoni. Jenhtieg li l-ghoti ta' rotta alternattiva jiġi offrut mingħajr ebda kost addizzjonali lill-passigġier, anke jekk il-passigġieri jinghataw rotta alternattiva ma' trasportatur tal-ajru ieħor jew fuq mod ta' trasport differenti jew fi klassi oghla jew bi prezz oghla minn dak imhallas għas-servizz oriġinali. Jenhtieg li jsiru sforzi raġonevoli biex jiġu evitati konnessjonijiet addizzjonali. ~~Meta jintuza trasportatur tal-ajru ieħor jew mod alternattiv ta' trasport għall-ghoti ta'~~ ***Il-persuni b'diżabbiltà jew il-persuni b'mobbiltà mnaqqa jenhtieg li ma jkunu soġġetti għall-ebda titjira konnessa addizzjonali meta jinghataw rotta alternattiva, sakemm ma jkunx maqbul mod ieħor mill-passigġier.***

Jenhtieg li l-hin totali tal-ivvjagġar ikun kemm jista' jkun vicin il-hin tal-ivvjagġar skedat tat-titjira originali, ***filwaqt li jitqiesu l-ghazliet disponibbli fl-ajruport fejn tkun sehhet l-interruzzjoni***, fl-istess klassi ta' trasport jew f'wahda oghla jekk ikun mehtieg. Jekk ikunu disponibbli diversi titjiriet b'hinijiet komparabbli, jenhtieg li l-passigġieri li jkollhom id-dritt għall-ghoti ta' rotta alternattiva jaçcettaw l-offerta tal-ghoti ta' rotta alternattiva magħmula mit-trasportatur tal-ajru, inkluż fuq dawk it-trasportaturi tal-ajru li jikkooperaw mat-trasportatur tal-ajru li jopera. Jekk ***it-trasportatur tal-ajru li jopera jipprovi lill-passigġier rotta alternattiva b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli, il-passigġier jenhtieg li jaçcetta tali rotta alternattiva. Jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera jipprovi lill-passigġier rotta alternattiva b'kundizzjonijiet tat-trasport li ma jkunux komparabbli, il-passigġier jista' ma jaçcettax tali rotta alternattiva. Jenhtieg li jinżamm id-dritt għall-ghoti ta' rotta alternattiva, inkluż li wiehed jagħzel rotta alternattiva huwa stess. Jekk*** tkun giet ibbukkjata assistenza għal persuni b'dizabbiltà jew għal persuni b'mobbiltà mnaqqsa għat-titjira originali, jenhtieg li tali assistenza tkun disponibbli wkoll fuq ir-rotta alternattiva f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 1107/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²¹. **[Em. 29]**

²¹ Ir-Regolament (KE) Nru 1107/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2006 dwar id-drittijiet ta' persuni b'dizabbiltà u ta' persuni b'mobbiltà mnaqqsa meta jivvjagġaw bl-ajru (ĠU L 204, 26.7.2006, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

- (31a) *Meta passigġier ikun informa lit-trasportatur tal-ajru li jopera bl-għażla tiegħu li jkompli l-vjaġġ tiegħu, u jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera ma jkunx offra rotta alternattiva fi żmien tliet sigħat, jenhtieg li l-passigġier ikollu d-dritt li jagħmel l-arranġamenti tiegħu stess għal rotta alternattiva b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli sabiex jilhaq id-destinazzjoni finali tiegħu mingħajr aktar dewmien. Madankollu, jenhtieg li l-passigġier jibqa' intitolat għal rotta alternattiva mit-trasportatur tal-ajru li jopera sakemm il-passigġier ikun informa lit-trasportatur tal-ajru li jopera bid-deċiżjoni tiegħu, li jagħmel l-arranġamenti tiegħu stess għal rotta alternattiva. Meta jagħmlu l-arranġamenti tagħhom stess għal rotta alternattiva, il-passigġieri jenhtieg li jillimitaw l-ispejjeż għal dawk li jkunu meħtieġa, raġonevoli u xierqa. [Em. 30]*
- (31b) *L-assistenza tista' tiġi limitata jew irrifjutata jekk il-forniment tagħha jikkawża aktar dewmien minnu nnifsu għall-passigġieri li jkunu qed jistennew titjira mdewma jew l-ghoti ta' rotta alternattiva. Jekk titjira tiddewwem tard filgħaxija iżda tista' tkun mistennija li titlaq f'perjodu qasir ta' żmien u jekk id-dispaċċ tal-passigġieri lejn il-lukandi u t-tehid lura tagħhom lejn l-ajruport f'nofs ta' lejl jista' jwassal għal dewmien hafna itwal, it-trasportatur tal-ajru jenhtieg li jithalla jirrifjuta li jipprovdi akkomodazzjoni f'lukanda u trasferimenti korrispondenti. Bl-istess mod, jekk trasportatur tal-ajru jkun se jipprovdi ikel u xorb iżda jiġi infurmat li t-titjira hija lesta biex jiġi l-passigġieri, jenhtieg li jithalla jirrifjuta li jipprovdi din l-assistenza. Minbarra dawn il-każijiet, din il-limitazzjoni jenhtieg li tiġi applikata biss f'każijiet eċċezzjonali hafna, peress li jenhtieg li jsir kull sforz biex titnaqqas l-inkonvenjenza mgarrba mill-passigġieri. [Em. 31]*

- (32) Jenhtieg li t-trasportaturi tal-ajru joffru lill-passigġieri assistenza mill-hin tat-tluq skedat sat-tluq tat-titjira ~~jew tat-transport alternattiv~~ tagħhom. It-trasportaturi tal-ajru bhalissa jiffaċċjaw responsabbiltà illimitata għall-akkomodazzjoni tal-passigġieri tagħhom fil-każ ta' ċirkostanzi straordinarji fejn id-dewmien jipersisti għal perjodu ta' hin twil. ~~Dim l-inċertezza marbuta man-nuqqas ta' kwalunkwe limitu prevedibbli fiż-żmien tista' tipperikola l-istabbiltà finanzjarja ta' trasportatur tal-ajru, bil-konsegwenza ta' effetti negattivi għall-passigġieri fejn tidhol il-konnettività.~~ Għalhekk, jenhtieg li trasportatur tal-ajru jkun jista' jillimita l-provvista ta' **attenzjoni xierqa fir-rigward tat-tul ta' akkomodazzjoni u, f'każijiet li fihom il-passigġieri jagħmlu l-arranġamenti għall-akkomodazzjoni huma stess, fir-rigward tal-kostijiet u tal-attenzjoni xierqa** għal tlett iljeli. Barra minn hekk, jenhtieg li l-ippjanar ta' kontingenza u l-ġhoti rapidu ta' rotta alternattiva jnaqqsu r-riskju li l-passigġieri jibqgħu l-art għal perjodi twal. [Em. 32]
- (33) Il-passigġieri bi htigijiet speċifiċi bħal persuni b'dizabbiltà, persuni b'mobbiltà mnaqqsa, tfal mhux akkumpanjati, trabi, nisa tqal u persuni li jehtiegu assistenza medika speċifika bħal persuni b'dijabete severa jew epilessija, jistgħu jkollhom bżonn attenzjoni speċifika mit-trasportatur tal-ajru li jopera. B'mod partikolari, jista' jkun aktar diffiċli li tiġi organizzata akkomodazzjoni meta jsehħ tfixkil fit-titjiriet. Għaldaqstant, jenhtieg li ~~ma~~ ~~tapplika l-ebda~~ **kwalunkwe** limitazzjoni ~~għad-dritt għal~~ **fuq id-dritt li tiġi pprovduta** akkomodazzjoni fil-każijiet ta' ċirkostanzi straordinarji **bl-ebda mod tapplika** għal dawn il-kategoriji ta' passigġieri ~~dment li jkunu infurmaw lit-trasportatur tal-ajru li jopera fi~~ ~~żmien debitu.~~ [Em. 33]

- (33a) *Il-fornituri tas-servizzi jenhtieg li jiżguraw li l-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqa jkollhom id-drift, f'kull hin, li jużaw, minghajr hlas, l-apparat respiratorju approvat ghas-sikurezza fuq l-inġenji tal-ajru. Il-Kummissjoni jenhtieg li tfassal lista ta' tagħmir tal-ossiġenu mediku approvat f'kooperazzjoni mal-industrija u mal-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqa, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti tas-sikurezza. [Em. 34]*
- (34) Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 japplika wkoll għal passiġġieri li jkunu bbukkjaw il-vjaġġ bl-ajru tagħhom bhala parti minn pakkett tal-ivvjaġġar. Dan ir-Regolament emendatorju għandu l-għan li jkompli jtejjeb aktar il-koerenza bejn id-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²² u r-Regolament (KE) Nru 261/2004. F'dak ir-rigward, jenhtieg li l-passiġġieri *jkunu jistghu jagħzlu skont liema minn dawk iż-żewġ atti legali se jintroduċu t-talbiet tagħhom u, meta jkun xieraq, jagħmlu talbiet skont iż-żewġ atti legali. Passiġġier li jkun ibbukkja t-trasport bl-ajru bhala parti minn pakkett jenhtieg li jkun jista' jagħmel talbiet skont iż-żewġ atti legali meta, pereżempju, il-passiġġier ikun irċieva kumpens mit-trasportatur tal-ajru għal titjira mdewma, iżda jkun intitolat għal tnaqqis fil-prezz jew kumpens li għandu jinghata mill-organizzatur għal servizzi speċifiċi, bħal lejl f'lukanda, ikliet, eskursjoni jew avvenimenti ohra, mitlufa bhala konsegwenza tat-titjira mdewma.*

²² Id-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar pakketti tal-ivvjaġġar u arrangamenti tal-ivvjaġġar marbuta, li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 90/314/KEE (ĠU L 326, 11.12.2015, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).

Madankollu, jenhtieg li l-passigġieri ma jithallewx jakkumulaw drittijiet korrispondenti, b'mod partikolaris fejn il-kumpens jew it-tnaqqis fil-prezz rilevanti moghti skont iż-żewġ atti legali jissalvagwardja l-istess interess jew ikollu l-istess objettiv. Jekk il-passigġieri jressqu t-talba tagħhom lit-trasportatur tal-ajru, it-trasportatur tal-ajru jenhtieg li jhallas l-ammont shih tal-kumpens dovut skont ir-Regolament (KE) Nru 261/2004. Jekk il-passigġieri jagħmlu talba skont id-Direttiva (UE) 2015/2302, il-kumpens imhallas mit-trasportatur tal-ajru jenhtieg li jitnaqqas mill-pagamenti dovuti skont id-Direttiva (UE) 2015/2302 sa fejn id-drittijiet sottostanti jissalvagwardjaw l-istess interess jew għandhom l-istess objettiv. [Em. 35]

- (35) Ir-raġunijiet għal-livell attwali ta' dewmien u titjiriet ikkanċellati fl-Unjoni ma jistgħux jiġu attribwiti biss lit-trasportaturi tal-ajru. Sabiex ikunu inċentivati l-atturi kollha fil-katina tal-avjazzjoni halli jfittxu soluzzjonijiet effiċjenti u f'waqthom, biex tonqos kemm jista' jkun l-inkonvenjenza li d-dewmien u l-kanċellazzjonijiet joħolqu lill-passigġieri, jenhtieg li d-dritt tat-trasportaturi tal-ajru li jfittxu rimedju minn kwalunkwe parti terza li tkun ikkontribwiet għall-avveniment li wassal għal obbligi ta' kumpens jew obbligi oħra ma jkunx ristrett bir-Regolament (KE) Nru 261/2004.

(36) Fis-sentenza tagħha fil-Kawża C-502/18 (*CS u Others vs České aerolinie a.s.*)²³ dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Qorti tal-Gustizzja sostniet li, fil-każ ta' titjiriet ta' konnessjoni, fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dak ir-Regolament, kwalunkwe trasportatur tal-ajru li jopera li jkun ipparteċipa fil-prestazzjoni ta' mill-inqas waħda minn daww-it-titjiriet ta' konnessjoni għandu r-responsabbiltà li jikkumpensa lill-passiġġier skont dak ir-Regolament irrispettivament minn jekk it-titjira li dak it-trasportatur tal-ajru jkun opera tkunx giet imfixkla. Anki jekk ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 jipprevedi li t-trasportaturi li joperaw li jwettqu dmirijiet skontu jistgħu jitolbu kumpens mingħand kwalunkwe parti terza, l-Istudju wera effettività fqira tad-dritt ta' rimedju previst f'dak ir-Regolament. B'rizultat ta' dan, it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni jgħorru piż finanzjarju sproporzjonat meta mqabbel ma' trasportaturi tal-ajru ta' pajjiżi terzi. Bil-ħsieb li terġa' tinkiseb il-kompetittività tat-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni f'konformità mar-rakkomandazzjonijiet tar-rapport intitolat "(the) Future of European competitiveness" ta' Settembru 2024 (ir-"rapport ta' Draghi"), u biex tinzamm, fuq medda twila ta' żmien, il-konnettività, jenhtieg għaldaqstant li r-reviżjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 tillimita r-responsabbiltà ta' trasportatur tal-ajru għat-titjiriet li jopera bhala trasportatur tal-ajru li jopera. [Em. 36]

²³ Is-sentenza tal-Qorti (Id-Disa' Awla) tal-11 ta' Lulju 2019, *CS u Ohrajn vs České aerolinie a.s.*, il-Kawża C-502/18, ECLI:EU:C:2019:604.

(37) Ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁴ jeħtieġ li l-kuntrattur tat-trasport bl-ajru jinforma lill-passiġġier dwar l-identità tat-trasportatur tal-ajru li jopera u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE²⁵ teħtieġ li l-bejjieġh jew il-fornitur jagħtu informazzjoni lill-konsumatur dwar it-termini u l-kundizzjonijiet tal-kuntratt. Jenħtieġ li l-passiġġieri jiġu infurmati f'aktar dettall dwar id-drittijiet tagħhom fil-każ ta' tfixkil tat-titjira, u jenħtieġ li jiġu infurmati wkoll kif xieraq dwar x'ikkawża t-tfixkil, malli l-informazzjoni ssir disponibbli. Jenħtieġ li dik l-informazzjoni tingħata wkoll **mit-trasportatur tal-ajru** meta l-passiġġier ikun xtara l-biljett mingħand intermedjarju stabbilit fl-Unjoni. Jenħtieġ li, mill-inqas, tali informazzjoni tiġi pprovduta mit-trasportatur tal-ajru jew l-intermedjarju f'format aċċessibbli u, fejn xieraq, permezz tal-hekk imsejha notifikati "push" minn applikazzjonijiet mobbli jew permezz ta' mezzi diġitali oħra. [Em. 37]

²⁴ Ir-Regolament (KE) Nru 2111/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Diċembru 2005 dwar l-istabbiliment ta' lista Komunitarja ta' trasportaturi tal-ajru li huma suġġetti għal projbizzjoni ta' operar fil-Komunità u li jinforma lill-passiġġieri tat-trasport bl-ajru dwar l-identità tat-trasportatur tal-ajru li topera, u li tħassar l-Artikolu 9 tad-Direttiva 2004/36/KE (ĠU L 344, 27.12.2005, p. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/2111/oj>).

²⁵ Id-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur (ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj>).

(38) Sabiex jiġi żgurat infurzar aħjar tad-drittijiet tal-passiġġieri, jenhtieg li l-korpi nazzjonali tal-infurzar jimmonitoraw l-infurzar tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 u jiddeċiedu dwar sanzjonijiet xierqa biex jincentivaw il-konformità ma' dak ir-Regolament. [Em. 38]

(38a) *Ir-Rapport Speċjali 15/2021 tal-Qorti Ewropea tal-Awdituri kkonkluda li l-korpi nazzjonali għall-infurzar ma għandhomx perspettiva ġenerali tajba tal-konformità tal-operaturi mad-drittijiet tal-passiġġieri. Il-Kummissjoni fl-evalwazzjonijiet tagħha kkonkludiet ukoll li l-approċċ ġenerali tal-korpi nazzjonali għall-infurzar għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tar-Regolamenti jvarja b'mod sinifikanti: filwaqt li xi korpi nazzjonali għall-infurzar għandhom it-tendenza li jkunu proattivi hafna, oħrajn jidhru li jirreaġixxu biss għall-ilmenti li jirċievu. Sabiex jiġu indirizzati dawn in-nuqqasijiet u jiġi żgurat infurzar aħjar tad-drittijiet tal-passiġġieri, il-mekkaniżmi ta' infurzar jenhtieg li jissahhu billi l-korpi nazzjonali għall-infurzar jinghataw l-indipendenza, jiġi stabbilit mekkaniżmu ta' kooperazzjoni transfruntiera, tissahħaħ is-setgħa tagħhom li jiksbu informazzjoni minghand it-trasportaturi, u jiġi implimentat reġim ta' penali aktar effettiv. [Em. 39]*

- (39) Sabiex jiġi żgurat infurzar aħjar tad-drittijiet tal-passiġġieri, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-konsumaturi jkollhom aċċess għall-mekkaniżmi għal soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti wara li daww il-konsumaturi jkunu lmentaw jew ressqu talba mingħajr suċċess lit-trasportatur tal-ajru jew lill-intermedjarju. Jenhtieg li daww il-mekkaniżmi jkunu mingħajr preġudizzju għad dritt tal-Istati Membri li jiddeterminaw jekk il-partecipazzjoni/**partecipazzjoni** tat-trasportaturi tal-ajru jew **u** tal-intermedjarji ~~għandhiex~~**fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament fi proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim** tkun obligatorja **u d-deċiżjonijiet tagħhom ikunu vinkolanti**. [Em. 40]
- (39a) **Billi l-avjazzjoni kummerċjali hija suq integrat tal-Unjoni, il-miżuri li jggarantixxu l-infurzar ta' dan ir-Regolament jenhtieg li jkunu aktar effettivi fil-livell tal-Unjoni, b'invoviment akbar tal-Kummissjoni. B'mod speċifiku, il-Kummissjoni jenhtieg li żżid is-sensibilizzazzjoni pubblika tal-konformità mit-trasportaturi tal-ajru mar-rekwiżiti tad-drittijiet tal-passiġġieri billi tippubblika lista ta' trasportaturi li sistematikament jonqsu milli jikkonformaw ma' dan ir-Regolament**. [Em. 41]

- (40) Meta l-passiġġieri jagħzlu li jiġu rimborżati minflok ma jingħataw rotta ġdida, jenħtieġ li jiġu rimborżati awtomatikament, fil-ħin, mingħajr obbligu li jressqu talba ddedikata.
- (41) Jenħtieġ li l-passiġġieri jingħataw informazzjoni adegwata mit-trasportatur tal-ajru jew mill-intermedjarju dwar il-proċeduri rilevanti għat-tressiq ta' talbiet għal kumpens u lmenti lit-trasportaturi tal-ajru jew lill-intermedjarji u li jirċievu twegiba f'waqtha mit-trasportaturi tal-ajru jew mill-intermedjarji. Fejn il-korp ta' tmexxija tal-ajruport jattiva l-pjan tiegħu ta' kontingenza tal-ajruport, l-iskadenzi għat-twegiba jistgħu jiġu estizi.
- (42) Jenħtieġ li l-passiġġieri, wara lmenti jew talbiet lit-trasportatur tal-ajru, jkollhom ukoll l-għażla li jressqu tilwim individwali lil korp jew korpi responsabbli għas-soluzzjoni tat-tilwim barra mill-qorti. Madankollu, peress li d-dritt għal rimedju effettiv quddiem tribunal huwa dritt fundamentali rikonoxxut fl-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, jenħtieġ li dawk il-mizuri la jipprevjenu u lanqas ixekklu l-aċċess tal-passiġġieri għall-qrati.
- (43) Sabiex il-passiġġieri jkunu jistgħu jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom fir-rigward ta' talbiet, ilmenti u tilwim individwali, jenħtieġ li l-passiġġieri jkunu jistgħu jagħmlu applikazzjoni direttament u personalment lit-trasportaturi tal-ajru, lill-intermedjarji, jew lill-korpi rilevanti skont ir-Regolament (KE) Nru 261/2004, b'mod ċar u aċċessibbli.

- (44) Filwaqt li titqies il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabbiltà²⁶, u sabiex jiġi żgurat li jingħata kumpens għall-ħsara lil tagħmir ta' mobbiltà, il-qerda jew it-telfa tiegħu jew il-korriment jew il-mewt ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut li jkun ikopri l-kost sħiħ tas-sostituzzjoni tiegħu, jenħtieġ li t-trasportaturi tal-ajru joffru lill-persuni b'dizabbiltà u lill-persuni b'mobbiltà mnaqqsa, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 1107/2006, l-opportunità li jagħmlu dikjarazzjoni ta' interess speċjali mingħajr ħlas, li skont il-Konvenzjoni ta' Montreal tippermettilhom ifittxu kumpens sħiħ ***ghat-telf jew għall-ħsara. It-trasportaturi tal-ajru jenħtieġ li jinfurmaw lill-passiġġieri b'dik id-dikjarazzjoni u bid-drittijiet relatati kull meta jagħmlu prenotazzjoni tal-biljett.*** [Em. 42]
- (45) Jenħtieġ li l-persuna b'dizabbiltà u l-persuna b'mobbiltà mnaqqsa tkun intitolata li tirċievi immedjament sostituzzjoni temporanja tat-tagħmir ta' mobbiltà mingħand it-trasportaturi tal-ajru sabiex jissostitwixxi t-tagħmir li jkun għadda miċ-check-in fil-każ ta' telf, qerda jew dannu għat-tagħmir li jkun għadda miċ-check-in. Minħabba li l-klieb tal-assistenza rikonoxxuti ma jistgħux jiġu sostitwiti faċilment, jenħtieġ li jiġu pprovduti soluzzjonijiet temporanji oħra meta kelb tal-assistenza rikonoxxut jintilef, imut jew jindarab.

²⁶ ĠU L 23, 27.1.2010, p. 37, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

(46) Mhuwiex dejjem ~~car~~ *Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 jenhtieg li jizgura l-objettiv tieghu li jgholli l-istandards tal-protezzjoni u tal-informazzjoni* għall-passiġġieri-liema bagalji jistgħu jtellgħu fuq l-ajruplan, fejn jidhlu l-qisien, il-piż jew l-ghadd ta' oġġetti permessi. Sabiex jiġi żgurat li l-passiġġieri jkunu jafu sew il-kwoti tal-bagalji inklużi fil-biljett, *isahhah id-drittijiet* tagħhom, kemm għall-bagalji li ma jghaddux miċ-check-in kif ukoll dawk li jghaddu, jenhtieg *u jizgura* li t-trasportaturi tal-ajru jindikaw biċ-car dawn il-kwoti waqt il-prenotazzjoni u fl-ajruport. Sabiex tiġi żgurata kumdità personali suffiċjenti matul l-ivvjaġġar tal-passiġġieri, u kif rikonoxxut mill-Qortijoperaw *skont kundizzjonijiet armonizzati, inklużi d-dimensjonijiet tal-bagalji tal-idejn. F'konformità mas-sentenza tal-Qorti* tal-Ġustizzja fis-sentenza tagħha fil-Kawza *fil-kawża C-487/12 (Vueling Airlines SA vs Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia Vueling)*²⁷, *il-bagalji tal-idejn (jiġifieri bagalji li ma jghaddux miċ-check-in)* jenhtieg li l-passiġġieri jithallew jiehdu oġġetti personali *ijitqiesu bhala* li jikkostitwixxu “aspett mehtieg tat-trasport tagħhom fil-kabina mingħajr hlas, dment li l-oġġetti personali jikkonformaw mar-rekwiziti applikabbli ta' sikurezza u sigurtà u jissodisfaw rekwiziti raġonevoli f'termini ta' piż u qisien. L-oġġetti personali li jikkostitwixxu aspetti mehtieġa” tat-trasport tal-passiġġieri huma mifhuma bhala dawk l-oġġetti li huma essenzjali għat-tul tal-vjaġġ u jistgħu jinkludu passaporti u dokumenti oħra tal-ivvjaġġar *bil-kundizzjoni li tali bagalji jissodisfaw “rekwiżiti raġonevoli” f'termini tal-piż u d-dimensjonijiet tagħhom*, mediċini essenzjali, apparat personali u materjali tal-qari kif *u li l-garr tagħhom, għalhekk, jenhtieg li ma jkunx soġġett għal hlas addizzjonali. Jenhtieg li l-linji tal-ajru jikkomunikaw* ukoll ikel u xorb xierqa għat-tul tat-titjira *id-dimensjonijiet tal-bagalji tal-kabina b'mod car lill-passiġġieri.*

[Em. 43]

²⁷ Is-sentenza tal-Qorti (Il-Hames Awla) tat-18 ta' Settembru 2014, Vueling Airlines SA vs Instituto Galego de Consumo de la Xunta de Galicia, il-Kawża C-487/12, ECLI:EU:C:2014:2232.

(46a) Jenhtieg li tigi pprovduta carezza akbar meta oggett personali jew bagalja tal-idejn jintesew abbord jew jintilfu fil-kabina tal-ingenju tal-ajru sabiex jigi ffacilitat it-trattament ta' talbiet bhal dawn, u jigi zgurat process simplifikat u jigi pprevenut kwalunkwe piz addizzjonali jew komunikazzjoni hazina ghall-passiggieri. [Em. 44]

(47) Jenhtieg li l-passiggieri jigu infurmati waqt il-prenotazzjoni, fformat car u accessibbli, dwar il-qisien u l-piz massimi tal-bagalji li jistghu jgibu magghom fil-kabina. Minghajr pregudizzju ghall-principju tal-liberta tal-ipprezzar, jenhtieg li t-trasportaturi tal-ajru jiddefinixxu politika ragonevoli f'termini ta' dimensjonijiet ta' bagalji tal-idejn li tippermetti lill-passiggieri jgorru bagalja tal-idejn fil-kabina, dment li tikkonforma mar-rekwiziti ta' sikurezza u sigurtà applicabbli. Minhabba d-diversità tal-politiki tat-trasportaturi tal-ajru, huwa xieraq li fir-riezami tar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸, jenhtieg li tigi vvalutata l-fattibbiltà li jigu stabbiliti regoli minimi uniformi ghall-bagalji tal-idejn. [Em. 45]

²⁸ Ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni ghall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità (GU L 293, 31.10.2008, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>).

(48) L-istrumenti muzikali jistgħu jkunu ta' valur monetarju, artistiku u storiku enormi. Barra minn hekk, l-istrumenti muzikali huma l-ghodod tas-sengħa tal-muziċisti li jużawhom regolarment biex jipprattikaw u jagħtu prestazzjonijiet fuqhom u ma jistgħux jiġu sostitwiti faċilment. Għaldaqstant, jenħtieg li l-passiġġieri jkunu intitolati li jgħorru l-istrumenti muzikali fil-kabina taħt ir-responsabbiltà tagħhom, dment li daww l-istrumenti jirrispettaw ir-regoli dwar il-kapaċità, is-sikurezza u s-sigurtà u l-politika dwar il-kwota massima ta' bagalji tat-trasportatur tal-ajru. ***Sabiex il-passiġġieri kkonċernati jkunu jistgħu jivvalutaw jekk l-istrument muzikali tagħhom jistax jiġi mahzun fil-kabina, it-trasportaturi tal-ajru jenħtieg li jinformawhom dwar id-daqs tal-faċilitajiet tal-hżin.*** Meta r-rekwiżiti ta' kapaċità, sikurezza u sigurtà jiġu ssodisfati, jenħtieg li t-trasportatur tal-ajru jagħmel hiltu biex jippermetti lill-passiġġieri jgħorru strumenti muzikali fuq sigġijiet addizzjonali, dment li t-tariffi korrispondenti jkunu tħallsu. Fejn dan ma jkunx possibbli, jenħtieg li l-istrumenti muzikali, fejn possibbli, jingarru fil-kundizzjonijiet xierqa fil-kompartiment tal-merkanzija tal-ingenju tal-ajru. Għalhekk, jenħtieg li r-Regolament (KE) Nru 2027/97 jiġi emendat skont dan. **[Em. 46]**

- (49) Minhabba l-iskadenzi qosra għat-tressiq ta' lmenti għad-drittijiet u l-obbligi koperti mir-Regolament (KE) Nru 2027/97, jenhtieg li t-trasportaturi tal-ajru jipprovdu lill-passigġieri l-possibbiltà li jressqu lment billi jipprovduhom b'formola għall-ilmenti f'formats li huma aċċessibbli għall-passigġieri b'dizabbiltà u għall-persuni li ma jużawx għodod digitali. Jenhtieg li t-trasportaturi tal-ajru, tal-inqas, jagħmlu l-formoli għall-ilmenti disponibbli fuq l-applikazzjonijiet mobbli tat-trasportaturi tal-ajru u fuq is-siti web tagħhom. Jenhtieg li dik il-formola għall-ilmenti tippermetti lill-passigġier iressaq minnufih ilment dwar bagalji li saritilhom hsara, waslu tard jew intilfu.
- (50) L-Artikolu 3(2) tar-Regolament (KE) Nru 2027/97 sar obsolet għaliex il-kwistjonijiet tal-assigurazzjoni issa huma rregolati mir-Regolament (KE) Nru 785/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁹. Għalhekk jenhtieg li dan jithassar.

²⁹ Ir-Regolament (KE) Nru 785/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar ir-rekwiżiti tal-assigurazzjoni tat-trasportaturi tal-ajru u l-operaturi tal-ajruplani (ĠU L 138, 30.4.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/785/oj>).

- (51) ~~Huwa meħtieġ li l-limiti monetarji msemmijin fl-Anness tar-Regolament (KE) Nru 2027/97 jiġu emendati regolarment mit-trasportaturi tal-ajru sabiex iqisu l-iżviluppi ekonomiċi, kif rieżaminati mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (ICAO) skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal. [Em. 47]~~
- (52) Ir-rapport ta' Draghi enfasizza r-rwol kritiku tat-trasport għall-kompetittività tal-Unjoni. Iddekriva ukoll ir-riskju tad-devjazzjoni tan-negozju, li jirriżulta minn regolamenti asimmetriċi, mill-hubs tat-trasport fl-Unjoni għall-hubs fil-vicinat tal-Unjoni. Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 japplika għal passigġieri li jtilqu minn ajruport f'pajjiż terz lejn ajruport li jkun jinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, biss jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera jkun trasportatur tal-ajru tal-Unjoni. ~~Fi żmien tliet snin mill-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, jenħtieġ li l-Kummissjoni tivvaluta l-fattibbiltà ta' reviżjoni tal-kamp ta'~~ ***Dawn is-sejbiet jappoġġjaw id-deċiżjoni tal-leġislatur tal-Unjoni li jirrevedi l-kamp ta'*** applikazzjoni ta'-~~dak' dan~~ ir-Regolament bil-ħsieb li ~~tkompli ttejjeb~~ ***tkompli ttejjeb*** il-livell tal-protezzjoni tal-passigġieri u l-kundizzjonijiet ekwi bejn l-Unjoni u t-trasportaturi tal-ajru ~~it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni u dawk~~ ta' pajjiżi terzi. [Em. 48]

- (53) ~~Jenhtieg li jigi vvalutat mekkaniżmu għas salvagwardja~~ ***Il-protezzjoni finanzjarja tal-passiġġieri fil-każ ta' insolvenza ta' falliment tal-linja tal-ajru hija element essenzjali ta' regim effettiv tad-drittijiet tal-passiġġieri. Sabiex tissaħħaħ il-protezzjoni tal-passiġġieri tal-ajru fil-każ ta' kancellazzjonijiet ta' titjiriet minhabba l-insolvenza ta' trasportatur tal-ajru fil-kuntest ta' revizjoni tar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 jew is-sospensjoni tal-operazzjonijiet ta' trasportatur tal-ajru minhabba r-revoka tal-liċenzja operattiva tiegħu, it-trasportaturi tal-ajru jenhtieg li jkunu obbligati li jagħtu prova suffiċjenti li r-rimborż jew it-titjira tar-ritorn tal-passiġġieri huma żgurati. [Em. 49]***
- (53a) ***Jenhtieg li l-holqien ta' fond ta' garanzija jew ta' skema ta' assigurazzjoni obligatorja pereżempju jippermetti lit-trasportaturi tal-ajru jiżguraw ir-rimborż jew ir-ritorn tal-passiġġieri meta t-titjiriet tagħhom jiġu kkanċellati minhabba l-insolvenza ta' trasportatur tal-ajru jew is-sospensjoni tal-operazzjonijiet tiegħu minhabba r-revoka tal-liċenzja operattiva tiegħu. [Em. 50]***

- (54) Greenland hija soġġetta għal kundizzjonijiet meteoroloġiċi partikolarment horox, u hija kkaratterizzata minn densità tal-popolazzjoni baxxa hafna u l-bogħod tal-postijiet popolati tagħha. Biex tiġi żgurata l-konnettività u biex tinzamm id-disponibbiltà tat-titjiriet go Greenland, jenħtieġ li t-titjiriet go Greenland ma jkunux koperti mill-obbligi dwar il-kumpens, inkluż meta dawk it-titjiriet ikunu titjiriet ta' konnessjoni li jaslu fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, jew jitilqu minnu. [Em. 51]
- (55) Jenħtieġ li r-Regolament (KE) Nru 261/2004 jkun mingħajr preġudizzju għall-istatus tal-istmu ta' Ġibiltà li fih jinsab l-ajruport ta' Ġibiltà u s-sovranità fuqu u l-pożizzjoni legali tar-Renju ta' Spanja f'dak ir-rigward. B'kont meħud ta' èirkostanzi attwali u sabiex tiġi pprovduta ċertezza legali, jenħtieġ li jiġi speċifikat li r-regoli fir-Regolament (KE) Nru 261/2004 japplikaw għall-ajruport ta' Ġibiltà biss meta, wara soluzzjoni tat-tilwima bejn ir-Renju ta' Spanja u r-Renju Unit, ir-Renju ta' Spanja jkun f'pożizzjoni li jeżerċita kontroll effettiv fuq l-ajruport ta' Ġibiltà u li jiżgura l-applikazzjoni tar-regoli stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 261/2004 għal dak l-ajruport u tkun giet ippubblikata notifika tas-soluzzjoni tat-tilwima f'Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea. [Em. 52]

- (55a) *Dan ir-Regolament jirrispetta d-drittijiet fundamentali u josserva l-principji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, b'mod partikolari l-protezzjoni tal-konsumatur, id-dritt għall-protezzjoni tad-data personali, il-projbizzjoni ta' kull forma ta' diskriminazzjoni u l-integrazzjoni tal-persuni b'diżabbiltà, id-dritt għal rimedju effettiv u għal proċess ġust. [Em. 53]*
- (55b) *Sabiex tittejjeb il-protezzjoni tal-passiġġieri tal-ajru lil hinn mill-fruntieri tal-Unjoni, tali drittijiet jenhtieġ li jiġu indirizzati fi ftehimiet bilaterali u internazzjonali. [Em. 54]*
- (55c) *Facilitajiet speċifiċi għall-passiġġieri b'diżabbiltà severa li jkunu jirrikjedu facilitajiet sanitarji u ta' tibdil (l-hekk imsejha "postijiet ta' tibdil") jenhtieġ li jiġu pprovduti minghajr hlas lill-passiġġieri fl-ajruporti kollha tal-Unjoni b'volum annwali ta' traffiku tal-passiġġieri ta' aktar minn miljun passiġġier fis-sena. [Em. 55]*

(56) Minhabba li l-objettivi ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-protezzjoni tad-drittijiet tal-passiġġieri tal-ajru b'mod ġust u bbilanċjat, l-iżgurar tal-kompetittività tas-settur tal-avjazzjoni tal-Unjoni u ż-żamma tal-konnettività għall-passiġġieri għal terminu ta' żmien fit-tul, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu pjuttost, minhabba l-iskala tagħhom, jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-objettivi,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Ir-Regolament (KE) Nru 261/2004 huwa emendat kif ġej:

(1) L-Artikolu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi, taht il-kundizzjonijiet speċifikati hawnhekk, drittijiet minimi għal passiġġieri tal-ajru f'każ li:

- (a) ma jithallewx jitolgħu;
- (b) it-titjira tagħhom tiġi kkanċellata, ittardjata jew skedata mill-ġdid;
- (c) jitolgħu titjira ta' konnessjoni;
- (d) jitqiegħdu fi klassi oghla jew aktar baxxa.;

(2) L-Artikolu 2 huwa emendat kif ġej:

(a) il-punti (b) sa (f) huma sostitwiti b'dan li ġej:

‘(b) "trasportatur tal-ajru li jopera" tfisser trasportatur tal-ajru li jagħmel, jew bi ħsiebu jagħmel, titjira taht kuntratt ta' trasport bl-ajru ma' passigġier jew f'isem persuna oħra, ġuridika jew fiżika, li jkollha kuntratt ma' dak il-passigġier, inkluż trasportatur tal-ajru li juża l-inġenju tal-ajru ta' trasportatur tal-ajru ieħor, bl-ekwipaġġ ta' dak it-trasportatur tal-ajru l-ieħor jew mingħajru, għall-prestazzjoni tat-titjiriet tiegħu;

(c) "trasportatur tal-ajru tal-Unjoni" tfisser trasportatur tal-ajru b'licenzja operattiva valida mogħtija minn Stat Membru skont id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*;

(ca) “korp ta’ tmexxija tal-ajruport” tfisser korp li, flimkien ma’ attivitajiet oħra jew mingħajrhom, skont il-każ, għandu bhala l-objettiv tiegħu skont il-liġijiet, ir-regolamenti jew il-kuntratti nazzjonali l-amministrazzjoni u t-tmexxija tal-infrastrutturi tal-ajruport jew tan-network ta’ ajruporti u l-koordinazzjoni u l-kontroll tal-attivitajiet tal-operaturi differenti li jinsabu fl-ajruporti jew fin-network ta’ ajruporti kkonċernati f’konformità mas-setgħat tiegħu; [Em. 56]

- (d) "organizzatur" tfisser persuna skont it-tifsira tal-Artikolu 3, il-punt (8), tad-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill**;
- (e) "pakkett" tfisser kombinazzjoni ta' servizzi tal-ivvjagġar kif definit fl-Artikolu 3, punt (2), tad-Direttiva (UE) 2015/2302;"
- (f) "biljett" tfisser evidenza valida, irrISPettivament mill-forma tagħha, ta' kuntratt ta' trasport bl-ajru;
- (fa) "kost tal-biljett tal-ajru" tfisser il-prezz finali li għandu jithallas fi tmiem il-proċess tal-prenotazzjoni li jinkludi n-noll tal-ajru u t-taxxi, l-imposti, l-imposti addizzjonali u t-tariffi kollha applikabbli mhallsa għas-servizzi kollha fakultattivi u mhux fakultattivi inklużi fil-biljett, esklużi t-tariffi tal-intermedjazzjoni, irrISPettivament minn jekk daww is-supplimenti u t-tariffi jkunux thallsu flimkien mat-tariffi għas-servizz tat-trasport jew separatament fi stadju aktar tard; [Em. 57]*
- (fb) "prenotazzjoni" tfisser il-fatt li passigġier għandu biljett, jew prova ohra, li turi li l-prenotazzjoni giet aċċettata u rreġistrata mit-trasportatur tal-ajru jew l-organizzatur; [Em. 58]*

* Ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni għall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità (ĠU L 293, 31.10.2008, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>).

** Id-Direttiva (UE) 2015/2302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 dwar pakketti tal-ivvjagġar u arrangamenti tal-ivvjagġar marbuta, li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 90/314/KEE (ĠU L 326, 11.12.2015, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2302/oj>).;

(b) il-punt (g) jithassar; [Em. 59]

(c) il-punti (h) sa (l) huma sostitwiti b'dan li ġej:

(h) "destinazzjoni finali" tfisser id-destinazzjoni tat-titjira jew tal-aħħar titjira ta' konnessjoni ta' vjaġġ;

(i) ~~"“persuna b’disabbiltà” u “” u “persuna b’mobilità mnaqqa”~~ jfissru kwalunkwe persuna ~~li jkollha insuffiċjenza fiżika, mentali, intellettuali jew sensorja permanenti jew temporanja li, flimkien ma' diversi ostakli, tista' xxekkel l-użu sħiħ u effettiv tat trasport mill-persuna fuq bażi ugwali ma' passiġġieri oħra jew li l-mobilità tagħha meta tuża t-trasport tkun imnaqqa minhabba l-età~~ ***kwalunkwe diżabbiltà fiżika (sensorjali jew lokomotorja, permanenti jew temporanja), diżabbiltà jew insuffiċjenza intellettuali, jew kwalunkwe kawża oħra ta' diżabbiltà, jew età, u li s-sitwazzjoni tagħha teħtieġ attenzjoni xierqa u l-adattament għall-htigijiet partikolari tagħha tas-servizz disponibbli għall-passiġġieri kollha; [Em. 60]***

- (j) ~~"imbark miċhud"~~ **"passiġġieri li ma jithallewx jitolgħu"** tfisser każda milli passiġġieri jingarru fuq titjira, minkejja li jkunu pprezentaw ruħhom ~~għall-imbark~~ **biex jitolgħu** skont il-kundizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 4(1), jew meta jkunu ġew infurmati minn qabel li mhux ser jithallew jitolgħu kontra r-rieda tagħhom, ~~blief fejn ikun hemm bażi raġonevoli biex ma jithallewx jitolgħu, bħal saħħa, sikurezza, sigurtà jew dokumentazzjoni tal-ivvjagġar mhux adegwata.~~ **[Em. 61]**
- (k) "voluntier" tfisser passiġġier li jkun ipprezenta ruħu għall-imbark skont il-kundizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 4(1) u li jwieġeb b'mod pożittiv għas-sejha għal passiġġieri tat-trasportatur tal-ajru li huma lesti li ma jitolgħux fuq l-ingenju tal-ajru għat-titjira tagħhom bi skambju għal benefiċċji;
- (l) "kancellazzjoni" tfisser in-nuqqas ta' operazzjoni ta' titjira li qabel kienet ippjanata u li għaliha kien inħareġ kuntratt ta' trasport bl-ajru, u tinkludi sitwazzjonijiet fejn:

- (i) l-ingenju tal-ajru jkun telaq iżda li, għal kwalunkwe raġuni, ikun jew iddevja lejn ajruport differenti mill-ajruport tal-wasla indikat fil-biljett, jew reġa' lura lejn l-ajruport tat-tluq, u ma setax jibqa' sejjer sal-ajruport tal-wasla indikat fuq il-biljett, ~~hief jekk l-ajruport tal-wasla effettiv u l-ajruport tal-wasla indikat fil-biljett jaqdu l-istess belt jew reġjun u t-trasportatur tal-ajru jkun ipprova trasport lill-passiġġier għall-ajruport tal-wasla indikat fil-biljett, jew~~ **[Em. 62]**
- (ii) passiġġier ikun inħariġlu biljett għal titjira u l-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier ikun tmexxa 'l quddiem b'aktar minn siegħa, ~~hief jekk ma jkunx hemm bidla fil-ħinijiet ta' check-in u tal-imbark, jew sakemm il-passiġġier ma jkunx ha t titjira li tkun giet skedata mill-~~għid~~~~, ' **[Em. 63]**

(d) jizdiedu l-punti li ġejjin:

- (m) "pajjiż terz" tfisser kwalunkwe pajjiż jew parti minn territorju ta' Stat Membru li għalih ma japplikawx it-Trattati;
- (n) "dewmien fit-tluq" tfisser id-differenza fil-ħin bejn il-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier u l-ħin tat-tluq effettiv tat-titjira;
- (o) "“dewmien fil-wasla”” tfisser id-differenza fil-ħin bejn il-ħin tal-wasla indikat fuq il-biljett tal-passiġġier u l-ħin tal-wasla effettiv tat-titjira; ***titjira li fiha l-ingenju tal-ajru jkun telaq iżda kien sussegwentement imġieghel jirritorna lejn l-ajruport tat-tluq u telaq mill-ġdid aktar tard hija kkunsidrata li kellha dewmien fil-wasla; [Em. 64]***
- (p) "“klassi tat-trasport”” tfisser parti mill-kabina tal-passiġġieri tal-ingenju tal-ajru kkaratterizzata minn ***kodiċi speċifiku indikat fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru jew kombinazzjoni ta’*** sigġijiet differenti, konfigurazzjoni differenti tas-siġġijiet jew kwalunkwe differenzau ***differenzi*** oħra fis-servizz, ***bhal catering speċifiku***, ipprovdut lill-passiġġieri meta mqabbel ma-’ partijiet oħra tal-kabina; **[Em. 65]**

- (q) "“kuntratt ta' trasport bl-ajru”" tfisser kuntratt ta' garr konkluz bejn trasportatur tal-ajru jew l-agenz awtorizzat tieghu u passiggier *jew passiggieri*, għall-provvista ta' titjira waħda jew aktar; [Em. 66]
- (r) "~~“ċirkostanzi straordinarji”~~" tfisser ~~ċirkostanzi li minhabba n-natura jew l-origini tagħhom mhumiex inerenti fl-eżerċizzju normali tal-attività tat-trasportatur tal-ajru kkonċernat u mhumiex fil-kontroll effettiv tieghu, bħal-ċirkostanzi fil-lista mhux eżawrjenti ta' ċirkostanzi straordinarji stabbilita fil-punt 1 tal-Anness, iżda teskludi ċ-ċirkostanzi fil-lista mhux eżawrjenti ta' ċirkostanzi stabbilita fil-punt 2 tal-Anness;~~ [Em. 67]
- (s) "titjira" tfisser operazzjoni tat-trasport bl-ajru magħmula minn inġenju tal-ajru wiehed bejn żewġ ajruporti kif speċifikat fuq il-biljett permezz ta' itinerarju determinat minn qabel, skeda u numru ta' identifikazzjoni wiehed, irrispettivament minn jekk hemmx waqfiet intermedji esklussivament għal skopijiet tekniċi u operazzjonali;

- (t) "“titjira ta' konnessjoni” tfisser titjira *skont kuntratt ta' trasport wiehed jew referenza ta' prenotazzjoni wahda, jew it-tnejn li huma*, li, bhala parti minn vjaġġ, tkun intenzjonata li tippermetti lill-passiġġier jitlaq mill-punt ta' tluq inizjali u li jasal f'punt ta' trasferiment sabiex jaqbad titjira oħra, jew tkun intenzjonata li tippermetti lill-passiġġier jitlaq minn punt ta' trasferiment sabiex il-passiġġier ikun jista' jilhaq punt ta' trasferiment ieħor jew id-destinazzjoni finali tal-passiġġier; [Em. 68]
- (u) "waqfien waqt ir-rota" tfisser interruzzjoni intenzjonata ta' vjaġġ taħt kuntratt ta' trasport bl-ajru wiehed għal perjodu ta' ħin li jaqbeż dak meħtieġ għal tranzitu dirett minn jew, meta jkun hemm bidla minn titjira għal oħra, għal perjodu li normalment jestendi sal-ħin tat-tluq tat-titjira ta' konnessjoni li jmiss u li, f'każijiet eċċezzjonali, jinkludi soġġorn ta' lejl;

- (v) "vjaġġ" tfisser titjira jew titjiriet konnessi li jittrasportaw lill-passiġġier mill-punt tat-tluq inizjali sad-destinazzjoni finali tal-passiġġier skont kuntratt ta' trasport bl-ajru wieħed, fejn it-titjiriet ta' hruġ u ta' ritorn ikunu vjaġġi separati;
- (w) "hin tat-tluq" tfisser il-hin meta l-inġenju tal-ajru jitlaq mill-post tat-tluq, jew billi jiġi mbuttata lura jew bil-muturi tiegħu stess (il-hin off-block);
- (x) "hin tal-wasla" tfisser il-hin meta l-inġenju tal-ajru jilhaq il-post tal-wasla u l-brejkijiet tal-parking tiegħu jkunu attivati (il-hin on-block);
- (y) "dewmien fuq it-tarmak" tfisser perjodu ta' hin li jaqbeż 30 minuta li matulu l-inġenju tal-ajru jibqa' fuq l-art bejn l-għeluq tal-bibien tal-inġenju tal-ajru u l-hin tal-qtugħ mill-art tal-inġenju tal-ajru, fit-tluq, jew perjodu ta' hin li jaqbeż 30 minuta bejn l-inzul l-art tal-inġenju tal-ajru u l-ftuħ tal-bibien tal-inġenju tal-ajru, mal-wasla;

- (z) "lejl" tfisser il-perjodu bejn nofsillejl u s-06:00;
- (za) "wild" tfisser persuna taht l-età ta' 14-il sena fid-data tat-tluq tat-titjira jew tal-ewwel titjira ta' konnessjoni skont kuntratt ta' trasport bl-ajru;
- (zaa) "tifel/tifla mhux akkumpanjat(a)" tfisser tfal li jivvjaġġaw mingħajr gwardjan adult responsabbli u meta t-trasportatur tal-ajru jkun aċċetta r-responsabbiltà li jiehu hsiebhom f'konformità mar-regoli pubblikati tiegħu; [Em. 69]***
- (zb) "tarbija" tfisser persuna taht l-età ta' sentejn fid-data tat-tluq tat-titjira jew tal-ewwel titjira ta' konnessjoni skont kuntratt ta' trasport bl-ajru;
- (zc) "mezz durabbli" tfisser kwalunkwe strument li jippermetti lill-passiġġier jaħžen informazzjoni b'mod li tkun aċċessibbli għal referenza futura, għal perjodu ta' żmien adegwat għall-finijiet tal-informazzjoni u li jippermetti r-riproduzzjoni mingħajr bidliet tal-informazzjoni maħżuna;

- (zd) "format aċċessibbli" tfisser format li jagħti lill-persuna b'diżabbiltà jew lill-persuna b'mobbiltà mnaqqa aċċess għal kwalunkwe informazzjoni rilevanti, inkluż billi jingħata lil dik il-persuna aċċess b'mod fattibbli u komdu daqs persuna mingħajr insuffiċjenza jew diżabbiltà, u li jissodisfa r-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà definiti f'konformità mal-leġiżlazzjoni applikabbli, b'mod partikolari d-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*;
- (ze) "tfixkil" tfisser imbark miċħud, kancellazzjoni, dewmien fit-tluq, dewmien fil-wasla jew dewmien fuq it-tarmac;
- (zf) "punt tat-tluq inizjali" tfisser il-punt tat-tluq tat-titjira jew tal-ewwel titjira ta' konnessjoni ta' vjaġġ."

(zfa) “oġġett personali” tfisser bagalja li ma għaddietx miċ-check-in, u li tikkonforma mar-rekwiżiti ta’ sigurtà u sikurezza, u jew b’dimensjonijiet massimi ta’ 40x30x15cm jew bil-kundizzjoni li toqghod taht is-siġġu ta’ quddiem is-siġġu li fuqu jkun bilqieghda l-passiġġier. [Em. 70]

(zfb) “bagalja tal-idejn” tfisser bagalja li ma għaddietx miċ-check-in li mhix oġġett personali u li tikkonforma mar-rekwiżiti ta’ sigurtà u sikurezza. [Em. 71]

* Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta’ April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta’ aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>);’

(3) L-Artikolu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 3

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament għandu japplika:

- (a) għal passiġġieri li jtilqu minn ajruport li jinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati;
- (b) għal passiġġieri li jtilqu minn ajruport li jinsab f'pajjiż terz lejn ajruport li jinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, sakemm ma jkunux irċevew benefiċċji *ekwivalenti* jew kumpens u ngħataw assistenza f'dak il-pajjiż terz, ~~jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera tat-titjira kkonċernata jkun trasportatur tal-ajru tal-Unjoni. [Em. 72]~~

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika bil-kundizzjoni li l-passiġġieri:
 - (a) ikollhom biljett għat-titjira kkonċernata; jew
 - (b) ikunu ġew ittrasferiti minn trasportatur tal-ajru jew intermedjarju mit-titjira li kellhom biljett għaliha għal titjira oħra, tkun xi tkun ir-raġuni.

3. ~~Dan ir-Regolament ma għandux japplika għall-passiġġieri li jivvjagġaw minghajr~~ ~~hlas jew bi prezz imnaqqas li ma jkunx disponibbli direttament jew indirettament,~~ ~~għall-pubbliku. Madankollu, għandu japplika għall-passiġġieri li jkollhom biljetti~~ ~~mahruga taht programm ta' min itir ta' spiss jew programm kummerċjali ieħor minn~~ ~~trasportatur tal-ajru jew intermedjarju. [Em. 73]~~

4. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 8(2), il-punt (d), dan ir-Regolament għandu japplika biss għal passiġġieri ttrasportati b'ingenji tal-ajru bil-ġwienah fissi u bil-magni.

5. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jkun responsabbli biex iwettaq l-obbligi skont dan ir-Regolament.
6. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 12 ta' dan ir-Regolament, dan ir-Regolament għandu japplika wkoll għall-passiġġieri ttrasportati f'konformità mat-termini tal-kuntratt ta' pakkett tal-ivvjagġar kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (3), tad-Direttiva (UE) 2015/2302, sakemm dak il-kuntratt ta' pakkett tal-ivvjagġar ma jiġix terminat jew l-eżekuzzjoni tiegħu ma tkunx affettwata għal raġunijiet differenti minn tfixkil ta' dik it-titjira.
- ~~7. L-Artikolu 7 ta' dan ir-Regolament ma għandux japplika jekk it-tfixkil iseħħ fuq titjira ta' konnessjoni li titlaq minn ajruport fi Greenland u tasal fih. [Em. 74]~~
- ~~8. Dan ir-Regolament huwa mingħajr preġudizzju għall-pożizzjoni legali tar-Renju ta' Spanja fir-rigward tat-territorju ta' Gibiltà, kif ukoll l-istmu u l-ajruport mibni fuqu. [Em. 75]~~

~~Għandu japplika għall-ajruport ta' Ġibiltà meta, wara soluzzjoni tat-tilwima tiegħu mar-Renju Unit, ir-Renju ta' Spanja jkun f'pożizzjoni li jeżerċita kontroll effettiv fuq dak l-ajruport u li jiżgura l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament għal dak l-ajruport. Ir-Renju ta' Spanja għandu jinnotifika lill-Kummissjoni meta jiġu ssodisfati dawn il-kundizzjonijiet u l-Kummissjoni għandha tippubblika notifika rigward is-soluzzjoni tat-tilwima f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea. Dan ir-Regolament għandu japplika għal dak l-ajruport mill-ewwel jum tax-xahar wara d-data tal-pubblikazzjoni ta' dik in-notifika f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.;" [Em. 76]~~

(4) L-Artikolu 4 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 4

Imbark miċhud

1. Dan l-Artikolu għandu japplika għall-passiġġieri li, wara li lestew check-in online jew check-in fl-ajruport, jipprezentaw ruħhom mal-gate għall-imbark kif stipulat u fil-ħin indikat minn qabel u bil-miktub (inkluż b'mezzi elettronici) mit-trasportatur tal-ajru li jopera, jew l-intermedjarju, jew, jekk l-ebda ħin tal-imbark ma jkun indikat, mhux aktar tard minn 45 minuta qabel il-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier. Dan l-Artikolu għandu japplika wkoll għall-passiġġieri li ma jipprezentawx ruħhom għall-imbark meta jkunu ġew infurmati minn qabel li mhux ser jithallew jitolgħu kontra r-rieda tagħhom."
2. Meta trasportatur tal-ajru li jopera jistenna b'mod raġonevoli li ~~jieħad l-imbark fuq t-tijera~~ ***ma jhallix lill-passiġġieri jitolgħu***, għandu jinforma minnufih lill-passiġġieri kkonċernati. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, fl-istess ħin, jispeċifika lill-passiġġieri kkonċernati d-drittijiet speċifiċi tagħhom skont dan ir-Regolament li japplikaw għall-każ, b'mod partikolari fir-rigward tad-dritt għal rimborż ~~jew~~, għall-ghoti ta-' rotta alternattiva skont l-Artikolu 8 ***u għall-kumpens*** u tad-dritt għall-assistenza skont l-Artikolu 9 ***dan ir-Regolament. [Em. 77]***

It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jagħmel sejha għal voluntiera taht kundizzjonijiet li għandhom jiġu miftiehma bejn kull voluntier u t-trasportatur tal-ajru li jopera. ***It-trasportatur tal-ajru għandu jinforma lill-voluntiera dwar id-drittijiet tagħhom f'konformità ma' dan ir-Regolament.*** ~~Dan~~ Il-ftehim ma' kull voluntier rigward il-benefiċċji għandu biss jissostitwixxi d-dritt tal-voluntier għal kumpens kif stipulat fl-Artikolu 7(1) f'każ li l-voluntier japprovah b' mod esplicitu permezz ta' dokument iffirmit jew kwalunkwe mezz diġitali fuq mezz durabbli. Fin-nuqqas ta' approvazzjoni bhal din, il-voluntier għandu, ~~mingħajr dewmien zejjed u sa mhux aktar tard minn sebat ijiem kalendarji minn meta jiċċahhad l-imbark,~~ ***immedjatament*** jiġi kkompensat mit-trasportatur tal-ajru li jopera li jiċċad l-imbark f'konformità mal-Artikolu 7(1). **[Em. 78]**

3. Jekk l-għadd ta' voluntiera ma jkunx suffiċjenti biex il-bqija tal-passiġġieri li jkollhom biljett ikunu jistgħu jitlegħu abbord it-titjira, il-trasportatur tal-ajru li jopera jista' mbagħad jiċċad l-imbark tal-passiġġieri, kontra l-volontà tagħhom, bl-eċċezzjoni tal-passiġġieri msemmija fl-Artikolu 11.
4. It-trasportatur tal-ajru li jopera li jiċċad l-imbark għandu jispeċifika minnufih lill-passiġġieri kkonċernati l-informazzjoni dwar it-trattament tal-ilmenti skont l-Artikoli 15a u 16a.

It-trasportatur tal-ajru li jopera li jiċċad l-imbark **ma jhallix lill-passiġġieri jitlegħu** għandu, mingħajr dewmien żejjed, joffri lill-passiġġieri kkonċernati, b'mod ċar, l-għażla bejn ir-rimborż u l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8. B'deroga mill-Artikolu 8(1), il-punt (a), meta l-passiġġieri li ~~għew miċċuda l-imbark ikunu~~ **ma jkunux thallew jitlegħu jkun** intitolati għal rimborż, dan għandu jingħata mingħajr dewmien żejjed u mhux aktar tard minn sebat ijiem kalendarji minn meta jiċċad l-imbark **immedjatament**. [Em. 79]

It-trasportatur tal-ajru li jopera li jiċhad l-imbark għandu joffri lill-passiġġieri kkonċernati assistenza f'konformità mal-Artikolu 9. B'deroga mill-Artikolu 9(1), il-punt (a), għandhom jingħataw ikel u xorb minnufih.

It-trasportatur tal-ajru li jopera li jiċhad l-imbark **ma jhallix** lill-passiġġieri **jitilghu** kontra r-rieda tagħhom għandu jikkompensa **immedjatament** lill-passiġġieri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 7(1), ~~mingħajr dewmien zejjed u mhux aktar tard minn sebat ijiem kalendarji minn meta jiċċaħhad l-imbark.~~ [Em. 80]

5. Il-paragrafi 3 u 4 għandhom japplikaw ukoll għal titjiriet ta' ritorn meta l-passiġġier jiċċaħhad l-imbark fuq il-bażi li l-passiġġier ma jkunx ha titjira ta' hruġ koperta mill-istess kuntratt ta' trasport tal-ajru. [Em. 81]

5a. *Passiġġier ma għandux jiċċaħhad milli jithalla jitle' għall-vjaġġ ta' ritorn, inkluż vjaġġ li jikkonsisti f'titjiriet multipli, minhabba li l-passiġġier ma jkunx ha t-titjira ta' hruġ ta' biljett bir-ritorn jew ma jkunx hallas imposta addizzjonali għal dan l-iskop. Jekk il-passiġġieri ma jithallewx jitilghu kontra r-rieda tagħhom għal din ir-raġuni, għandu japplika dan l-Artikolu. Barra minn hekk, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jikkompensa minnufih lill-passiġġieri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 7 u għandu jassistihom f'konformità mal-Artikoli 8 u 9.* [Em. 82]

6. ~~Meta l-passiġġier, jew intermedjarju, jitlob il-korrezzjoni ta' żball ortografiku fil-kunjom jew fl-isem/ismijiet ta' passiġġier wieħed jew diversi passiġġieri jew fil-każ ta' bidla amministrattiva f'dawk l-ismijiet, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jikkoreġi jew jibdel dan mill-anqas darba sa 48 siegħa qabel it-tluq mingħajr ebda imposta addizzjonali għall-passiġġier jew l-intermedjarju.;" [Em. 83]~~

(5) L-Artikolu 5 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 5

Kancellazzjoni

1. Fil-każ ta' kancellazzjoni ta' titjira, it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira kkanċellata għandu jinforma minnufih lill-passiġġieri kkonċernati. Fl-istess ħin, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jispeċifika lill-passiġġieri kkonċernati d-drittijiet speċifiċi tagħhom skont dan ir-Regolament li japplikaw għall-każ, b'mod partikolari fir-rigward tal-ġhoti ta' rimborż jew ta' rotta alternattiva skont l-Artikolu 8 u l-assistenza skont l-Artikolu 9, kif ukoll l-informazzjoni dwar il-proċess biex jintalab kumpens definit fl-Artikolu 7 u dwar it-trattament tal-ilmenti skont l-Artikoli 15a u 16a.

It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jisspeċifika **informa** lill-passiġġieri kkonċernati, mingħajr dewmien żejjed, ir-raġunijiet **b'mezzi elettronici bir-raġunijiet** għall-kanċellazzjoni. Il-passiġġieri għandhom ikunu intitolati, fuq talba, jirreievu bil-miktub ir-raġunijiet għall-kanċellazzjoni. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jipprovdi tali informazzjoni b'mod ċar fi żmien sebat ijiem kalendarji minn meta titressaq it-talba **malli din l-informazzjoni ssir disponibbli, u fi kwalunkwe każ mhux aktar tard minn 30 minuta wara l-hin tat-tluq skedat.** [Em. 84]

2. It-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira kkanċellata għandu, mingħajr dewmien żejjed, joffri lill-passiġġieri kkonċernati, b'mod ċar, l-għażla bejn rimborż u l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8.

3. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu joffri lill-passiġġieri kkonċernati assistenza f'konformità mal-Artikolu 9.
4. Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jirċievu kumpens mingħand it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira kkanċellata f'konformità mal-Artikoli 7(1) u 7(3) meta jagħzlu rimborż f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (a) jew l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (c), ~~jewu/jew~~, meta jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien fil-wasla li jaqbez ~~il-limiti stabbiliti~~ **il-limitu stabbilit** fl-Artikolu 7(2) wara li jagħzlu l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (b). Għal dak l-għan, it-trasportatur tal-ajru għandu sistematikament jipprovdi lill-passiġġier formola mimlija minn qabel f'format aċċessibbli u fuq mezz durabbli **f'konformità mal-Artikolu 16aa tar-Regolament [2023/0437(COD)] dwar l-infurzar tad-drittijiet tal-passiġġieri fl-Unjoni**. It-trasportatur tal-ajru għandu jipprovdi tweġiba sal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 7(5). **[Em. 85]**

5. Trasportatur tal-ajru li jopera ma għandux ikun obligat iħallas kumpens f'konformità mal-Artikolu 7 jekk ikun jista' juri li l-kancellazzjoni tkun giet ikkawżata minn ċirkostanzi straordinarji u li l-kancellazzjoni ma setgħetx tiġi evitata anki li kieku t-trasportatur tal-ajru kien ħa l-miżuri raġonevoli kollha. Tali ċirkostanzi straordinarji jistgħu jiġu invokati biss sa fejn jaffettwaw it-titjira kkonċernata jew ~~mill-inqas waħda mit-tliet titjira~~ **tit-titjira** precedentii fis-sekwenza ta' rotazzjoni ppjanata li tiġi operata mill-istess inġenju tal-ajru, u dment li jkun hemm rabta kawżali diretta bejn l-okkorrenza ta' dik iċ-ċirkostanza u l-kancellazzjoni tat-titjira. L-oneru tal-prova rigward l-eżistenza ta' dik ir-rabta kawżali diretta għandu jkun ir-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru li jopera. ***Meta tiġix ipprovduta prova tal-eżistenza ta' ċirkostanzi straordinarji mit-trasportatur tal-ajru f'forma bil-miktub, il-kumpens imsemmi fl-Artikolu 7 għandu jiħallas mit-trasportatur tal-ajru. [Em. 86]***

6. Id-dritt li wieħed jirċievi assistenza skont il-paragrafu 3 u kumpens skont il-paragrafu 4 ma għandux japplika jekk il-passiġġier ikun ġie infurmat bil-kanċellazzjoni mill-inqas 14-il jum kalendarju qabel id-data tat-tluq indikata fuq il-biljett tal-passiġġier. L-oneru tal-provi fir-rigward tal-kwistjonijiet dwar jekk u meta l-passiġġier ikunx ġie infurmat bil-kanċellazzjoni tat-titjira għandu jkun ir-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru li jopera.;

6a. *F'każ ta' kanċellazzjoni ta' titjira minhabba insolvenza, falliment jew sospensjoni jew waqfien tal-attivitajiet ta' trasportatur tal-ajru, il-passiġġieri li jibqgħu l-art għandhom ikunu intitolati għal rimborż, għal titjira lura lejn il-punt tat-tluq jew għal rotta differenti, u li jingħataw attenzjoni xierqa, kif previst fl-Artikoli 8 u 9 ta' dan ir-Regolament. Bl-istess mod, il-passiġġieri tal-ajru li jkunu għandhom ma bdewx il-vjaġġ tagħhom għandhom ikunu intitolati għal rimborż. It-trasportaturi tal-ajru għandhom jagħtu prova li jkunu hadu l-miżuri kollha meħtieġa, pereżempju s-sottoskrizzjoni għal assicurazzjoni jew il-holqien ta' fondi ta' garanzija, sabiex jipprovdu attenzjoni xierqa, rimborż jew rotta differenti għall-passiġġieri li jkunu baqgħu l-art fejn applikabbli. Dawn id-drittijiet għandhom japplikaw għall-passiġġieri kkonċernati kollha, irrispettivament mill-post ta' residenza tagħhom, il-post tat-tluq jew il-post fejn inbiegħ il-biljett.”: [Em. 87]*

(6) L-Artikolu 6 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 6

Dewmien

1. Meta trasportatur tal-ajru li jopera jistenna li titjira ser tittardja, dan għandu jinforma lill-passiġġieri kkonċernati immedjatament, meta possibbli, iżda mhux aktar tard mill-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier. Sa fejn ikun possibbli, il-passiġġieri għandhom jirċievu aġġornamenti regolari f'ħin reali. Fl-istess ħin, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jinforma lill-passiġġieri kkonċernati dwar id-drittijiet speċifiċi tagħhom skont dan ir-Regolament li japplikaw għall-każ, b'mod partikolari fir-rigward tal-assistenza skont l-Artikolu 9, l-informazzjoni dwar il-proċess biex jintalab kumpens definit fl-Artikolu 7 u dwar it-trattament tal-ilmenti skont l-Artikoli 15a u 16a.

It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, ***malli din l-informazzjoni ssir disponibbli, u fi kwalunkwe każ mhux aktar tard minn 30 minuta wara l-hin tat-tluq skedat,*** jispeċifika, ~~mingħajr dewmien żejjed,~~ lill-passiġġieri kkonċernati r-raġunijiet għad-dewmien tat-titjira. Il-passiġġieri huma intitolati jirċievu bil-miktub, fuq talba, ir-raġunijiet għad-dewmien fil-wasla. It-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mdewma għandu jipprovi tali informazzjoni b' ~~mod ċar~~ ***jibghat lill-passiġġieri l-formola komuni mimlija minn qabel*** fi żmien sebat ijiem kalendarji minn meta titressaq it-talba ~~48~~ ***siegha wara t-tfixkil fil-vjaġġ għall-fini ta' rimborż u kumpens f'konformità mal-Artikolu 6c. [Em. 88]***

2. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu joffri assistenza lill-passiġġieri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 9.

3. Meta d-dewmien jilhaq ~~il-limiti stabbilit~~ **il-limitu stabbilit** fl-Artikolu 7(2) ikkalkulat mill-hin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, mingħajr dewmien żejjed, joffri lill-passiġġieri kkonċernati l-għazla bejn irrimboż u l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8. [Em. 89]
- 3a. ***Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt għal kumpens mit-trasportatur li jopera f'konformità mal-Artikolu 7 meta jitilqu mhux aktar minn siegħa qabel il-hin tat-tluq skedat u jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien ta' sagħtejn jew aktar wara l-hin tal-wasla skedat, dment li l-hin totali mitluf mill-passiġġier qabel it-tluq u wara d-dewmien fil-wasla jkun daqs jew jaqbeż il-limitu stabbilit fl-Artikolu 7(2).*** [Em. 90]
4. Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jirċievu, ~~fuq talba~~, kumpens mingħand it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mdewma f'konformità mal-Artikoli 7(1) u 7(3), meta jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien fil-wasla li jaqbeż ~~il-limiti stabbilit~~ **il-limitu stabbilit** fl-Artikolu 7(2). ***Għal dak l-għan, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, sistematikament fi żmien 48 siegħa wara d-dewmien, jipprova lill-passiġġier formola mimlija minn qabel f'konformità mal-Artikolu 16aa tar-Regolament [2023/0437(COD)] dwar l-infurzar tad-drittijiet tal-passiġġieri fl-Unjoni.*** [Em. 91]

Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jirċievu, fuq talba, kumpens mingħand it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mdewma f'konformità mal-Artikoli 7(1) u 7(3) meta jagħzlu rimborż f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (a) jew l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (c), jew, meta jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien fil-wasla li jaqbez ~~il-limiti stabbiliti~~ **il-limitu stabbilit** fl-Artikolu 7(2) wara li jagħzlu l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (b). **[Em. 92]**

5. Dan l-Artikolu għandu japplika wkoll jekk il-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier ikun ġie pospost mit-trasportatur tal-ajru li jopera.

Id-dritt li wiehed jirċievi assistenza skont il-paragrafu 2 u kumpens skont il-paragrafu 4 ma għandux japplika jekk il-passiġġier ikun ġie infurmat b'tali bidla mill-inqas 14-il jum kalendarju qabel il-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier. L-oneru tal-provi fir-rigward tal-kwistjonijiet dwar jekk u meta l-passiġġier ikunx ġie infurmat bil-bidla fil-ħin għandu jkun ir-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru li jopera.

6. Trasportatur tal-ajru li jopera ma għandux ikun obligat iħallas kumpens f'konformità mal-Artikolu 7 jekk ikun jista' juri li d-dewmien fil-wasla kien ġie kkawżat minn ċirkostanzi straordinarji u li d-dewmien ma setax jiġi evitat anki li kieku t-trasportatur tal-ajru kien ha l-miżuri raġonevoli kollha. Tali ċirkostanzi straordinarji jistgħu jiġu invokati biss sa fejn jaffettwaw it-titjira kkonċernata jew mill-inqas ~~wahda mit-tliet titjira~~ **tit-titjira** precedentii fis-sekwenza ta' rotazzjoni ~~ppjanata li tkun~~ operata mill-istess inġenju tal-ajru u dment li jkun hemm rabta kawżali diretta bejn l-okkorrenza ta' dik iċ-ċirkostanza u d-dewmien fit-tluq tat-titjira sussegwenti. L-oneru tal-prova rigward l-eżistenza ta' dik ir-rabta kawżali diretta għandu jkun ir-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru li jopera. ***Meta ma tiġix ipprovduta prova tal-eżistenza ta' ċirkostanzi straordinarji mit-trasportatur tal-ajru f'forma bil-miktub, il-kumpens imsemmi fl-Artikolu 7 għandu jithallas mit-trasportatur tal-ajru. Dan ta' hawn fuq ma jeżonerax lit-trasportaturi tal-ajru mill-obbligu li jagħtu assistenza lill-passiġġieri f'konformità mal-Artikolu 9.***"; [Em. 93]

(7) jżdziedu l-Artikoli li ġejjin:

‘Artikolu 6a

Dewmien fuq it-tarmak

1. Fil-każ ta' dewmien fuq it-tarmak, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, sa fejn ikun possibbli, jipprovdi lill-passiġġieri b'aġġornamenti regolari u f'hin reali.
2. Soġġett għal restrizzjonijiet ta' sikurezza jew sigurtà, meta jkun hemm dewmien fuq it-tarmak, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jiżgura tishin jew tkessiġ adegwat tal-kabina tal-passiġġieri, aċċess bla hłas għall-facilitajiet sanitarji abbord u għandu jiżgura li l-passiġġieri msemmija fl-Artikolu 11 jirċievu l-attenzjoni meħtieġa. Hlief jekk dan iżid id-dewmien fuq it-tarmak jew sakemm ma jistax jiġi rikonċiljat mar-rekwiżiti tas-sikurezza tal-ajru jew is-sigurtà tal-ajru, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jipprovdi ilma tax-xorb bla hłas abbord.

3. Fejn dewmien fuq it-tarmak jilhaq ~~liet sigħat f'sagħtejn f'~~ ajruport *bi traffiku ta' passigġieri kummerċjali* li jinsab f'territorju ta' Stat Membru li t-Trattati japplikaw għalih, l-inġenju tal-ajru għandu jipproċedi lejn il-gate jew punt ieħor ta' zbank adatt fejn il-passigġieri għandhom jithallew jinżlu. Dewmien fuq it-tarmak jista' jittawwal aktar minn dak il-massimu ta' hin f'każ biss li jkun hemm raġunijiet relatati mas-sikurezza, l-immigrazzjoni, il-kontroll tat-traffiku tal-ajru jew is-sigurtà għalfejn l-inġenju tal-ajru ma jkunx jista' jitleq mill-pożizzjoni tiegħu fuq it-tarmak. **[Em. 94]**
4. Il-passigġieri zbankati f'konformità mal-paragrafu 3 għandhom ikunu intitolati għad-drittijiet previsti taħt l-Artikolu 6 u, fejn applikabbli, l-Artikolu 11, b'kont meħud tad-dewmien fuq it-tarmak u l-hin tat-tluq indikati fuq il-biljett tal-passigġier.

Artikolu 6b

Telfien ta' titjira ta' konnessjoni matul vjaġġi mwettqa taht kuntratt ta' trasport bl-ajru wiehed

1. Meta passigġier jitlef titjira ta' konnessjoni matul vjaġġ b'rizultat ta' tfixkil fuq it-titjira preċedenti, it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira preċedenti għandu jkun responsabbli biex jagħti rotta alternattiva lill-passigġier f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (b), u assistenza f'konformità mal-Artikolu 9.
2. Meta t-trasportatur tal-ajru li jopera ma jkunx jista' jagħti rotta alternattiva lill-passigġier fil-perjodu ta' ħin ddefinit fl-Artikolu 7(2), il-punti (a) u (b), ikkalkolata mill-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passigġier tat-titjira ta' konnessjoni li tkun intilfet, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, mingħajr dewmien żejjed, joffri lill-passigġieri kkonċernati, b'mod ċar, l-għażla bejn rimborż u l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8.

3. Il-passiġġieri għandu jkollhom ukoll dritt li jirċievu, ~~fuq talba~~, kumpens mingħand it-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mfixkta f'konformità mal-Artikoli 7(1) u 7(3), jekk jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien fil-wasla li jaqbez ~~il-limiti stabbiliti~~ *il-limitu stabbilit* fl-Artikolu 7(2). [Em. 95]

Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jirċievu, ~~fuq talba~~, kumpens mit-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mfixkta f'konformità mal-Artikoli 7(1) u 7(3) meta jagħzlu rimborż f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (a) jew l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (c), jew, meta jaslu fid-destinazzjoni finali tagħhom b'dewmien fil-wasla li jaqbez ~~il-limiti stabbiliti~~ *il-limitu stabbilit* fl-Artikolu 7(2) wara li jagħzlu l-għoti ta' rotta alternattiva f'konformità mal-Artikolu 8(1), il-punt (b). [Em. 96]

Meta japplikaw il-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu, it-trasportatur tal-ajru li jopera ghandu, sistematikament fi żmien 48 siegħa wara t-titjira ta' konnessjoni mitlufa, jipprovi lill-passiġġier formola mimlija minn qabel f'konformità mal-Artikolu 16aa tar-Regolament [2023/0437(COD)] dwar l-infurzar tad-drittijiet tal-passiġġieri fl-Unjoni]. [Em. 97]

4. ~~Meta passiġġier jippjana u jagħmel waqfien waqt ir-rota, l-ajruport fejn isir il-waqfien waqt ir-rota ghandu jitqies bhala d-destinazzjoni finali tal-passiġġier.;~~
[Em. 98]

Artikolu 6c

Ċirkostanzi straordinarji

1. *Ċirkostanzi straordinarji għandhom jitqiesu li huma avvenimenti li, min-natura jew l-origini tagħhom, mhumiex marbuta mal-eżerċizzju normali tal-attività tat-trasportatur tal-ajru kkonċernat u huma barra mill-kontroll reali tat-trasportatur tal-ajru. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, iċ-ċirkostanzi straordinarji huma limitati għaċ-ċirkostanzi stabbiliti fl-Anness;*

2. *Meta passigġier ikollu dritt għal kumpens mit-trasportatur tal-ajru f'konformità mal-Artikoli 4, 5 u 6, it-trasportatur tal-ajru għandu jibgħat lill-passigġier bil-miktub, fi żmien 48 siegħa, l-informazzjoni dwar il-preżenza jew in-nuqqas ta' ċirkostanzi straordinarji u jipprovdi aċċess għal formola komuni mimlija minn qabel f'konformità mal-[Artikolu 16aa tar-Regolament [2023/...] dwar l-infurzar tad-drittijiet tal-passigġieri fl-Unjoni].*
3. *Meta jsehħ avveniment mhux tas-soltu barra mill-kontroll ta' Stat Membru wiehed jew aktar, li jkollu impatt kbir fuq l-ivvjagġar bl-ajru b'konsegwenzi mhux favorevoli kbar għas-settur tal-avjazzjoni u li mhuwiex kopert mill-Anness ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta att delegat f'konformità mal-Artikolu 16h sabiex temenda l-lista eżawrjenti stabbilita f'dak l-Anness billi żżid iċ-ċirkostanza straordinarja rilevanti, dment li dan ikun strettament meħtieġ sabiex ikun hemm rispons għal tali avveniment mhux tas-soltu.”; [Em. 99]*

(8) L-Artikolu 7 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

‘Artikolu 7

Dritt għal kumpens

1. Fil-każ ta' tfixkil, għandhom japplikaw l-ammonti ta' kumpens li ġejjin skont il-kundizzjonijiet definiti fl-Artikoli 4, 5, 6 jew 6a u f'dan l-Artikolu:

(a) EUR 300 għall-vjaġġi ~~intra-Unjoni kollha u għal vjaġġi ta' 3 500~~**ta' 1 500** kilometru jew inqas; [Em. 100]

(b) EUR ~~500~~**400** għall-vjaġġi *kollha ta' bejn 1 500 km u ta' aktar minn 3 500 kilometru*.~~km~~; [Em. 101]

(ba) EUR 600 għall-vjaġġi kollha ta' aktar minn 3 500 km; [Em. 102]

~~B'deroga mill-punt (a), għall-vjaġġi bejn ir-reġjuni ultraperiferiċi u territorju ieħor ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati, l-ammonti tal-kumpens għandhom jiġu ddeterminati abbażi tad-distanza reali tal-vjaġġi. [Em. 103]~~

- 1a. Kull tliet snin, il-Kummissjoni ghandha tadotta att delegat li jagġusta awtomatikament l-ammonti ta' kumpens imsemmija f'dan il-paragrafu għar-rata tal-inflazzjoni ġenerali kkombinata tat-tliet snin preċedenti abbażi tal-Indiċi Ewropew tal-Prezzijiet għall-Konsumatur ippubblikat mill-Eurostat skont ir-Regolament (UE) 2016/792^{1a}. [Em. 104]**
2. Fil-każ ta' dewmien fil-wasla wara l-ġhoti ta' rotta alternattiva b'rizultat ta' kancellazzjoni skont l-Artikolu 5, dewmien fil-wasla skont l-Artikolu 6 jew dewmien fil-wasla wara t-telfien ta' titjira ta' konnessjoni skont l-Artikolu 6b, għandu jkun hemm id-dritt għal kumpens għal dewmien fil-wasla, **jew wara telf ta' hin skont l-Artikolu 6, il-paragrafu 3a, ta' tliet sigħat jew ta' aktar, irrispettivament mid-distanza tal-vjaġġ. ~~min~~** [Em. 105]

- (a) ~~erba' s'ghat għall-vjaġġi intra-Unjoni kollha u għall-vjaġġi ta' 3-500 kilometru jew inqas; [Em. 106]~~
- (b) ~~sitt s'ghat għall-vjaġġi ta' aktar minn 3-500 kilometru. [Em. 107]~~
3. Sabiex jiġu ddeterminati d-distanzi għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, il-bażi tal-kalkolu għandha tkun id-distanza bejn il-punt inizjali tat-tluq u d-destinazzjoni finali. Fil-każ ta' titjira ta' konnessjoni, għandhom jitqiesu biss il-punt inizjali tat-tluq u l-ajruport tad-destinazzjoni finali. Dawk id-distanzi għandhom jitkejlu bil-metodu tar-rotta ortodromika."
4. Meta l-passiġġieri jkunu għażlu li jkomplu l-vjaġġ **tagħhom** skont l-Artikolu 8(1), il-punt ~~(b)~~**il-punti (a), (b) jew (c)**, u jkun hemm tfixkil ulterjuri waqt ir-rotta alternattiva li tingħata, il-passiġġier jista' jkollu ~~dritt~~**id-dritt tal-passiġġier** għal kumpens darba ~~biss~~**għandu jkun rispett** matul il-vjaġġ ~~lejn~~**ir-rotta alternattiva għal punt inizjali tat-tluq jew** id-destinazzjoni finali **tagħhom**. [Em. 108]

- 4a. *Il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jithallas permezz ta' trasferiment bankarju elettroniku fil-kont indikat mill-passiġġier li jissottometti t-talba. It-trasportatur tal-ajru li jopera u l-passiġġier li jissottometti t-talba jistgħu jaqblu, fuq mezz durabbli, li l-kumpens jithallas biss permezz ta' karta ta' kreditu jew flus kontanti. [Em. 109]*
- 4b. *L-oneru tal-prova biex jiġi stabbilit meta u kif il-passiġġier aċċetta l-ftehim dwar il-forma ta' hlas ta' kumpens stabbilit fil-paragrafu 4a ta' dan l-Artikolu għandu jkun tat-trasportatur tal-ajru li jopera. [Em. 110]*
5. *It-talbiet għal kumpens skont dan l-Artikolu għandhom jitressqu mill-passiġġier **bl-użu tal-formola komuni mimlija minn qabel mibgħuta mit-trasportatur tal-ajru li jopera** fi żmien sitt xhur mid-data effettiva tat-tluq indikata fuq il-biljett tal-passiġġiersena mid-data li fiha tkun twettqet jew kienet skedata li titwettaq it-titjira. Fi żmien 14-il jum kalendarju **7 ijiem tax-xogħol** mit-tressiq tat-talba, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jhallas il-kumpens jew jagħti ġustifikazzjoni lill-passiġġier għaliex ikun naqas milli jhallas il-kumpens, f'konformità mal-Artikolu 5(5) jew l-Artikolu 6(6) u l-Artikolu 6(c), inkluż, jekk applikabbli, spjegazzjoni ċara u sostanzjata dwar ċirkostanzi straordinarji. Meta l-korp ta' tmexxija tal-ajruport jattiva l-pjan ta' kontinġenza tiegħu, dik l-iskadenza tista' tiġi estiża għal 30 jum kalendarju. [Em. 111]*

Meta t-trasportatur tal-ajru li jopera ma jhallasx il-kumpens mitlub, il-passiġġier jista' jressaq ilment f'konformità mal-Artikolu 16a.

6. ~~Il-kumpens għandu jithallas fi flus kontanti jew, jekk ikun hemm qbil mill-passiġġier f'dokument iffirmit jew kwalunkwe mezz diġitali fuq mezz durabbli, b'mezzi oħra.;~~
[Em. 112]

* *Ir-Regolament (UE) 2016/792 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-indicijiet armonizzati tal-prezzijiet għall-konsumatur u l-indicijiet armonizzati tal-prezzijiet tad-djar, u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2494/95 (ĠU L 135, 24.5.2016, p. 11).”;*

- (9) L-Artikolu 8 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 8

Dritt għal rimborż jew rotta alternattiva

1. ~~Fil-każ ta' tfixkil, il-passiġġieri għandhom jiġu offruti~~ ***it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu***, minghajr ~~hlas, l-għażla bejn l-opzjonijiet li ġejjin~~ ***ebda kunsiderazzjoni ulterjuri u skont il-kundizzjonijiet definiti*** fl-Artikoli 4, 5, 6, jew 6b u f'dan l-Artikolu, ***joffri lill-passiġġieri għażla bejn l-għażliet li ġejjin, li għandha tiġi pprovduta minghajr hlas: [Em. 113]***

- (a) rimborż awtomatiku *wara t-tlestija permezz tal-formola komuni mimlija minn qabel* fi żmien 14-il jum kalendarju mid-data tat-tluq *sebat ijiem tax-xoghol mit-talba tal-passiġġier* tat-titjira mfixkla indikata fuq il-biljett tal-passiġġier, fi flus kontanti *biss bi trasferiment bankarju elettroniku, rimborż fil-karta ta' kreditu* jew, jekk maqbul *ordni bankarja fil-kont indikat* mill-passiġġier f'dokument iffirmit jew fi kwalunkwe mezz digitali ieħor fuq mezz durabbli, ~~b' mezz oħra~~ *awtorizzat*, tal-kost sħiħ tal-biljetti, għall-parti jew il-partijiet tal-vjaġġ jew tal-vjaġġi mhux magħmula, u għall-parti jew il-partijiet tal-vjaġġ jew tal-vjaġġi diġà magħmula jekk it-titjira ma tkunx għadha qed isservi skop b'rabta mal-pjanijiet tal-vjaġġ originali tal-passiġġier, flimkien ma', fejn rilevanti, titjira ta' ritorn għall-punt tat-tluq inizjali, mal-ewwel opportunità wara l-hin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier jew, bi qbil mal-passiġġier, qabel dak il-hin. [Em. 114]

- (b) kontinwazzjoni tal-vjaġġ tal-passiġġier ***b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli***, billi tingħatalu rotta alternattiva lejn id-destinazzjoni finali tiegħu mal-ewwel opportunità wara l-ħin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier jew, bi qbil mal-passiġġier, qabel dak il-ħin; jew [Em. 115]
- (c) rotta alternattiva, ***b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli***, lejn id-destinazzjoni finali tal-passiġġier f'data aktar tard għall-konvenjenza tal-passiġġier, soġġett għad-disponibbiltà ta' postijiet bilqiegħda. [Em. 116]

It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jipprovdi l-informazzjoni lill-passiġġieri skont dan l-Artikolu b'mod ċar u mhux ambigwu b'mezzi elettronici, u fuq talba tal-passiġġier b'mezzi oħra, bħal f'forma stampata. [Em. 117]

Meta l-korp ta' tmexxija tal-ajruport jattiva l-pjan ta' kontingenza tiegħu f'konformità mal-Artikolu 10a, l-iskadenza msemmija fil-punt (a) ta' dan il-paragrafu tista' tiġi estiza għal 30 jum kalendarju. [Em. 118]

2. Sabiex il-passiġġier jilhaq id-destinazzjoni tiegħu kif ~~determinat~~*determinat* skont il-paragrafu 1 mal-ewwel opportunità *u b'hin tal-ivvjaġġar totali kemm jista' jkun qrib il-hin tal-ivvjaġġar totali skedat tat-tiġira oriġinali*, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, soġġett għad-disponibbiltà u dment li dawn ikunu taħt kundizzjonijiet komparabbli ta' trasport kif stabbilit fil-kuntratt ta' trasport bl-ajru, joffri mill-inqas waħda mill-għażliet alternattivi li ġejjin għall-kunsiderazzjoni u l-qbil tal-passiġġier f'dokument iffirmat jew fi kwalunkwe mezz digitali ieħor fuq mezz durabbli:
[Em. 119]

- (a) titjira jew titjiriet ta' konnessjoni, li jsegwu l-istess rotta kif stabbilit fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru;
- (b) rotta differenti, ~~inkluż lejn jew minn alternattiva *bejn l-istess* ajruporti għall-ajruport *tat-tluq u tal-wasla kif* iddikjarat fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru; f'liema każ, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jhallas l-ispiza tat-trasferiment tal-passiġġier mill-ajruport iddikjarat fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru għall-ajruport alternattiv jew għall-ajruport iddikjarat fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru mill-ajruport alternattiv; [Em. 120]~~
- (ba) rotta alternattiva lejn l-ajruporti alternattivi għall-ajruporti iddikjarati fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru, jew minnhom, f'liema każ, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jhallas il-kost tat-trasferiment tal-passiġġier bejn l-ajruport iddikjarat fil-kuntratt tat-trasport bl-ajru u l-ajruport alternattiv; [Em. 121]*

- (c) l-użu ta' servizzi operati minn trasportatur tal-ajru ieħor; jew
- (d) fejn xieraq għad-distanza tal-vjaġġ, l-użu ta' mezz ieħor ta' trasport.

Fil-każ ta' ridirezzjonar tar-rota permezz ta' mod ieħor ta' trasport jew ma' trasportatur tal-ajru ieħor, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jibqa' responsabbli għall-informazzjoni, l-assistenza u r-ridirezzjonar tar-rota biss sat-tluq ta' dak is-servizz ta' ridirezzjonar tar-rota. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jibqa' responsabbli għall-kumpens għad-dewmien fil-wasla fid-destinazzjoni finali f'konformità mal-Artikolu 7. It-trasportatur li jopera s-servizz tal-ghoti ta' rotta alternattiva għandu jkun responsabbli għad-drittijiet l-oħra kollha marbuta ma' dak is-servizz f'konformità mal-liġi applikabbli tal-Unjoni dwar id-drittijiet tal-passiġġieri għal dak il-mod ta' trasport. [Em. 122]

3. Meta passigġier ikun informa lit-trasportatur tal-ajru li jopera bl-għażla tiegħu li jkompli l-vjaġġ tiegħu f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt (b) u l-paragrafu 4, u jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera ma jkunx offra fi żmien tliet sigħat rotta alternattiva, ***b'kundizzjonijiet tat-trasport komparabbli***, il-passigġier jista' jagħmel l-arranġamenti tiegħu stess għal rotta alternattiva f'konformità mal-paragrafu 2. ***Jekk il-passigġier jagħzel li jagħmel l-arranġamenti għal rotta alternattiva tiegħu stess, il-passigġier għandu jinforma lit-trasportatur tal-ajru li jopera b'dan. Il-passigġier għandu d-dritt li jirrifjuta l-għażliet ta' għoti ta' rotta alternattiva jekk dawk l-għażliet ta' għoti ta' rotta alternattiva ma jkunux b'kundizzjonijiet ta' trasport komparabbli, u, f'każ bhal dan, għandu jzomm id-drittijiet tiegħu għall-assistenza f'konformità mal-Artikolu 9 waqt li jistenna l-għoti ta' rotta alternattiva.***

[Em. 123]

Fil-każ ta' kancellazzjoni, l-ewwel subparagrafu għandu japplika mill-hin tat-tluq indikat fuq il-biljett tal-passiġġier.

Meta jagħmlu l-arrangamenti tagħhom stess għal rotta alternattiva, il-passiġġieri għandhom jillimitaw l-ispejjeż għal dawk li huma meħtieġa, raġonevoli u xierqa. It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jirrimborza l-ispejjeż li ma jaqbzux 400 % tal-kost shih tal-biljett jew tal-biljetti mgarrba mill-passiġġier fi żmien ~~14-il jum kalendarju~~ **usebat** **ijiem ta' xogħol** mis-sottomissjoni tat-talba. ~~Meta l-korp ta' tmexxija tal-ajruport jattiva l-pjan ta' kontingenza tiegħu, dik l-iskadenza tista' tiġi estiza għal 30 jum kalendarju.~~

[Em. 124]

4. Passiġġier jista' jagħzel bejn rimborz f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt(a), jew rotta alternattiva f'data aktar tard f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt (c), sa meta l-passiġġier ikun aċċetta rotta alternattiva mal-ewwel opportunità offruta mit-trasportatur tal-ajru li jopera f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt (b) jew sa meta l-passiġġier ikun iddeċieda li hu stess jieħu rotta alternattiva f'konformità mal-paragrafu 3.

Il-passiġġier għandu jinforma lit-trasportatur tal-ajru li jopera bl-għażla tiegħu.;

4a. *It-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jipprovdi l-informazzjoni lill-passiġġieri skont dan l-Artikolu b'mod ċar u mhux ambigwu b'mezzi elettronici, u fuq talba tal-passiġġier b'mezzi ohra, bhal f'format stampat. L-oneru tal-prova rigward l-għażla tal-passiġġieri għandu jkun ir-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru li jopera. Għal dak l-ghan, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jiżgura wkoll li l-għażla maghmula mill-passiġġier skont dan l-Artikolu tiġi kkonfermata permezz ta' dokument iffirmit jew kwalunkwe mezz diġitali fuq mezz li jservi għal żmien twil.* [Em. 125]

(10) L-Artikolu 9 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 9

Dritt għall-assistenza

1. ~~Fil-każ ta' tfixkil u soġġett għall-kundizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 4, 5, 6, 6a u 6b u f'dan l-Artikolu, u meta l-hin ta' stennija għat-titjira tagħhom jew għat-trasport alternattiv jiġi estiż b'mill-inqas sagħtejn~~ ***Fejn issir referenza għal dan l-artikolu, il-passiġġieri għandhom jiġu offruti, minghajr hlas, dan li ġej: [Em. 126]***

- (a) ikel u xorb kull sagħtejn ta' ħin ta' stennija;
- (b) ikla wara tliet sigħat u mbagħad kull ħames sigħat ta' ħin ta' stennija b'massimu ta' tliet ikliet kuljum;
- (c) ~~messagġi testwali (text messages)~~, aċċess għall-internet u żewġ telefonati.

[Em. 127]

It-trasportatur tal-ajru li jopera jista' jillimita jew jirrifjuta l-assistenza pprovduta skont l-ewwel subparagrafu jekk l-għoti tagħha toħloq iżjed dewmien għat-tluq tat-titjira ttardjata jew għar-rotta alternattiva, inkluż it-tluq tat-trasportazzjoni alternattiva.

2. Barra minn hekk, fejn ikun meħtieġ soġġorn ta' lejl wiehed jew aktar waqt l-istennija għat-titjira jew trasport alternattiv, il-passiġġieri għandhom jingħataw mingħajr ħlas, dan li ġej:
 - (a) akkomodazzjoni f'lukanda;
 - (b) trasport mill-ajruport għall-akkomodazzjoni f'lukanda u r-ritorn.

3. It-trasportatur tal-ajru li jopera jista' juża vawċers biex jissodisfa l-obbligi tiegħu skont il-paragrafu 1, il-punti (a) (b) u l-paragrafu 2. Il-vawċers ipprovduti f'konformità mal-paragrafu 1 għandhom ikunu jistgħu jintużaw fil-ħwienet kollha li jipprovdu ikel u xorb fl-ajruport fejn il-passiġġieri kkonċernati ~~jista' jkollha~~ **jibqgħu** l-art, abbord it-titjira tagħhom, u, kif xieraq, fl-akkomodazzjoni prevista skont il-paragrafu 2, il-punt (a). ***Vawċer ipprovdut f'konformità mal-paragrafu 2, il-punt (a) jista' jinhareġ biss jekk it-trasportatur tal-ajru li jopera jkun ipprenota minn qabel kamra għall-passiġġier ikkonċernat. [Em. 128]***

4. Fejn it-trasportatur tal-ajru li jopera ma jissodisfax l-obbligi tiegħu skont il-paragrafi 1, 2 u 3, il-passiġġieri kkonċernati jistgħu jagħmlu l-arranġamenti tagħhom stess. It-trasportatur tal-ajru li jopera t-titjira mfixkla għandu jirrimborża l-ispejjeż imġarrba mill-passiġġieri fi żmien 14-il jum kalendarju mis-sottomissjoni tat-talba għal rimborż, sa fejn daww l-ispejjeż ikunu meħtieġa, raġonevoli u proporzjonati għat-tul ta' stennija u għall-ispejjeż ***tal-akkomodazzjoni, ta' ta'*** xorb u ikliet fil-post tal-ajruport jew fil-post tal-akkomodazzjoni fejn il-passiġġieri jithallew l-art. ***F'każ li t-trasportatur tal-ajru jonqos milli jipprovdi akkomodazzjoni f' lukanda fi żmien tliet sghat, il-passiġġier għandu jkollu d-dritt li jirranġa l-akkomodazzjoni tiegħu stess u jiġi rimborżat mit-trasportatur tal-ajru mal-preżentazzjoni tal-irċevuta korrispondenti, fi żmien sebat ijiem tax-xogħol.*** Meta l-korp ta' tmexxija tal-ajruport jattiva l-pjan ta' kontinġenza tiegħu, dik l-iskadenza tista' tiġi estiża għal 30[.../ jum kalendarju. ***L-ammont rimborżabbli għandu jkun sa limitu massimu għal lukanda msemmi f'indici ppubblikat mill-Kummissjoni li jirrifletti l-prezzijiet fl-Istati Membri f'konformità mad-data tal-Eurostat immultiplikata b'koeffiċjent ta' 2, sabiex jitqiesu d-disponibbiltà limitata u l-ipprezzar f'perjodu tal-akbar domanda u biex it-trasportaturi tal-ajru li joperaw jiġu inkentivati jipprovdu akkomodazzjoni fi żmien l-iskadenza ta' tliet sghat. Meta l-limitu mmultiplikat bil-koeffiċjent ma jkunx biżżejjed biex jippermetti lill-passiġġier ikkonċernat isib akkomodazzjoni xierqa, id-dritt li l-passiġġier isib arranġament ta' akkomodazzjoni huwa stess ma għandux jehles lit-trasportatur tal-ajru li jopera mill-obbligu tiegħu li jipprovdi akkomodazzjoni.*** [Em. 129]

5. Fl-ajruporti kollha tal-Unjoni *bi traffiku ta' passigġieri kummerċjali*, il-korp ta' tmexxija tal-ajruport għandu jistabbilixxi arranġamenti biex jiżgura li l-ilma tax-xorb u l-istazzjonijiet tal-irriċargjar għall-apparat elettroniku jkunu jistgħu jsiru disponibbli, mingħajr ħlas, irrispettivament mill-ħin tal-jum, it-titjira jew it-terminal.
[Em. 130]
6. Jekk it-tfixkil ikun ikkawżat minn ċirkostanzi straordinarji u t-tfixkil ma setax jiġi evitat lanqas li kieku t-trasportatur tal-ajru kien ħa l-miżuri raġonevoli kollha, it-trasportatur tal-ajru jista' jillimita l-akkomodazzjoni pprovduta f'konformità mal-paragrafu 2, il-punt (a) għal massimu ta' tlett iljeli.
7. Meta passigġier jagħzel rimborż skont l-Artikolu 8(1), il-punt (a), waqt li jkun fl-ajruport tat-tluq tal-vjaġġ tiegħu, jew jagħzel rotta alternattiva f'data aktar tard skont l-Artikolu 8(1), il-punt (c), il-passigġier ma għandu jkollu l-ebda dritt ieħor fir-rigward ta' assistenza skont il-paragrafi 1 u 2 b'rabta mat-titjira rilevanti.;"

(11) L-Artikolu 10 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 10

Titjib u tnaqqis fil-grad

1. Jekk trasportatur tal-ajru li jopera jpoġġi passigġier fi klassi ta' trasport oġhla minn dik għal liema nxtara l-biljett, ma għandu jitlob l-ebda ħlas supplimentari.
2. Jekk trasportatur tal-ajru li jopera jpoġġi passigġier fi klassi ta' trasport aktar baxxa minn dik għal liema nxtara l-biljett, dan għandu, fi żmien 14-il jum kalendarju ~~sebat~~ ***ijiem tax-xogħol*** tat-tnaqqis fil-grad, bil-mezzi previsti fl-Artikolu 7(6), ~~jikkompensa~~ ***lill-passigġieri b'tal-anqas l-ekwivalenti għal jirrimborża: [Em. 131]***
 - (a) ~~40~~**30** % tal-prezz tat-titjira ~~għal titjiriet ta' 3500~~***għat-titjiriet kollha ta' 1 500*** kilometru jew inqas, jew **[Em. 132]**
 - (b) ~~75~~**50** % tal-prezz tat-titjira ~~għal titjiriet ta'~~***tal-biljett tal-ajru għat-titjiriet intra-Unjoni kollha ta' aktar minn 3500*** ~~1 500~~***1 500*** kilometru: ***u għat-titjiriet l-oħrajn kollha bejn 1 500 u 3 500 kilometru, jew [Em. 133]***

(ba) 75 % tal-prezz tat-titjira għat-titjiriet kollha li ma jaqghux taħt (a) jew (b), inkluż titjiriet bejn it-territorju Ewropew tal-Istati Membri u r-reġjuni ultraperiferiċi Franċiżi. [Em. 134]

3. Fejn il-prezz tat-titjira ma jkunx indikat fuq il-biljett, il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-proporzjon rilevanti tad-distanza tat-titjira meta mqabbel mad-distanza totali koperta mill-kuntratt ta' trasport bl-ajru, ikkalkulat f'konformità mal-Artikolu 7(3).
4. Il-prezz tat-titjira msemmi f' dan l-Artikolu jeskludi t-taxxi u l-imposti indikati fuq il-biljett, sakemm la r-rekwiżit li jiġihallu dawk it-taxxi u l-imposti u lanqas l-ammont ta' għom ma jiddependi mill-klassi tat-trasport li għaliha jkun inxtara dak il-biljett.

5. Dan l-Artikolu ma ghandux japplika għal ~~vantaġġi inklużi f'tariffa oġhla fl-istess klassi ta' trasport~~ *servizzi anċillari*, bħal postijiet bilqiegħda speċifiċi jew catering, *li huma indipendenti mill-klassi tat-trasport u mibjugħa separatament.*"; [Em. 135]

(12) Jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

‘Artikolu 10a

Pjanijiet ta' kontingenza tal-ajruport

1. F'ajruport tal-Unjoni li għandu ~~traffiku~~ *b'volum* annwali ta' ~~passiġġieri~~ *traffiku tal-passiġġieri ta' faq minn 5 mhux inqas minn 4* miljun passiġġier *għal mill-inqas tliet snin konsekuttivi*, il-korp ta' tmexxija tal-ajruport għandu jiżgura li l-operazzjonijiet tal-korp ta' tmexxija tal-ajruport u tal-fornituri tas-servizzi essenzjali tal-ajruport, b'mod partikolari t-trasportaturi tal-ajru u l-fornituri tas-servizzi ta' groundhandling, ikunu koordinati permezz ta' pjan ta' kontingenza xieraq minħabba l-possibbiltà ta' sitwazzjonijiet ta' kancellazzjonijiet multipli, ta' dewmien tat-titjiriet multipli, jew it-tnejn li huma, li jirrizultaw f'numru konsiderevoli ta' passiġġieri li jithallew l-art fl-ajruport. Il-pjan ta' kontingenza għandu jsir sabiex ikun żgurat li tingħata informazzjoni adegwata lill-passiġġieri li jinqabdu x'imkien u għandu jkun fih arrangamenti sabiex jitnaqqas il-hin li għandhom jistennew u l-iskumdità tagħhom. [Em. 136]

2. Il-pjanijiet ta' kontingenza tal-ajruport għandhom iqisu l-bżonnijiet partikolari u individwali tal-passiġġieri msemmija fl-Artikolu 11.
3. Il-pjan ta' kontingenza għandu jsir b' mod partikolari bil-partecipazzjoni tal-Kumitat tal-Utenti tal-Ajruport imsemmi fid-Direttiva tal-Kunsill 96/67/KE *, tal-fornituri tas-servizzi tal-groundhandling, u ta' fornituri oħra ta' servizzi essenzjali tal-ajruport, ***inkluzi fornituri ta' assistenza speċjali għall-passiġġieri b'diżabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa***. Il-pjan ta' ***kontingenza għandu, meta jkun xieraq, jiġi stabbilit bil-partecipazzjoni tal-awtoritajiet rilevanti***. ***Il-pjan ta' kontingenza għandu wkoll ikun fih id-data ta' kuntatt tal-persuna jew persuni maħtura mit-trasportaturi tal-ajru partecipanti fil-Kumitat tal-Utenti tal-Ajruport sabiex jirrapprezentahom fuq il-post fil-każ ta' kancellazzjonijiet multipli, ta' dewmien tat-titjiriet multipli, jew it-tnejn li huma***. It-trasportatur tal-ajru għandu jiżgura * li kwalunkwe persuna maħtura jkollha l-mezzi meħtieġa għall-assistenza lill-passiġġieri f'konformità mal-obbligi li jirrizultaw minn dan ir-Regolament fil-każ ta' tfixkil. **[Em. 137]**

4. Il-korp ta' tmexxija tal-ajruport għandu jikkomunika l-pjan ta' kontingenza lill-Kumitat tal-Utenti tal-Ajruport imsemmi fid-Direttiva 96/67/KE u, fuq talba, lill-korp nazzjonali għall-infurzar ~~fidat bl-infurzar ta' dan ir-Regolament~~ **mahtur** skont l-Artikolu ~~46(1)~~ **16. Il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jimmonitorja l-konformità tal-korp ta' tmexxija tal-ajruport mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament l-Artikolu. [Em. 138]**
5. Stat Membru jista' jiddeciedi li ajruport mhux kopert mill-paragrafu 1, li jinsab fit-territorju tiegħu, għandu jissodisfa l-obbligi stabbiliti fil-paragrafi 1 sa 4.
6. F'ajruporti tal-Unjoni bi traffiku ta' passiġġieri annwali taħt il-limitu stabbilit fil-paragrafu 1 jew mhux koperti minn deċiżjoni ta' Stat Membru taħt il-paragrafu 5, il-korp ta' tmexxija tal-ajruport għandu jagħmel l-isforzi raġonevoli kollha biex jikkoordina l-utenti tal-ajruport u biex jagħmel arrangamenti mal-utenti tal-ajruport biex jinforma lill-passiġġieri li jithallew l-art fil-każ ta' kancellazzjonijiet multipli, ta' dewmien ta' titjiriet multipli, jew it-tnejn li jwasslu għal għadd konsiderevoli ta' passiġġieri li jithallew l-art fl-ajruport.

* Id-Direttiva tal-Kunsill 96/67/EC tal-15 ta' Ottubru 1996 dwar l-aċċess għas-suq tal-groundhandling fl-ajruporti tal-Komunità (ĠU L 272, 25.10.1996, p. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1996/67/oj>).”

(13) L-Artikolu 11 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 11

Passiġġieri bi bżonnijiet speċifiċi

-1. *Id-drittijiet ta' persuni b'diżabbiltà u persuni b'mobbiltà mnaqqa stabbiliti skont dan l-Artikolu għandhom ikunu minghajr preġudizzju għad-drittijiet li jgawdu skont ir-Regolament (KE) Nru 1107/2006. [Em. 139]*

1. L-informazzjoni kollha pprovduta lill-passiġġieri skont dan ir-Regolament għandha tigi pprovduta f'format aċċessibbli.
2. Dan l-Artikolu għandu japplika għal persuni b'diżabbiltà, persuni b'mobbiltà mnaqqa, trabi, tfal mhux akkumpanjati u nisa tqal, dment li t-trasportatur tal-ajru li jopera jkun ġie nnotifikat bil-bżonnijiet partikolari tagħhom għall-assistenza mhux aktar tard minn meta jithabbar it-tfixkil. Għandu japplika wkoll għal persuni li jeħtieġu assistenza medika speċifika sakemm it-trasportatur tal-ajru li jopera jkun ġie nnotifikat bil-bżonnijiet tagħhom għal assistenza medika speċifika mhux aktar tard miċ-check-in. It-trasportaturi tal-ajru li joperaw jistgħu jitolbu prova ta' dawk il-bżonnijiet.

Tali notifika għandha titqies li tkopri l-vjaġġi kollha taht kuntratt ta' trasport bl-ajru.

3. ~~Sa mhux aktar tard mié check in, u soġġett għad disponibbiltà ta' post bilqieghda,~~ Kwalunkwe persuna li takkumpanja l-persuni msemmija fil-paragrafu 2 jew li tkun qed takkumpanja wild, ***skont l-istess kuntratt ta' trasport bl-ajru***, għandha tiġi offruta ***mit-trasportatur tal-ajru***, mingħajr hlas, il-possibbiltà li titqieghed bilqieghda fuq sigġu hdejn dik il-persuna jew wild. ***Meta ma jkunux disponibbli sigġijiet maġenb xulxin, it-trasportatur tal-ajru għandu jagħmel hiltu biex jassisti lill-persuna/i li jakkumpanjawhom biex isibu sigġijiet maġenb xulxin.*** [Em. 140]
4. Waqt l-imbark ***li l-passiġġieri jtilghu***, it-trasportaturi tal-ajru li joperaw għandhom jagħtu prijorità lill-persuni msemmija fil-paragrafu 2 u lil kwalunkwe persuna jew kelb ta' assistenza rikonoxxut li jakkumpanjahom, ***kif ukoll lit-tfal fi pramm jew pushchair mal-persuna li takkumpanjahom.*** [Em. 141]

- 4a. *It-trasportaturi tal-ajru li joperaw ghandhom jiżguraw, minghajr hlas addizzjonali, li t-trabi u t-tfal li jehtieġu pramm jew pushchair jistgħu jiġu ttrasportati f' pramm jew pushchair sal-post minn fejn jitilgħu l-passiġġieri jew sal-bieb tal-inġenju tal-ajru, u li pramm jew pushchair tkun disponibbli għalihom fil-bieb tal-inġenju tal-ajru, sakemm ma jkunx hemm restrizzjonijiet ta' sikurezza, sigurtà, kapacità jew operazzjonali. [Em. 142]*
- 4b. *Meta l-ajruport ma jissodisfax l-obbligi tiegħu skont l-Artikoli 7 u 8 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006 u, b'riżultat ta' dan, il-persuni b'diżabbiltà u l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa jew il-minorenni mhux akkumpanjati jitilfu t-titjira tagħhom, it-trasportatur tal-ajru għandu jkun responsabbli mill-kumpens ta' dawk il-passiġġieri f'konformità mal-Artikoli 7, 8 u 9 ta' dan ir-Regolament, kif ukoll joffrilhom rotta differenti u assistenza. Sa ... [id-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament emendatorju], il-Kummissjoni għandha tiddefinixxi l-arranġamenti dettaljati għall-applikazzjoni tar-responsabbiltajiet rispettivi tat-trasportatur tal-ajru u tal-korp ta' amministrazzjoni tal-ajruport u l-mezzi ta' rimedju, permezz ta' att ta' implimentazzjoni f'konformità mal-Artikolu 16bd ta' dan ir-Regolament. Dan l-att ta' implimentazzjoni ma għandux jikkomprometti r-responsabbiltajiet tat-trasportatur tal-ajru b'rabta mal-kumpens kif ukoll mar-responsabbiltà li joffri rotta differenti u assistenza lill-passiġġieri skont dan il-paragrafu. [Em. 143]*

5. Meta japplika r-rotta alternattiva u l-assistenza f'konformità mal-Artikoli 8 u 9, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jagħti attenzjoni partikolari għall-bżonnijiet tal-persuni msemmija fil-paragrafu 2. It-trasportaturi tal-ajru għandhom jipprovdu din ir-rotta alternattiva u l-assistenza lil dawk il-persuni, inkluż lil kwalunkwe persuna jew kelb tal-assistenza rikonoxxut li jakkumpanjawhom, malajr kemm jista' jkun.
6. L-Artikolu 9(6) ma għandux japplika għal passiġġier imsemmi fil-paragrafu 2, jew għal kwalunkwe persuna jew kelb ta' assistenza rikonoxxut li jakkumpanjah.;"

(13a) jiddahhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 11a

Dritt għal oġġett personali u bagalja tal-idejn

1. ***Il-passiġġieri għandu dejjem ikollhom id-dritt li jgħorru abbord oġġett personali wiehed, bħal basket żgħir, basket tal-idejn, backpack jew basket ta' laptop dment li jkun jista' jiġi stivat b'mod sikur taht is-siġġu ta' quddiem il-passiġġier. It-trasportaturi tal-ajru ma għandhomx jitolbu lill-passiġġier xi suppliment jew tariffa addizzjonali minbarra l-prezz tal-biljett tat-titjira għal dan l-oġġett personali. Huwa obligatorju li t-trasportaturi jagħtu informazzjoni ċara, trasparenti, u faċilment aċċessibbli dwar ir-rekwiżiti tal-piż u tad-dimensjoni tal-oġġett personali fil-hin tal-prenotazzjoni u wara li titlesta l-prenotazzjoni, u jiżguraw li l-passiġġieri jkunu infurmati għalkollox qabel il-vjaġġ tagħhom.***

- Il-passiġġieri ghandu dejjem ikollhom id-dritt li jgħorru abbord bagalja tal-idejn waħda. Il-bagalja tal-idejn ma ghandhiex tkun soġġetta għal hlas addizzjonali fuq il-prezz tal-biljett tat-titjira jekk ikollha dimensjonijiet massimi ta' 100 cm (is-somma tat-tul, il-wisa' u l-gholi) u piż massimu ta' 7 kilogrammi. It-trasportaturi tal-ajru jistghu japplikaw dispożizzjonijiet differenti f'każ ta' bagalja tal-idejn addizzjonali jew akbar.*

Il-bagalja tal-idejn tista' tinhażen jew fil-kabina tal-inġenju tal-ajru (bhala bagalja tal-kabina) jew fl-istiva tal-inġenju tal-ajru. It-trasportatur jista' biss jirrifjuta li l-bagalja tal-idejn tittella' abbord minhabba raġunijiet ta' sigurtà marbuta mal-piż jew id-daqs tal-bagalja tal-idejn b'rabta mal-karatteristiċi tal-inġenju tal-ajru.

It-trasportaturi tal-ajru għandhom jagħtu informazzjoni ċara, trasparenti, u faċilment aċċessibbli dwar ir-rekwiżiti tal-piż u tad-dimensjoni tal-bagalja tal-idejn fil-hin tal-prenotazzjoni u wara li ttlesta l-prenotazzjoni, filwaqt li jiżguraw li l-passiġġieri jkunu infurmati bis-shih qabel il-vjaġġ tagħhom.

3. *Fil-każ li oġġett personali jew bagalja tal-idejn tithalla fil-kabina tal-ingenju tal-ajru, it-trasportaturi tal-ajru li joperaw u li jikkuntrattaw għandhom jistabbilixxu minn qabel liema parti hija responsabbli biex tittratta kwalunkwe talba sussegwenti. It-trasportatur tal-ajru responsabbli nominat għandu jinforma awtomatikament lill-passiġġieri, meta l-prenotazzjoni tkun lesta, dwar il-proċedura biex jiġu rkuprati oġġetti personali jew bagalji tal-idejn minsija. Din l-informazzjoni għandha tiġi kkomunikata b'mod ċar u komprensiv u għandha tinkludi dettalji ta' kuntatt elettronici, formoli applikabbli, u kwalunkwe dettall pertinenti iehor mehtieġ għall-passiġġier biex jibda talba.”; [Em. 144]*

(13b) *jiddaħhal l-Artikolu li ġej:*

“Artikolu 11aa

Dritt għat-trasferiment ta' biljett f'każ ta' mewt tal-passiġġier ikkonċernat jew ta' qraba tiegħu

- 1. Trasferiment ta' biljett lil persuna oħra għandu jkun permess f'każ ta' mewt tal-passiġġier ikkonċernat jew tal-qraba tiegħu. Il-passiġġier ikkonċernat mit-telf jew il-persuna li tiegħu hsieb l-affarijiet tal-passiġġier li jkun miet jistgħu jitolbu t-trasferiment tal-biljett fuq preżentazzjoni ta' dokumentazzjoni ta' sostenn xierqa fuq mezz li jservi għal żmien twil.*
- 2. It-trasportaturi tal-ajru, l-operaturi jew l-intermedjarji għandhom ikunu obbligati jipproċessaw tali talbiet taht kundizzjonijiet trasparenti u ġusti.*
- 3. Fejn tali talba tiġi pprovduta mill-inqas 72 siegħa qabel it-titjira u mal-preżentazzjoni ta' dokumentazzjoni ta' sostenn xierqa fuq mezz li jservi għal żmien twil, din għandha fil-każijiet kollha titqies raġonevoli u ma għandha tkun soġġetta għall-ebda imposta addizzjonali.*

4. *Meta tali talba tiġi pprovduta fit-72 siegħa qabel it-tluq tat-titjira u mal-preżentazzjoni ta' dokumentazzjoni ta' sostenn xierqa fuq mezz li jservi għal żmien twil, it-trasportatur tal-ajru jew l-intermedjarju għandu jinforma lit-trasferent dwar kwalunkwe imposta possibbli li tista' tiġġarrab. Dawn l-imposti jridu jkunu raġonevoli u ma jridux jaqbzu l-ispiza reali mgarrba mit-trasportatur jew mill-intermedjarju għat-trasferiment tal-biljett.”; [Em. 145]*

(13c) jiddahhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 11b

Check-in

1. *Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jagħmlu check-in online jew fl-ajruport mingħajr ma jgarrbu imposti addizzjonali. Għal dan l-għan, it-trasportaturi tal-ajru jistghu jipprovdu stazzjonijiet taç-check-in self-service fl-ajruport biex jiffacilitaw il-proċess taç-check-in.*

2. *Il-passiġġieri għandu jkollhom id-dritt li jagħzlu, fid-diskrezzjoni tagħhom, li jużaw karta tal-imbarkazzjoni f'format stampat jew f'format diġitali.*”; [Em. 146]

(14) l-Artikolu 12 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 12

Drittijiet ulterjuri;

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa d-drittijiet tal-passiġġieri mogħtija skont atti legali oħra inkluż id-Direttiva (UE) 2015/2302, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'dan l-Artikolu.

Il-kumpens mogħti skont l-Artikolu 7 jew l-Artikolu 10(2) ta' dan ir-Regolament għandu jitnaqqas mill-kumpens jew mit-tnaqqis tal-prezz mogħti skont atti legali oħra bħad-Direttiva (UE) 2015/2302, jekk id-drittijiet li għalihom huwa mogħti l-kumpens jew it-tnaqqis tal-prezz jissalvagwardjaw l-istess interess jew ikollhom l-istess objettiv. Bl-istess mod, il-kumpens jew it-tnaqqis tal-prezz mogħti skont atti legali oħrajn bħad-Direttiva (UE) 2015/2302 għandu jitnaqqas mill-kumpens mogħti skont l-Artikolu 7 jew l-Artikolu 10(2) ta' dan ir-Regolament, jekk id-drittijiet li għalihom inghata il-kumpens jew it-tnaqqis tal-prezz jissalvagwardjaw l-istess interess jew għandhom l-istess objettiv.

Minkejja d-dritt ta' organizzatur ta' pakkett tal-ivvjaġġar li jfittex rimedju jew rifużjonijiet f'konformità mal-Artikolu 22 tad-Direttiva (UE) 2015/2302, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 13 ta' dan ir-Regolament, u b'deroga mill-Artikolu 8(1), il-punt (a), jekk it-titjira tkun parti minn kuntratt ta' pakkett tal-ivvjaġġar kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (3) tad-Direttiva (UE) 2015/2302, il-passiġġieri ma għandu jkollhom l-ebda dritt għal rimborż skont dan ir-Regolament sa fejn dritt korrispondenti jirriżulta mid-Direttiva (UE) 2015/2302.

2. Mingħajr preġudizzju għal principji u regoli rilevanti tal-liġi nazzjonali, inkluż il-gurisprudenza, il-paragrafu 1 ma għandux japplika għall-voluntieri skont il-kundizzjonijiet stabbiliti skont l-Artikolu 4(2).
3. Meta jkun diġà thallas kumpens jew rimborż lill-passiġġier skont il-leġislazzjoni ta' pajjiż terz, l-ammont ta' tali kumpens jew rimborż għandu jitnaqqas mill-ammont ta' kumpens jew rimborż mogħti skont dan ir-Regolament.;"

(14a) jiddahhal l-Artikolu li ġej:

“Artikolu 12a

Korrezzjoni tal-iżbalji ortografiċi

- 1. It-trasportatur tal-ajru li jopera ghandu, malli jirċievi talba mressqa mhux aktar tard minn 48 siegħa qabel il-hin tat-tluq skedat, jikkoreġi l-iżbalji ortografiċi f'isem passigġier jew jaġġorna isem il-passigġier fil-każ ta' bidla amministrattiva. Tali korrezzjoni jew aġġornament ghandhom isiru minghajr hlas tal-inqas darba.**
- 2. It-talba msemmija fil-paragrafu 1 tista' titressaq minn:**
 - (a) passigġier b'rabta ma' isem dak il-passigġier jew isem kwalunkwe passigġier li l-biljett tiegħu jagħmel parti mill-istess kuntratt ta' trasport bl-ajru tal-biljett tal-passigġier li jressaq it-talba;**
 - (b) intermedjarju b'rabta ma' isem il-passigġier li fir-rigward tiegħu l-intermedjarju jkun għamel il-prenotazzjoni.**

Kwalunkwe korrezzjoni jew aġġornament li jsir skont il-paragrafu 1 ma jistax jikkostitwixxi trasferiment ta' biljett minghand il-passiġġier għal persuna oħra.”;
[Em. 147]

(15) L-Artikolu 13 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 13

Dritt għal rimedju

F'kazijiet fejn trasportatur tal-ajru li jopera jhallas kumpens jew jissodisfa l-obbligi l-oħra tiegħu skont dan ir-Regolament, l-ebda dispozizzjoni ta' dan ir-Regolament jew tal-liġi nazzjonali ma tista' tiġi interpretata li tirrestringi d-dritt tiegħu li jfittex kumpens minn xi persuna, inkluż partijiet terzi, f'konformità mal-liġi tal-Unjoni jew dik nazzjonali applikabbli. ***B' mod partikolari, dan ir-Regolament ma għandu bl-ebda mod jirrestringi d-dritt tat-trasportatur tal-ajru li jopera biex ifittex kumpens jew li jirkupra l-kostijiet tiegħu minn ajruport jew minn parti terza oħra li magħha t-trasportatur tal-ajru li jopera għandu kuntratt.***’; [Em. 148]

(16) L-Artikolu 14 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 14

Obbligi li l-passiġġieri jiġu informati

1. It-trasportatur tal-ajru li jopera ~~għandu jinkludi~~ ***l-intermedjarju għandhom jinkludu*** fuq is-sit web u l-applikazzjoni ~~għall-apparati mobbli tiegħu~~ ***għall-apparati mobbli tiegħu*** ***b’mod ċar, aċċessibbli u mhux ambigwu*** avviż ta’ informazzjoni li jispeċifika d-drittijiet skont dan ir-Regolament, ~~inkluż~~ ***inkluża informazzjoni dwar*** il-proċess tat-trattament tal-ilmenti. ***Sabiex jikkonforma ma’ dan ir-rekwiżit, it-trasportatur tal-ajru li jopera jista’ juża sommarju tad-dispożizzjonijiet ta’ dan ir-Regolament imhejji u magħmul disponibbli għall-pubbliku mill-Kummissjoni bil-lingwi uffiċjali kollha tal-Unjoni.*** [Em. 149]
2. Meta joffru biljetti għal titjira jew titjiriet ta’ konnessjoni u qabel ix-xiri ***ta’ tali titjiriet***, it-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji għandhom jinfurmaw lill-passiġġier dwar dan li ġej:

- (a) it-tip ta' biljett jew biljetti li qed jiġu offruti, b'mod partikolari jekk il-biljett jew il-biljetti humiex koperti minn kuntratt ta' trasport bl-ajru wieħed jew kombinazzjoni ta' kuntratti ta' trasport bl-ajru separati;
- (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-passiġġier, tat-trasportatur tal-ajru li jopera u tal-intermedjarju skont dan ir-Regolament, kif mehmużin mal-kuntratt ta' trasport bl-ajru, inkluż informazzjoni dwar il-proċess ta' rimborż;
- (ba) dwar is-servizzi ewlenin tal-ivvjaġġar u hlasijiet addizzjonali fakultattivi***
- (c) l-iskadenza u l-proċedura li biha passiġġier jista' jitlob bidla fl-isem kif speċifikat fl-Artikolu 4(6), mingħajr ebda imposta addizzjonali; u
- (d) it-termini u l-kundizzjonijiet tal-kuntratt tat-trasport bl-ajru.

~~Sabiex jikkonformaw mar-rekwiżit ta' informazzjoni stabbilit fil-punt (b), tal-ewwel subparagrafu, it-trasportatur tal-ajru u l-intermedjarju jistgħu jużaw sommarju tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament imhejji u magħmul disponibbli għall-pubbliku mill-Kummissjoni bil-lingwi uffiċjali kollha tal-Unjoni. [Em. 150]~~

3. Intermedjarju jew trasportatur tal-ajru li jbigħ biljetti koperti minn kombinazzjoni ta' kuntratti ta' trasport bl-ajru għandu jinforma lill-passiġġier qabel ix-xiri, li l-biljetti huma koperti minn kuntratti ta' trasport bl-ajru separati u li d-drittijiet skont l-Artikoli 7, 8 u 9 relatati mal-kumpens, ir-rimborż, ma' rotta alternattiva jew assistenza fil-każ ta' titjriet sussegwenti mitlufin ma japplikawx skont il-kuntratt ta' trasport bl-ajru separat. Tali informazzjoni għandha tingħata b'mod ċar meta jinbiegħu l-biljetti.

It-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji għandhom jipprovdu l-informazzjoni skont dan il-paragrafu bil-lingwa tal-kuntratt ta' trasport bl-ajru u lingwa li tintuża internazzjonalment fuq mezz-durabbli. [Em. 151]

4. Il-korp ta' tmexxija tal-ajruport *u t-trasportatur tal-ajru li jopera* għandu jiżgura li fil-bankijiet taċ-check-in (inkluż il-magni taċ-check-in fejn wiehed jinqeda waħdu), *fuq is-sit web u fil-post fejn jitolgħu l-passiġġieri* u fil-gate tal-imbarkazzjoni, jintwera b'*mod li jkun viżibbli b'*mod ċar it-test *għall-passiġġieri t-test* li ġej: "Jekk tiġi miċ-hud l-imbarkazzjoni *ma tithalliex titla'* jew jekk it-titjira tiegħek tiġi *hija* kkanċellata jew tittardja għal tal-inqas *mdewma għal mill-inqas* sagħtejn *fit-tluq, jew għal aktar minn 3 sigħat fil-wasla fid-destinazzjoni finali tiegħek*, staqsi fil-bank *fil-post* taċ-check-in jew fil-gate tal-imbarkazzjoni *fil-post fejn jitolgħu l-passiġġieri* għall-avviż ta' informazzjoni *tal-informazzjoni* li jiddikjara d-drittijiet tiegħek, b'*mod partikolari dwar ir-rimborż jew partikolarment fir-rigward tar-rimborż u* l-għoti ta' rotta alternattiva, l-assistenza u l-kompens *kompens* possibbli". Dak it-test għandu jintwera *tal-anqas tal-inqas* bil-lingwa jew lingwi tal-post tal-ajruport u b'lingwa li tintuża internazzjonalment. *Il-korp ta' tmexxija tal-ajruport u t-trasportatur tal-ajru li jopera għandhom jiżguraw ukoll li fil-bankijiet taċ-check-in, hdejn it-test, jintwera kodiċi QR jew kwalunkwe mezz tekniku ieħor biex tiġi aċċessata l-applikazzjoni mobbli tal-Kummissjoni dwar id-drittijiet tal-passiġġieri li jkun fiha sommarju ta' dan ir-Regolament.* Għal dak l-għan, il-korpi ta' tmexxija tal-ajruporti għandhom jikkooperaw mat-trasportaturi tal-ajru li joperaw. [Em. 152]

- 4a. *Fil-hin tal-prenotazzjoni, it-trasportaturi tal-ajru li joperaw għandhom jipprovdu informazzjoni lill-passiġġieri dwar il-proċessi tat-trattament tal-ilmenti u l-limiti ta' żmien rilevanti kif definit fl-Artikolu 15aa. L-informazzjoni dwar it-trattament tal-ilmenti għandha tkun aċċessibbli wkoll fuq is-siti web tat-trasportaturi tal-ajru u tal-intermedjarji u għandha tiġi kkomunikata fl-email li tinnotifika lill-passiġġieri dwar kwalunkwe event li jista' jwassal għad-drittijiet minquxa f'dan ir-Regolament. [Em. 153]*
- 4b. *It-trasportaturi tal-ajru għandhom jistabbilixxu, f'kull ajruport fejn joperaw, punti ta' kuntatt li fihom għandhom jiżguraw il-preżenza ta' persunal ta' kuntatt jew parti terza kkummissjonati mit-trasportatur tal-ajru kkonċernat, li għandhom jipprovdu lill-passiġġieri bl-informazzjoni meħtieġa rigward id-drittijiet tagħhom, inkluż dwar il-proċeduri tal-ilmenti, sabiex jassistuhom u jiehdu azzjoni immedjata f'każ li t-titjiriet jiġu kkanċellati jew jiddewmu, il-passiġġieri ma jithallewx jitolgħu jew il-bagalji jintilfu jew idumu biex jaslu. Matul is-siġhat operattivi tat-trasportaturi tal-ajru u sa ma jiżbarka l-aħhar passiġġier mill-aħhar ajruplan u għat-tul ta' żmien li jista' jkun raġonevolment mistenni li jitlestew il-formalitajiet tal-passaporti u tad-dwana, tiġi rkuprata kwalunkwe bagalja rreġistrata u l-passiġġieri jaslu fil-punt ta' kuntatt deżinjat b'pass mhux mgħaġġel, daww il-punti ta' kuntatt għandhom ikunu disponibbli għall-fini li lill-passiġġieri jassistuhom rigward, fost affarijiet oħra, ir-rimborż, l-offerta ta' rotta oħra, il-prenotazzjoni mill-ġdid u billi jaċċettaw li jressqu l-ilmenti tagħhom. [Em. 154]*

- 4c. *It-trasportatur tal-ajru li jopera jipprovi lill-passiġġieri informazzjoni li tinqara faċilment u trasparenti dwar id-drittijiet tal-passiġġieri u kuntatti għall-ghajnuna u assistenza dwar biljetti elettronici u verżjonijiet elettronici u stampati ta' karta ta' imbark. [Em. 155]*
- 4d. *Fil-każ ta' kwalunkwe tfixkil fl-ivvjaġġar li jwassal għad-drittijiet stabbiliti f'dan ir-Regolament, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu, mill-aktar fis possibbli, jinforma bis-shih lill-passiġġieri affettwati u jipprovdihom b'avviż li jstabbilixxi r-regoli għar-rimborż, l-offerta ta' rotta oħra, il-kumpens u l-assistenza f'konformità ma' dan ir-Regolament, inkluża informazzjoni dwar limitazzjonijiet possibbli skont l-Artikolu 9(4), meta rilevanti, it-trasportatur tal-ajru li jopera għandu jibgħat ukoll lill-passiġġier il-formola komuni mimlija minn qabel skont l-Artikolu 15a. Il-passiġġier għandu jingħata wkoll f'forma bil-miktub id-dettalji ta' kuntatt tal-korp nazzjonali għall-infurzar jew ta' korp iehor innominat skont l-Artikolu 16. [Em. 156]*

- 4e. *It-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji, meta rilevanti, għandhom jipprovdu l-informazzjoni skont dan l-Artikolu bil-lingwa tal-kuntratt tat-trasport bl-ajru u b'lingwa li tintuża internazzjonalment fuq mezz li jservi għal żmien twil. [Em. 157]*
- 4f. *L-informazzjoni għall-passiġġieri, u l-korrispondenza magħhom, skont dan ir-Regolament għandha tiġi pprovduta b'mezzi elettronici, fejn ikun teknikament possibbli. Meta l-informazzjoni tiġi pprovduta b'tali mezzi, it-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji għandhom jiżguraw li kwalunkwe korrispondenza bil-miktub, inklużi d-data u l-hin ta' tali korrispondenza, tista' tinżamm għal referenza ulterjuri. L-oneru tal-provi li jikkonċerna l-kwistjonijiet dwar jekk u meta jkunu taw l-informazzjoni meħtieġa lill-passiġġieri għandu jkun tat-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji. Il-mezzi kollha ta' komunikazzjoni għandhom jippermettu lill-passiġġier jikkuntattja lit-trasportaturi tal-ajru u lill-intermedjarji malajr, mingħajr hlas u jippermettulu jikkomunika b'mod effettiv. [Em. 158]*

- 4g. *Fir-rigward ta' persuni għomja u persuni b'insuffiċjenza fil-vista, persuni b'diżabbiltajiet konjittivi jew intellettwali, u persuni b'mobbiltà mnaqqa, dan l-Artikolu għandu jiġi applikat bl-użu tal-mezzi alternattivi u aċċessibbli xierqa. [Em. 159]*
- 4h. *Il-korp ta' tmexxija tal-ajruport għandu jiżgura li l-informazzjoni ġenerali dwar id-drittijiet tal-passiġġieri tintwera b'mod ċar u viżibbli fiż-żoni tal-passiġġieri tal-ajruport. Abbażi tal-informazzjoni riċevuta, għandu jiżgura wkoll li l-passiġġieri preżenti fl-ajruport ikunu infurmati dwar il-kawżi fil-każijiet ta' dewmien u tfixkil tat-titjiriet, bhall-kanċellazzjoni tat-titjira tagħhom, u d-drittijiet tagħhom fir-rigward ta' dak id-dewmien u tfixkil, u dwar id-drittijiet tagħhom fil-każ li l-linja tal-ajru twaqqaf l-operazzjonijiet meta mhux mistenni, bhal pereżempju fil-każ ta' insolvenza jew revoka tal-liċenzja operattiva tagħha. [Em. 160]*

- 4i. *Fil-każ ta' kancellazzjoni jew dewmien fit-tluq, il-passiġġieri għandhom jiġu infurmati mit-trasportatur tal-ajru li jopera dwar is-sitwazzjoni, inkluża l-kawża tat-tfixkil, malli din l-informazzjoni ssir disponibbli u, fi kwalunkwe każ, mhux aktar tard minn 30 minuta wara l-hin tat-tluq skedat, u dwar il-hin tat-tluq stmat, dment li t-trasportatur tal-ajru jkun irċieva d-dettalji ta' kuntatt tal-passiġġier f'konformità ma' [*ir-Regolament dwar l-Infurzar] fil-każ li l-biljett ikun inxtara minghand intermedjarju. [Em. 161]*
- 4j. *It-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji għandhom jipprovdu assistenza telefonika aċċessibbli u effettiva għall-passiġġieri kollha ladarba tiġi bbukkjata titjira; dan is-servizz ta' assistenza telefonika għandu jagħti informazzjoni u proposti alternattivi f'każ ta' tfixkil ta' titjira u fl-ebda ċirkostanza ma għandu jiswa aktar minn telefonata lokali. [Em. 162]*

4k. Kwalunkwe komunikazzjoni elettronika lill-passiġġier li tinnotifikah dwar kanċellazzjoni, dewmien fit-tul, jew bidla fl-iskeda ghandha tghid b'mod prominenti li l-passiġġier jista' jkun intitolat ghal kumpens u/jew assistenza fl-ambitu ta' dan ir-Regolament. '; [Em. 163]

(17) Jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

‘Artikolu 15a

Ilment lit-trasportatur tal-ajru jew lill-intermedjarju

1. Kull trasportatur tal-ajru u kull intermedjarju għandu jistabbilixxi mekkanizmu tat-trattament tal-ilmenti għad-drittijiet u l-obbligi koperti minn dan ir-Regolament fl-oqsma ta' responsabbiltà rispettivi tiegħu. Huma għandhom jagħmlu d-dettalji ta' kuntatt tagħhom disponibbli bil-lingwa tal-kuntratt ta' trasport bl-ajru u lingwa li tintuża internazzjonalment. Id-dettalji dwar il-proċedura tat-trattament tal-ilmenti għandhom ikunu aċċessibbli għall-pubbliku, inkluż f'format aċċessibbli għal persuni b'diżabbiltà u persuni b'mobbiltà mnaqqsa. Huma għandhom jinfurmaw ukoll lill-passiġġieri b'mod ċar bid-dettalji ta' kuntatt tal-korp jew korpi mahtura mill-Istati Membri skont l-Artikolu 16 u dwar il-korp jew il-korpi responsabbli għas-soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim skont l-Artikolu 16ae u, fejn rilevanti, ir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tkun disponibbli bil-lingwa jew il-lingwi uffiċjali tal-Istati Membri li fihom ikunu qed joperaw it-trasportatur tal-ajru u l-intermedjarju. [Em. 164]

2. Meta l-passiġġieri jipprezentaw ilment bl-użu tal-mekkanizmu msemmi *Il-passiġġieri jistgħu jressqu lment lil kwalunkwe trasportatur tal-ajru jew intermedjarju fir-rigward tal-oqsma ta' responsabbiltà rispettivi tiegħu permezz tal-mekkanizmi msemmija* fil-paragrafu 1, dak l-ilment. *Tali lment* għandu jiġi pprezentat *jittressaq* fi żmien sitt xhur mit-tfixkil ikkonċernat. Fi żmien 30 jum kalendarju mis-sottomissjoni tal-ilment, it-trasportatur tal-ajru, jew l-intermedjarju, li lilu jkun indirizzat l-ilment għandu jew jipprovdi twegiba motivata jew, f'każijiet eċċezzjonali debitament ġustifikati, jinforma lill-passiġġier li l-passiġġier ser jirċievi twegiba finali fi żmien perjodu ta' inqas minn xahrejn mid-data tas-sottomissjoni tal-ilment. It-twegiba għandu jkun fiha wkoll, f'każ fejn it-tilwima ma setgħetx tiġi solvuta, id-dettalji ta' kuntatt rilevanti tal-korp jew korpi mahtura skont l-Artikolu 16 jew tal-korp jew korpi responsabbli għas-soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim taht l-Artikolu 16a, inkluż l-indirizz postali, is-sit web u l-indirizz tal-posta elettronika ta' tali korp jew korpi *isena mid-data li fiha t-titjira tkun telqet jew kienet skedata li titlaq.* [Em. 165]

- 2a. *Meta t-trasportatur tal-ajru jinvoka ċirkostanzi straordinarji, għandu jinforma lill-passiġġier fit-tweġiba tiegħu biċ-ċirkostanzi speċifiċi responsabbli għall-kanċellazzjoni jew id-dewmien. It-trasportatur tal-ajru għandu juri wkoll li jkun ha l-miżuri raġonevoli kollha biex jevita l-kanċellazzjoni jew id-dewmien. [Em. 166]*
- 2b. *L-oneru tal-provi rigward il-forniment tal-informazzjoni meħtieġa lill-passiġġieri għandu jaqa' fuq it-trasportatur tal-ajru u l-intermedjarju. [Em. 167]*
3. *Is-sottomissjoni ta' lmenti mill-passiġġieri li jużaw il-mekkaniżmu msemmi fil-paragrafu 1 għandha tkun mingħajr preġudizzju għad dritt tagħhom li jissottomettu tilwim għal soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim f'konformità mal-Artikolu 16a, jew li jfittxu rimedju permezz ta' proċedimenti tal-qorti, soġġett għal perjodi ta' limitazzjoni f'konformità mal-liġi nazzjonali. **Fi żmien sebat ijiem tax-xogħol minn meta jirċievi l-ilment, id-destinatarju għandu jikkonferma lill-passiġġier li rċieva l-ilment. Fi żmien xahrejn minn meta jirċievi l-ilment, id-destinatarju għandu jagħti tweġiba motivata lill-passiġġier. Meta d-destinatarju ma jipprovdix tali tweġiba f'dak il-perjodu ta' xahrejn, huwa għandu jitqies li jkun aċċetta t-talbiet tal-passiġġier. [Em. 168]***

- 3a. *Flimkien mat-tweġiba motivata, id-destinatarju għandu jinforma wkoll lill-passiġġier b'mod ċar bid-dettalji ta' kuntatt tal-korp jew tal-korpi nnominati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 16 u tal-korp jew tal-korpi responsabbli għas-soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim skont l-Artikolu 16a u, meta rilevanti, ir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom. [Em. 169]*
- 3b. *Meta t-trasportatur tal-ajru jinvoka ċirkostanzi straordinarji, fit-tweġiba tiegħu għandu jgħarraf lill-passiġġier dwar iċ-ċirkostanzi speċifiċi li wasslu għall-kanċellazzjoni jew għad-dewmien. It-trasportatur tal-ajru għandu juri wkoll li jkun ha l-miżuri raġonevoli kollha biex jevita l-kanċellazzjoni jew id-dewmien. [Em. 170]*
- 3c. *L-oneru tal-provi rigward il-forniment tal-informazzjoni meħtieġa lill-passiġġieri għandu jkun tat-trasportatur tal-ajru u tal-intermedjarju. '; [Em. 171]*

(18) L-Artikolu 16 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 16

In-nomina ta' korpi nazzjonali għall-infurzar [Em. 172]

1. ~~Kull Stat Membru għandu jaħtar korp nazzjonali għall-infurzar~~ ***jinnomina korp*** jew korpi nazzjonali għall-infurzar responsabbli għall-infurzar ~~ta'~~ ***tal-obbligi stabbiliti*** f'dan ir-Regolament fir-rigward ta' vjaġġi lejn u minn ajruporti fit-territorju tiegħu. ~~L-Istati Membri għandhom jgħarrfu lill-Kummissjoni dwar il-korp jew korpi li jkunu nħatru f'konformità ma' dan il-paragrafu.~~ [Em. 173]
2. ~~Il-korp nazzjonali għall-infurzar~~ ***Kull korp*** għandu jissorvelja mill-qrib il-konformità mar-rekwiziti ta' dan ir-Regolament u jiehu l-miżuri meħtieġa biex jiżgura li jiġu rispettati d-drittijiet tal-passiġġieri ***jkun indipendenti fl-organizzazzjoni, fid-deċiżjonijiet ta' finanzjament, fl-istruttura legali u fit-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu, minn kwalunkwe trasportatur tal-ajru, korp ta' tmexxija tal-ajruport u intermedjarju jew interessi kummerċjali oħra.*** [Em. 174]

- 2a. *L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-korp jew il-korpi nnominati f'konformità ma' dan l-Artikolu u dwar ir-responsabbiltajiet rispettivi tagħhom, inkluża kwalunkwe bidla fihom. Il-Kummissjoni u l-korp jew il-korpi nnominati għandhom jippubblikaw dik l-informazzjoni fuq is-siti web tagħhom.* [Em. 175]
3. Il-passiġġieri jistgħu jirrapportaw il-ksur allegat ta' dan ir-Regolament lill-korp nazzjonali għall-infurzar. Il-korp nazzjonali għall-infurzar jista' jinvestiga il-ksur allegat irrapportat u jiddeċiedi dwar azzjonijiet ta' infurzar abbażi ta' informazzjoni f'dawk ir-rapporti. [Em. 176]
4. Is-sanzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri għall-ksur ta' dan ir-Regolament għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. B'mod partikolari, tali sanzjonijiet għandhom ikunu suffiċjenti biex jipprovdu lit-trasportaturi u l-intermedjarji inċentiv finanzjarju biex konsistentement ikun konformi ma' dan ir-Regolament. [Em. 177]

5. ~~Sa ... [6 snin mid data tad dhul fis sehh ta' dan ir-Regolament emendatorju] u kull hames snin wara dan, il-korpi nazzjonali għall-infurzar għandhom jippubblikaw fuq is-siti web tagħhom rapport dwar l-attivitajiet tagħhom, dwar l-azzjoni ta' infurzar u l-eżitu tagħha, inkluż dwar sanzjonijiet li jkunu ġew applikati. Dawn ir-rapporti għandhom jiġu pprezentati wkoll lill-Kummissjoni. [Em. 178]~~
6. It-trasportaturi tal-ajru li joperaw u l-intermedjarji għandhom jikkomunikaw id-data tal-kuntatt meħtieġa tal-persuna jew persuni jew korp maħtur biex jagixxi u jirċievi dokumenti maħruġin mill-korp jew korpi nazzjonali għall-infurzar f'isimhom fuq bażi permanenti, fl-Istat Membru fejn joperaw, għall-kwistjonijiet koperti minn dan ir-Regolament, lill-korpi nazzjonali għall-infurzar. Il-korpi nazzjonali għall-infurzar jistgħu jiskambjaw din l-informazzjoni ma' xulxin għall-fini tal-infurzar ta' dan ir-Regolament.';

(18a) jiddahhal l-artikolu li ġej:

“Artikolu 16-a

Kompiti tal-infurzar

1. *Il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jimmonitorja mill-qrib il-konformità ma’ dan ir-Regolament u jieħu l-miżuri meħtieġa biex jiżgura li d-drittijiet tal-passiġġieri jiġu rrispettati.*
2. *Il-korpi nazzjonali għall-infurzar jistghu jitolbu lit-trasportaturi tal-ajru, lill-korpi tal-amministrazzjoni tal-ajruporti u lill-intermedjarji jipprovdu dokumenti u informazzjoni li jkunu rilevanti għall-finijiet tat-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom imsemmija fil-paragrafu 1. Tali dokumenti u informazzjoni għandhom jiġu pprovduti fi żmien xahar minn meta tasal it-talba, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor mill-korp nazzjonali għall-infurzar.*
3. *Fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom, il-korpi nazzjonali għall-infurzar għandhom, meta rilevanti, iqisu l-informazzjoni mressqa lilhom minghand il-korp l-ieħor innominat biex jittratta l-ilmenti, kif definit fl-Artikolu 16b, il-paragrafu 1.*

4. *Il-korpi nazzjonali għall-infurzar jistghu jwettqu b'mod kongunt attivitajiet ta' monitoraġġ fil-każ ta' servizzi bl-ajru bejn żewġ Stati Membri jew aktar.*
5. *L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-korpi nazzjonali għall-infurzar rispettivi tagħhom jinghataw biżżejjed setgħa biex jinfurzaw l-azzjonijiet.*
6. *Fil-każ li t-trasportatur tal-ajru jinvoka ċirkostanzi straordinarji bħala ġustifikazzjoni għar-rifjut tal-kumpens skont dan ir-Regolament, it-trasportatur tal-ajru għandu jissostanzja t-talba tiegħu billi jipprova evidenza adegwata dwar dawk iċ-ċirkostanzi u l-kwistjonijiet tekniċi relatati lill-korp nazzjonali għall-infurzar fi żmien 48 siegħa. Barra minn hekk, it-trasportatur tal-ajru għandu juri li ttiegħdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jiġu pprevenuti l-kancellazzjoni jew id-dewmien tat-titjira inkwistjoni.*

7. *Il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jxerred tali informazzjoni lill-korpi nnominati għas-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim skont dan ir-Regolament, meta tkun disponibbli.*
8. *Kull sentejn sat-30 ta' Ġunju, il-korpi nazzjonali għall-infurzar għandhom jipubblikaw rapporti bl-istatistika dwar l-attività tagħhom, inkluż, meta rilevanti, dwar il-penali applikati matul is-sentejn kalendarji ta' qabel.*
9. *Abbażi tad-data li t-trasportaturi tal-ajru, il-korpi tal-amministrazzjoni tal-ajruporti u l-intermedjarji huma mehtieġa jipprovdu dwar l-istandards tal-kwalità tas-servizzi kif definit fl-Artikolu 15a, il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jipubblika statistika dwar l-għadd u n-natura tal-ilmenti, l-għadd ta' kanċellazzjonijiet, l-għadd ta' passiġġieri li ma thallewx jitolghu u l-għadd ta' okkorrenzi ta' dewmien u kemm dawn ikunu damu, u data dwar bagalji mitlufa, imdewma jew li saritilhom hsara.*

10. It-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji għandhom jagħtu d-dettalji ta' kuntatt tagħhom lill-korp jew lill-korpi nazzjonali għall-infurzar tal-Istati Membri fejn joperaw."; [Em. 179]

(18b) jiddaħhal l-artikolu li ġej:

“Artikolu 16-aa

Trattament tal-ilmenti mill-korpi nazzjonali għall-infurzar u minn korpi oħra

1. Minghajr preġudizzju għad-drittijiet tal-konsumaturi biex ifittxu rimedju alternattiv skont id-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill^{1a}, il-passiġġier, wara li jkun ilmenta minghajr suċċess mat-trasportatur tal-ajru jew mal-intermedjarju skont l-Artikolu 13a, jista' jilmenta mal-korp nazzjonali għall-infurzar jew kwalunkwe korp ieħor innominat skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu mhux aktar tard minn sena minn meta jirċievi l-informazzjoni dwar ir-rifjut tal-ilment originali mit-trasportatur tal-ajru jew mill-intermedjarju.

2. *Kwalunkwe passigġier jista' jilmenta dwar allegat ksur ta' dan ir-Regolament fi kwalunkwe ajruport li jinsab fit-territorju ta' Stat Membru jew dwar kwalunkwe titjira minn kwalunkwe ajruport li jinsab fit-territorju ta' Stat Membru jew ta' pajjiż terz lejn ajruporti bhal dawn, mal-korp nazzjonali għall-infurzar, jew ma' kwalunkwe korp ieħor innominat minn Stat Membru għal dak l-iskop.*

3. *Il-korp nazzjonali għall-infurzar jew kwalunkwe korp ieħor innominat skont il-paragrafu 2 għandu jikkonferma li rċieva l-ilment fi żmien ġimagħtejn minn meta jirċevih. Il-proċedura tat-trattament tal-ilment għandha tiehu sa massimu ta' tliet xhur mid-data tal-istabbiliment tal-fajl tal-ilment. Il-proċedura tat-trattament tal-ilmenti għandha tkun aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà u għall-persuni b'mobbiltà mnaqqsa f'format aċċessibbli.*

4. *Meta lment ikun dwar allegat ksur imwettaq minn korp ta' tmexxija tal-ajruport, l-ilment ghandu jiġi ttrattat mill-korp nazzjonali għall-infurzar jew kwalunkwe korp ieħor innominat skont il-paragrafu 2 ta' dak tal-Istat Membru li fit-territorju tiegħu jkun seħħ l-incident.*
5. *Il-korpi nazzjonali għall-infurzar jew kwalunkwe korp ieħor innominat skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu ghandu jkun jista' jittratta l-ilmenti tal-passiġġieri individwali u jinghata, mill-inqas, is-setgħat investigattivi u ta' infurzar minimi definiti fl-artikolu 9 tar-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill^{1b}.*
6. *Id-deċiżjonijiet tal-korpi nazzjonali għall-infurzar jew ta' kwalunkwe korp ieħor innominat skont il-paragrafu 2 għandhom ikunu vinkolanti fuq iż-żewġ partijiet u infurzabbli, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-partijiet li jaċċessaw is-sistema ġudizzjarja.*

-
- ^{1a} ***Id-Direttiva 2013/11/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Mejju 2013 dwar is-soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, għat-tilwim tal-konsumaturi u li temenda r-Regolament (KE) Nru 2006/2004 u d-Direttiva 2009/22/KE (id-Direttiva dwar l-ADR tal-konsumaturi) (ĠU L 165, 18.6.2013, p. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj>).***
- ^{1b} ***Ir-Regolament (UE) 2017/2394 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Dicembru 2017 dwar il-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-infurzar tal-liġijiet tal-protezzjoni tal-konsumaturi u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 2006/2004 (ĠU L 345, 27.12.2017, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj>).”***; [Em. 180]

(18c) *jiddahhal l-artikolu li ġej:*

“Artikolu 16-ab

1. *Meta jiġu nnominati korpi differenti minn Stat Membru skont l-Artikoli 16 u 16b ta’ dan ir-Regolament, dawk il-korpi għandhom jiżguraw l-iskambju ta’ informazzjoni rilevanti bejniethom, f’konformità mar-Regolament (UE) 2016/679, sabiex jghinu lill-korp nazzjonali għall-infurzar iwettaq il-kompiti tiegħu ta’ superviżjoni u infurzar, u sabiex il-korp li jitratta l-ilmenti nnominat skont l-Artikolu 16b ikun jista’ jiġbor l-informazzjoni meħtieġa biex jeżamina l-ilmenti individwali.*
2. *Il-korpi nazzjonali għall-infurzar ta’ Stati Membri differenti għandhom jiskambjaw l-informazzjoni dwar il-prinċipji u l-prattiki tal-hidma u tat-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom għal finijiet ta’ koordinazzjoni transfruntiera. Il-Kummissjoni għandha tappoġġjahom f’dak il-kompitu.”; [Em. 181]*

(18d) *jiddahhal l-artikolu li ġej:*

“Artikolu 16-ac

Spezzjonijiet tal-korpi nazzjonali għall-infurzar

- 1. Il-Kummissjoni tista' twettaq spezzjonijiet tal-korpi nazzjonali għall-infurzar sabiex timmonitorja l-applikazzjoni mill-Istati Membri tar-Regolament u biex tagħmel rakkomandazzjonijiet halli jittejjeb l-infurzar tiegħu.*
- 2. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien xieraq qabel l-ispezzjoni, tinforma lill-Istat Membru kkonċernat dwarha.*
- 3. Kull rapport ta' spezzjoni tal-Kummissjoni għandu jiġi kkomunikat lill-awtorità nazzjonali għall-infurzar tal-Istat Membru kkonċernat, li għandha, fit-tweġiba tagħha, tistabbilixxi l-miżuri mehuda biex tirrormedja n-nuqqas ta' konformità identifikat u tindirizza r-rakkomandazzjonijiet.*
- 4. Ir-rapport, flimkien mat-tweġiba tal-korp nazzjonali għall-infurzar, għandhom jiġu kkomunikati sussegwentement lill-korpi nazzjonali għall-infurzar tal-Istati Membri l-oħra, meta jkun xieraq.”; [Em. 182]*

(18e) *jiddahhal l-artikolu li ġej:*

“Artikolu 16-ad

Penali

1. *L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar penali applikabbli għal ksur ta' dan ir-Regolament u għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżguraw li jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar dawk ir-regoli u l-miżuri u għandhom jinnotifikawha mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emenda sussegwenti li taffettwawhom.*
2. *Fil-qafas tal-kooperazzjoni msemmija fl-Artikolu 16c, il-korp nazzjonali għall-infurzar li huwa kompetenti għall-finijiet tal-Artikolu 16b(4) jew (5) għandu, fuq talba tal-korp nazzjonali għall-infurzar li jkun qed jittratta l-ilment, jinvestiga l-ksur ta' dan ir-Regolament identifikat minn dak il-korp u, jekk meħtieġ, jimponi penali.”; [Em. 183]*

(18f) *jiddahhal l-artikolu li ġej:*

“Artikolu 16-ae

Kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni

1. *L-Istati Membri għandhom jibagħtu regolarment l-informazzjoni rilevanti dwar l-applikazzjoni ta’ dan ir-Regolament lill-Kummissjoni, li għandha tagħmel din l-informazzjoni disponibbli fil-forma elettronika lill-Istati Membri l-oħra.*
2. *Fuq talba tal-Kummissjoni, il-korpi nazzjonali għall-infurzar għandhom jinvestigaw Prattiki suspettati speċifiċi ta’ nuqqas ta’ konformità mal-obbligi stabbiliti f’dan ir-Regolament minn trasportatur tal-ajru wiehed jew aktar u mill-korpi ta’ tmexxija tal-ajruporti u jirrapportaw is-sejbiet tagħhom lill-Kummissjoni fi żmien erba’ xhur mit-talba.*
3. *Il-Kummissjoni għandha tappoġġa d-djalogu u tippromwovi l-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni nazzjonali ta’ dan ir-Regolament permezz tal-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 16a ta’ [Ir-Regolament dwar l-Infurzar].*

4. *Fuq talba ta' Stat Membru, ta' korp nazzjonali għall-infurzar, jew fuq inizjattiva proprja, il-Kummissjoni għandha teżamina l-każijiet li fihom jirriżultaw differenzi fl-applikazzjoni u fl-infurzar ta' kwalunkwe dispożizzjoni ta' dan ir-Regolament.*
5. *Il-Kummissjoni tista', meta jkun xieraq, tadotta linji gwida bil-ħsieb li tipromwovi l-applikazzjoni komuni ta' dan ir-Regolament.” [Em. 184]*

(19) jiddaħħal l-Artikolu li ġej:

‘Artikolu 16a

Soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-passiġġieri tal-ajru jistgħu iressqu tilwim individwali b'‘segwitu ta’ ilmenti jew talbiet skont dan ir-Regolament lil korp jew korpi responsabbli għas-soluzzjoni barra mill-qorti għat-tilwim. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni bil-korp jew korpi responsabbli li jittrattaw it-tilwim skont dan l-Artikolu. ~~L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li japplikaw dan l-Artikolu għat-tilwim bejn it-trasportaturi tal-ajru jew l-intermedjarji, minn naħa waħda, u l-konsumaturi biss, min-naħa l-oħra~~***Il-partekipazzjoni tat-trasportaturi tal-ajru u tal-intermedjarji li jaqghu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament fi proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim għandha tkun obligatorja u d-deċiżjonijiet tagħhom ikunu vinkolanti, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-partijiet li jaċċessaw is-sistema ġudizzjarja.***; [Em. 185]

(19a) jiddahhal l-artikolu li ġej:

“Artikolu 16aa

Dokumenti tal-konformità

- 1. It-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni għandhom ihejju u jipprezentaw lill-korp nazzjonali għall-infurzar tal-Istat Membru li jkun hareġ il-liċenzja operattiva tagħhom skont ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 u lill-Kummissjoni sal-[1 ta' Jannar xxxx] id-dokument li juri b'dettall raġonevoli li l-proċeduri operattivi tagħhom huma biżżejjed biex jiżguraw li huma jikkonformaw b'mod konsistenti mal-Artikoli kollha rilevanti ta' dan ir-Regolament.*
- 2. Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-kontenut minimu ta' tali dokumenti ta' konformità. Il-kontenut minimu għandu mill-inqas jinkludi l-pjanijiet ta' kontinġenza f'każ ta' tfixkil kbir, jidentifika lil dawk responsabbli biex jagħtu l-ghajnuna u drittijiet ohra, l-arranġamenti prattiċi u l-proċeduri li permezz tagħhom jiġu ġestiti l-ilmenti u jingħataw l-ghajnuna u l-kumpens, u l-proċeduri u l-formoli għall-komunikazzjoni mal-passiġġieri. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 16c(2).*

3. *Kwalunkwe trasportatur ieħor li jipprovdi servizzi minn ajruport tal-Unjoni għandu jippreżenta dokument tal-konformità lill-korpi nazzjonali għall-infurzar tal-Istati Membri kollha li fihom jopera u lill-Kummissjoni.*
4. *It-Trasportaturi tal-Ajru għandhom jirrieżaminaw id-dokumenti ta' konformità tagħhom u jippreżentaw verżjonijiet aġġornati lill-korp jew lill-korpi nazzjonali għall-infurzar rilevanti u lill-Kummissjoni kull tliet snin minn [1 ta' Jannar xxxx].*
5. *Il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jqis id-dokumenti ta' konformità sottomessi mit-trasportaturi tal-ajru, filwaqt li jiċċekkja, meta jkun possibbli, il-validità tad-dokumenti ta' konformità fir-rigward tal-informazzjoni dwar l-ilmenti.”; [Em. 186]*

(19b) jiddaħhal l-artikolu li ġej:

“Artikolu 16ab

Eżerċizzju tad-delega

1. *Is-setgha ta' adożżjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni suġġett għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.*

2. *Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikolu 6c u fl-Artikolu 7 għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' hames snin minn [id-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament emendatorju]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport fir-rigward tad-delega ta' setgħa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel it-tmiem tal-perjodu ta' hames snin. Id-delega ta' setgħa għandha tiġi estiża awtomatikament għal perjodi ta' żmien identiċi, hlief jekk il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal tali estensjoni mhux aktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.*

3. *Id-delega ta' setgħa msemija fl-Artikolu 6c u fl-Artikolu 7 tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega ta' setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandha taffettwa l-validità tal-ebda att delegat li jkun diġà fis-seħħ.*

4. *Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni ghandha tikkonsulta esperti nnominati minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.*
5. *Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni ghandha tinnotifikah simultanament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.*
6. *Att delegat adottat skont l-Artikolu 6c u l-Artikolu 7 ghandu jidhol fis-seħh biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex se jrin joġġezzjonaw. Dak il-perjodu ghandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.”; [Em. 187]*

(19c) *jiddahhal l-artikolu li ġej:*

“Artikolu 16ac

Proċedura ta’ kumitat

1. *Il-Kummissjoni ghandha tkun assistita mill-Kumitat ghad-Drittijiet tal-Passiġġieri, magħmul minn żewġ rappreżentanti ta’ kull Stat Membru u li mill-inqas wiehed minnhom ikun jirrappreżenta korp nazzjonali għall-infurzar. Dak il-kumitat ghandu jkun kumitat fis-sens tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.*
2. *Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, ghandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.”; [Em. 188]*

(20) L-Artikolu 17 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 17

Rieżami u rapport

1. ~~Sa ... [5 snin mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament emendatorju], u kull tlett snin wara dan, il-Kummissjoni ghandha tibghat rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-lista ta' cirkostanzi straordinarji stabbilita fl-Anness, fid-dawl tal-avvenimenti li jaffettwaw l-operat f'waqtu u effettiv tat-titjiriet li jkunu sehhew matul is-sentejn li jippreċedu kull rapport.~~

~~Meta jkun hemm bżonn, ir-rapport għandu jkun akkumpanjat minn proposta legiżlattiva.~~
[Em. 189]

2. Sa ... [5 snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament emendatorju] u kull hames snin wara dan, il-Kummissjoni għandha tibgħat rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-operat, l-infurzar u r-rizultati ta' dan ir-Regolament. Il-Kummissjoni għandha tinkludi informazzjoni dwar it-titjib fil-protezzjoni tal-passiġġieri tal-ajru fuq titjiriet minn pajjiżi terzi operati minn trasportaturi tal-ajru ta' pajjiżi terzi.

~~Dak ir-rapport għandu jinkludi wkoll rieżami tal-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 7(1) u l-perċentwali stabbiliti fl-Artikolu 10(2), filwaqt li jitqiesu, fost l-oħrajn, l-evoluzzjoni tan-nollijiet tal-ajru, ir-rata tal-inflazzjoni u l-istatistika dwar l-imbark miċhud, il-kanċellazzjonijiet, id-dewmien u t-titjiriet ta' konnessjoni mitlufin imputabbli lit-trasportaturi tal-ajru kif ukoll l-istatistika dwar it-tnaqqis fil-grad, matul il-hames snin preċedenti.~~ **[Em. 190]**

Fir-rapport li għandu jigi pprezentat sa ... [5 snin mid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament emendatorju], skont l-ewwel subparagrafu, il-Kummissjoni għandha tivvaluta wkoll:

- (a) ~~il-htiega u l-fattibbiltà tar-revizjoni tal-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament bil-hsieb li tkompli ttejjeb il-protezzjoni tal-passiġġieri u l-kundizzjonijiet ekwi bejn it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni u ta' pajjiżi terzi, kif ukoll l-aspetti tal-konnettività. B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tivvaluta r-riskji ta' kunflitt ta' ġurisdizzjonijiet u d-diffikultajiet relatati mal-infurzar u għandha tirrakkomanda modi biex jittaffew dawk ir-riskji u jiġu indirizzati dawk id-diffikultajiet; [Em. 191]~~
- (b) ~~il-htiega tal-aġġustament tal-limiti stabbiliti fl-Artikolu 7(2) abbażi ta' statistika dwar l-evoluzzjoni tad-dewmien u l-kanċellazzjonijiet waqt il-hames snin li jippreċedu l-valutazzjoni tal-Kummissjoni u kull sena minn ... [sentejn mid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament emendatorju]; [Em. 192]~~

- (c) il-fattibbiltà ta' aktar awtomatizzazzjoni tat-talbiet ta' kumpens għad-dewmien jew pagamenti ta' kumpens għad-dewmien.

Meta jkun hemm bżonn, ir-rapport għandu jkun akkumpanjat minn proposti legiżlattivi.”;

- (21) it-test stabbilit fl-Anness I ta' dan ir-Regolament jizdied bħala l-Anness tar-Regolament (KE) Nru 261/2004.

Artikolu 2

Ir-Regolament (KE) Nru 2027/97 huwa emendat kif ġej:

- (1) fl-Artikolu 2, il-paragrafu 1 huwa emendat kif ġej:

- (a) il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘(b) "trasportatur tal-ajru tal-Unjoni" għandha tfisser trasportatur tal-ajru b'licenzja li jopera valida mogħtija minn Stat Membru f'konformità mad-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*;

* Ir-Regolament (KE) Nru 1008/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Settembru 2008 dwar regoli komuni għall-operat ta' servizzi tal-ajru fil-Komunità (ĠU L 293, 31.10.2008, p. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj>);’

- (b) jizdiedu l-punti li ġejjin:

- ‘(h) "tagħmir ta' mobbiltà" għandha tfisser kwalunkwe tagħmir li huwa maħsub biex jassisti lill-persuni b'dizabbiltà jew lill-persuni b'mobbiltà mnaqqa, skont it-tifsira tal-Artikolu 2, il-punt (a) tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, fil-mobbiltà tagħhom;”
- (i) "kelb tal-assistenza rikonoxxut" tfisser kelb imħarreg speċifikament sabiex iżid l-indipendenza u l-awtodeterminazzjoni ta' persuni b'dizabbiltà, rikonoxxut uffiċjalment f'konformità mar-regoli nazzjonali applikabbli, meta jkunu jeżistu regoli bħal dawn;
- (j) "format aċċessibbli" tfisser format li jagħti lill-persuna b'dizabbiltà jew lill-persuna b'mobbiltà mnaqqa aċċess għal kwalunkwe informazzjoni rilevanti, inkluż billi jingħata lil dik il-persuna aċċess b'mod fattibbli u komdu daqs persuna mingħajr insuffiċjenza jew dizabbiltà, u li jissodisfa r-rekwiziti ta' aċċessibbiltà definiti f'konformità mal-leġiżlazzjoni applikabbli, b'mod partikolari d-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill**;

- (k) "intermedjarju" tfisser kwalunkwe persuna fizika jew ġuridika, minbarra trasportatur, li tkun qed taġixxi, għal finijiet relatati mal-kummerċ, in-negozju jew il-professjoni tagħha, f'isem trasportatur jew passigġier għall-konkluzjoni ta' kuntratt ta' trasport;"
- (l) "ogġett personali" tfisser bagalja li ma għaddietx miċ-check-in, ~~li tikkostitwixxi aspett meħtieġ tal-garr tal-passigġieri~~, u li tikkonforma mar-rekwiziti ta' sigurtà u sikurezza, u jew b' dimensjonijiet massimi ta' 40x30x15cm jew bil-kundizzjoni li toqgħod taħt is-siġġu ta' quddiem is-siġġu li fuqu qed joqgħod il-passigġier-; **[Em. 193]**
- (m) "bagalja tal-idejn" tfisser bagalja li ma għaddietx miċ-check-in li mhix ogġett personali u li tikkonforma mar-rekwiziti tas-sigurtà u s-sikurezza.

* Ir-Regolament (KE) Nru 1107/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal- 5 ta' Lulju 2006 dwar id-drittijiet ta' persuni b'dizabbiltà u ta' persuni b'mobbiltà mnaqqsa meta jivvjaġġaw bl-ajru (ĠU L 204, 26.7.2006, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

** Id-Direttiva (UE) 2019/882 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 17 ta' April 2019 dwar ir-rekwiżiti ta' aċċessibbiltà għall-prodotti u għas-servizzi (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).;

(2) fl-Artikolu 3, il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Ir-responsabbiltà ta’ trasportatur bl-ajru tal-Unjoni fir-rigward tal-passiġġieri u l-bagalji tagħhom għandha tkun irregolata mid-dispożizzjonijiet kollha tal-Konvenzjoni ta’ Montreal rilevanti għal din ir-responsabbiltà. Din tinkludi r-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni fir-rigward tad-dewmien tal-passiġġieri jew tal-bagalji.’

(3) fl-Artikolu 3, ~~jithassar~~ il-paragrafu 2; *huwa sostitwit b'dan li ġej:*

“2. Fl-ajruporti kollha fl-Unjoni, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni u l-groundhandlers li jaġixxi f'ismu ghandhom jistabbilixxu servizz li jipprovdi lill-passiġġiera formoli għall-ilmenti li jippermettulhom jissottomettu minnufih ilment dwar hsara jew dewmien tal-bagalji mal-wasla. Bl-istess mod, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni ghandu jiżgura li l-passiġġieri jinghataw aċċess faċli u faċli għall-utent għall-formola għall-ilmenti msemmija f'dan il-paragrafu permezz tal-użu tal-kodiċijiet QR. Tali kodiċijiet QR ghandhom jiġu kkomunikati u murija b'mod ċar u viżibbli, inkluż fil-postijiet taċ-check-in, fil-punti ta' assistenza tal-ajruport, fil-postijiet minn fejn jitilgħu il-passiġġieri u fuq is-sit web tat-trasportatur tal-ajru jew fuq pjattaforma online ekwivalenti, sabiex il-passiġġieri jkunu jistgħu jaċċessaw il-formola għall-ilmenti malajr u mingħajr diffikultà żejda. Il-formola għall-ilmenti, li tista' tiegħu l-forma ta' Rapport dwar Irregolarità fil-Proprietà (PIR), ghandha tiġi aċċettata mit-trasportatur tal-ajru fl-ajruport bhala lment skont l-Artikolu 31(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal. Din il-possibiltà ma ghandhiex taffettwa d-dritt tal-passiġġier li jissottometti lment permezz ta' mezzi oħra fl-iskadenzi mill-Konvenzjoni ta' Montreal. [Em. 194]

2a. Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni biex jistabbilixxu l-forma tal-formola għall-ilmenti standardizzata. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva jew ta' eżami msemmija fl-Artikolu 6f(2).”; [Em. 195]

(4) l-Artikolu 3a huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 3a

Is-somma supplimentari li, f'konformità mal-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 6a, tista' tintalab minn trasportatur tal-ajru tal-Unjoni meta passigġier jagħmel dikjarazzjoni speċjali ta' interess fil-konsenja tal-bagalji tiegħu f'destinazzjoni, għandha tkun ibbażata fuq tariffa li tirrifletti l-ispejjeż addizzjonali tat-trasport u l-assigurazzjoni tal-bagalji vvalutati 'l fuq mil-limitu ta' responsabbiltà. It-tariffa għandha tkun disponibbli għall-passigġieri fuq talba.’;

(5) l-Artikolu 5 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 5

1. Fil-każ tal-mewt jew tal-korriment ta' passiġġieri, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni għandu mingħajr dewmien, u f'kull każ sa mhux aktar tard minn ħmistax-il ġurnata wara li tkun ġiet stabbilita l-identità tal-persuna fiżika intitolata għall-kumpens, jagħmel hlasijiet bħal dawn bil-quddiem kif jista' jkun meħtieġ sabiex jiġu sodisfatti l-bżonnijiet ekonomiċi immedjati fuq bażi proporzjonata meta titqies it-tbatija mgarrba.
2. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1, hlas bil-quddiem fil-każ ta' mewt ta' passiġġieri ma għandux ikun inqas minn 16 % għal kull passiġġier tal-ammont minimu ta' responsabbiltà stabbilit skont l-Artikolu 21(1) tal-Konvenzjoni ta' Montreal u mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal.

3. Hlas bil-quddiem ma jfissirx rikonoxximent ta' responsabbiltà u jista' jiġi paċut ma' xi somom sussegwenti mhallsa fuq bażi tar-responsabbiltà tat-trasportatur bl-ajru tal-Unjoni, imma ma jistax jingħata lura, minbarra, fil-kazijiet previsti fl-Artikolu 20 tal-Konvenzjoni ta' Montreal jew meta l-persuna li tkun irċeviet il-ħlas bil-quddiem ma tkunx il-persuna intitolata għal kumpens..;

3a. *Jekk il-bagalji jintilfu, jittardjaw jew issirilhom hsara, it-trasportaturi tal-ajru għandhom l-ewwel jikkumpensaw lill-passiġġieri li magħhom ikunu kkonkludew kuntratt qabel ma jkunu jistgħu jressqu kwalunkwe pretensjoni kontra l-ajruporti jew il-fornituri tas-servizzi għall-hsara, li għaliha ma jkunux neċessarjament responsabbli.*; [Em. 196]

(6) L-Artikolu 6 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘1. It-trasportaturi bl-ajru kollha għandhom, meta jbigħu t-trasport bl-ajru fl-Unjoni, jiżguraw li sommarju tad-dispożizzjonijiet prinċipali li jirregolaw ir-responsabbiltà għall-passiġġieri u l-bagalji tagħhom, inklużi t-termini previsti għall-azzjoni għal kumpens u l-possibbiltà li jagħmlu dikjarazzjoni speċjali għal bagalji, ikun disponibbli għall-passiġġieri fil-postijiet ta' bejgħ kollha, inkluż bejgħ bit-telefon u permezz tal-Internet. Sabiex jikkonformaw ma' dan l-obbligu ta' informazzjoni, it-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni għandhom jużaw l-avviż misjub fl-Anness. Dan is-sommarju jew avviż ma jistax jintuża bħala bażi għal talba għal kumpens, lanqas biex jiġu interpretati d-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament jew tal-Konvenzjoni ta' Montreal.’; [Em. 197]

(aa) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

“1a. It-trasportaturi tal-ajru kollha għandhom, meta jbigħu trasport bl-ajru fl-Unjoni, jipprovdu lill-passiġġieri b’mod ċar u aċċessibbli informazzjoni komprensiva dwar il-proċeduri applikabbli li għandhom jiġu segwiti f’każ ta’ telf, dewmien jew hsara tal-bagalji. It-trasportaturi tal-ajru għandhom jiżguraw li sommarju tad-dispożizzjonijiet prinċipali li jirregolaw ir-responsabbiltà għall-passiġġieri u l-bagalji tagħhom, inklużi l-iskadenzi previsti għal azzjoni għal kumpens u l-possibbiltà li jagħmlu dikjarazzjoni speċjali għal bagalji, ikun disponibbli għall-passiġġieri fil-postijiet ta’ bejgħ kollha, inkluż bejgħ bit-telefon u permezz tal-Internet. Sabiex jikkonformaw ma’ dan ir-rekwiżit ta’ informazzjoni, it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni għandhom jużaw l-avviż li jinsab fl-Anness. Dan is-sommarju jew avviż ma jistax jintuża bħala bażi għal talba għal kumpens, lanqas biex jiġu interpretati d-dispożizzjonijiet ta’ dan ir-Regolament jew tal-Konvenzjoni ta’ Montreal.”; [Em. 198]

(b) fil-paragrafu 2 jiżdied l-inciż li ġej:

‘– id-dritt li jagħmlu, mingħajr hłas, dikjarazzjoni speċjali ta' interess dwar il-valur tat-tagħmir ta' mobbiltà tagħhom fejn il-passiġġier huwa persuna b'dizabbiltà jew persuna b'mobbiltà mnaqqsa.’;

(c) il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘3. Fil-każ tat-trasport kollu magħmul mit-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni, il-limiti indikati skont l-obbligi ta' informazzjoni tal-paragrafi 1 u 2 għandhom ikunu dawk stabbiliti minn dan ir-Regolament sakemm it-trasportatur bl-ajru tal-Unjoni ma japplikax volontarjament limiti oġhla. Fil-każ tat-trasport kollu magħmul minn trasportaturi bl-ajru ta' pajjiżi terzi, il-paragrafi 1 u 2 japplikaw biss fir-rigward ta' trasport lejn, minn jew fl-Unjoni.’;

(d) jizdiedu l-paragrafi li ġejjin:

- ‘4. It-trasportaturi tal-ajru kollha għandhom, fuq l-applikazzjonijiet mobbli tagħhom u fuq is-siti web tagħhom, jipprovdu formola li tippermetti lill-passiġġier iressaq minnufih ilment online jew verżjoni stampata dwar bagalji danneġġati, ittardjati jew mitlufa. Id-data tal-preżentazzjoni tal-formola għandha titqies mit-trasportatur tal-ajru bħala d-data li fiha jitressaq l-ilment skont l-Artikolu 31(2) u 31(3) tal-Konvenzjoni ta' Montreal, anke jekk it-trasportatur tal-ajru jitlob aktar informazzjoni aktar 'il quddiem. Dan il-paragrafu ma għandux jaffettwa d-dritt tal-passiġġier li jissottometti lment permezz ta' mezzi oħra fl-iskadenzi mogħtija mill-Konvenzjoni ta' Montreal.
5. L-informazzjoni kollha pprovduta skont dan l-Artikolu, u l-formoli ta' lment, għandhom ikunu f'format aċċessibbli u disponibbli wkoll għal persuni li ma jużawx għodod digitali.

6. L-obbligi kollha ta' informazzjoni skont dan l-Artikolu għandhom japplikaw ukoll għall-intermedjarji, meta jbigħu trasport bl-ajru lejn, minn jew fl-Unjoni.;

(7) jizdiedu l-Artikoli li ġejjin:

‘Artikolu 6a

1. Meta jkun qed iġorr tagħmir ta' mobbiltà li ***jkun*** għadda miċ-check-in jew klieb tal-assistenza rikonoxxuti, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni għandu ***jgħarraf lill-passiġġieri bid-drittijiet tagħhom u*** jiżgura li kull persuna b' dizabbiltà jew persuna b' mobbiltà mnaqqsa tiġi offruta l-għażla li tagħmel dikjarazzjoni speċjali ta' interess fit-twassil fid-destinazzjoni, f'format aċċessibbli, skont l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal, meta tibbukkja, fl-istess hin tan-notifika skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006, u mhux aktar tard minn meta t-tagħmir jingħata f'idejn it-trasportatur tal-ajru u, fil-każ ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut, waqt l-imbarkazzjoni. F'dak il-każ, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni ma għandux jimponi hlas lill-passiġġieri kkonċernati tariffa addizzjonali. ***Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-formola mudell li għandha tintuża għal tali dikjarazzjoni ta' interess. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura konsultattiva msemmija fl-Artikolu 6f(2).*** Meta t-tagħmir jinqered, jintilef, issirlu h̄sara jew jittardja, jew fil-każ tal-mewt jew tal-korriment ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni jista' jitlob prova tal-kost tas-sostituzzjoni, inkluż is-sostituzzjoni temporanja, tat-tagħmir tal-mobbiltà jew tal-kelb tal-assistenza rikonoxxut mill-persuna b' dizabbiltà jew mill-persuna b' mobbiltà mnaqqsa biex issostni l-ammont iddikjarat fid-dikjarazzjoni ta' interess speċjali.
[Em. 199]

Meta jbigħu trasport bl-ajru f'isem it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni, l-intermedjarji għandhom *jgharrfu lill-passiġġieri bid-drittijiet tagħhom u* joffru lill-passiġġieri kkonċernati l-għażla li jagħmlu dikjarazzjoni ta' interess speċjali, f'format aċċessibbli, skont l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal, waqt il-prenotazzjoni u fl-istess hin tan-notifika skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006. Din id-dikjarazzjoni ta' interess speċjali għandha tingħata taħt l-istess kundizzjonijiet kif stipulati fl-ewwel subparagrafu ta' qabel dan. L-intermedjarju għandu jibgħat id-dikjarazzjoni lit-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni malajr kemm jista' jkun. **[Em. 200]**

2. Fil-każ ta' qerda, telf, ħsara jew dewmien fit-trasport ta' tagħmir tal-mobbiltà li għadda miċ-check-in jew fil-każ tal-mewt jew tal-korriment ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut, it-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni għandu jkun responsabbli għall-ħlas ta' somma li ma taqbiżx is-somma ddikjarata mill-passiġġier; sakemm ma jurix li s-somma ddikjarata hija akbar mill-interess proprju tal-persuna fit-twassil fid-destinazzjoni.

3. Fejn japplika l-paragrafu 2, u mingħajr preġudizzju għall-Artikoli 7, 8 u l-Anness I, ir-raba' subparagrafu tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006, it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni għandhom jagħmlu l-isforzi raġonevoli kollha malajr biex jipprovdu sostituzzjonijiet temporanji meħtieġa minnufih għal tagħmir ta' mobbiltà li għadda miċ-check-in u soluzzjonijiet temporanji minflok klieb tal-assistenza rikonoxxuti. Il-persuna b'dizabbiltà jew il-persuna b'mobbiltà mnaqqa għandha tithalla żżomm dik is-sostituzzjoni temporanja mingħajr ħlas sakemm il-kumpens imsemmi fil-paragrafu 2 ikun tħallas jew sakemm it-trasportaturi tal-ajru tal-Unjoni jkunu kkumpensaw lill-persuni ġuridiċi jew fiżiċi għall-kostijiet tas-sostituzzjoni temporanja meħtieġa tat-tagħmir tal-mobbiltà jew ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut.

4. Il-konformità mal-paragrafu 3 ma għandhiex tikkostitwixxi rikonoxximent tar-responsabbiltà tat-trasportatur tal-ajru tal-Unjoni.

Artikolu 6aa

1. ***Il-korp nazzjonali għall-infurzar innominat skont l-Artikolu 16 tar-Regolament (KE) Nru 261/2004 għandu jiżgura l-konformità ma' dan ir-Regolament. Għal dan il-ghan, dan għandu jissorvelja:***
 - a) ***it-termini u l-kundizzjonijiet tal-kuntratti tat-trasport bl-ajru;***
 - b) ***l-offerta sistematika ta' dikjarazzjoni ta' interess speċjali għal tagħmir tal-mobbiltà mghoddi miċ-check-in, u ta' livell xieraq ta' kumpens fil-każ ta' ħsara kkawżata lit-tagħmir tal-mobbiltà;***
 - c) ***il-hlas ta' pagament bil-quddiem skont l-Artikolu 5(1) meta jkun applikabbli;***
 - d) ***l-applikazzjoni tal-Artikolu 6.***

2. *Ghall-fini ta' monitoraġġ tal-protezzjoni ta' passigġieri b'mobbiltà mnaqqa u ta' passigġieri b'diżabbiltà fil-każ ta' hsara fit-tagħmir tal-mobbiltà jew tagħmir ta' assistenza tagħhom, il-korp nazzjonali għall-infurzar għandu jeżamina wkoll u jqis l-informazzjoni dwar l-ilmenti dwar tagħmir tal-mobbiltà ppreżentata lill-korpi nnominati skont l-Artikolu 16a tar-Regolament (KE) Nru 261/2004.*
3. *Is-sanzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri għall-ksur ta' dan ir-Regolament għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi.*
4. *Fir-rapporti annwali tagħhom skont l-Artikolu 16(6) tar-Regolament (KE) Nru 261/2004, il-Korpi Nazzjonali għall-Infurzar għandhom jipubblikaw ukoll statistiki dwar l-attivitajiet tagħhom u dwar is-sanzjonijiet li jkunu applikaw fir-rigward tal-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. [Em. 201]*

Artikolu 6b

1. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (KE) Nru 1008/2008, meta jbigħu trasport bl-ajru lejn, minn jew fl-Unjoni, it-trasportaturi tal-ajru u l-intermedjarji kollha għandhom jindikaw b'mod ċar f'format aċċessibbli waqt il-prenotazzjoni, kif ukoll fuq l-applikazzjonijiet mobbli tagħhom u fuq is-sit web tagħhom, u barra minn hekk, fil-każ tat-trasportaturi tal-ajru, jagħmlu disponibbli fuq talba fl-ajruport (inkluż il-magni taċ-check-in fejn wieħed jinqeda waħdu):

- il-kwota massima tal-bagalji f'termini ta' qisien u piż li l-passiġġieri jithallew iġorru fil-kabina, u fl-istiva tal-inġenju tal-ajru, li tikkorrispondi għall-prezz tal-biljett skont il-klassi ta' trasport għal kull titjira inkluża fil-prenotazzjoni ta' passiġġier;
- kwalunkwe restrizzjoni fuq l-għadd ta' oġġetti li tiġi applikata fi hdan kwota massima partikolari tal-bagalji;
- il-kundizzjonijiet li tahtom għandhom jingarru oġġetti fragli jew ta' valur, bħal strumenti muzikali, tagħmir tal-isport, pushchairs tat-tfal u sigġijiet tat-trabi fil-kabina tal-passiġġieri jew fl-istiva tal-merkanzija tal-inġenju tal-ajru;
- mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, imposti addizzjonali potenzjali applikati għall-garr ta' bagalji li għaddew jew li ma għaddewx miċ-check-in, inkluż strumenti muzikali msemmija fl-Artikolu 6c,

- ir-ragunijiet speċifiċi li jistgħu jipprekludu l-garr fil-kabina ta' bagalji li ma jgħaddux miċ-check-in skont il-paragrafu 3.

Is-servizzi tal-ivvjagġar ewlenin u l-imposti addizzjonali jridu jkunu identifikabbli b'mod ċar u għandhom ikunu jistgħu jinxtraw b'mod separat minn xulxin. [Em. 202]

Jekk il-bagalja tal-idejn titneħħa mill-kabina tal-inġenju tal-ajru u titqiegħed fl-istiva qabel ma l-passiġġier jitla' fuq l-inġenju tal-ajru jew qabel tibda t-titjira, din għandha tingħata lura lill-passiġġier meta jkun niežel mill-inġenju tal-ajru, bhala bagalja tal-idejn. [Em. 203]

2. Mingħajr preġudizzju għar-Regolament (KE) Nru 1107/2006, it-trasportaturi tal-ajru għandhom iħallu lill-passiġġieri jgħorru oġġett personali *u bagalja tal-idejn b'dimensjonijiet massimi ta' 100 cm (it-total tat-tul, tal-wisa' u tal-gholi)* fil-kabina u mingħajr kost miżjud addizzjonali *f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 261/2004. Il-kwoti tal-bagalji tal-kabina jistgħu jiġu espressi f'dimensjonijiet massimi jew piżijiet massimi tal-kwota totali li kull passiġġier jista' jtella' miegħu, jew it-tnejn, imma mingħajr ebda restrizzjoni dwar l-għadd speċifiku ta' oġġetti li jingarru. [Em. 204]*

3. Meta għal raġunijiet speċifiċi, bħal raġunijiet ta' sikurezza, raġunijiet ta' kapacità jew bidla fit-tip tal-inġenju tal-ajru wara li tkun saret il-prenotazzjoni, ma jkunux jistgħu jiġu trasportati fil-kabina oġġett personali msemmi fil-paragrafu 2 jew bagalja tal-idejn, it-trasportatur tal-ajru jista' jgħorr dawk il-bagalji li ma għaddewx miċ-check-in fl-istiva tal-inġenju tal-ajru, iżda mingħajr kost ulterjuri għall-passiġġier.
4. Il-paragrafi 2 u 3 għandhom japplikaw għat-trasportaturi tal-ajru kollha li jitolqu minn ajruport li jinsab fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati u għat-trasportaturi tal-ajru kollha tal-Unjoni li jaslu fit-territorju ta' Stat Membru li għalih japplikaw it-Trattati. **[Em. 205]**
5. Dan l-Artikolu ma jaffettwax ir-restrizzjonijiet fuq il-bagalji li ma jgħaddux miċ-check-in stabbiliti bir-regoli tal-Unjoni bħal dawk stabbiliti bir-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill* u r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1998** u bir-regoli internazzjonali dwar is-sigurtà u s-sikurezza.

Artikolu 6c

1. Trasportatur tal-ajru tal-Unjoni ghandu jhalli passigġier iġorr strument muzikali fil-kabina tal-passigġieri ta' ingenu tal-ajru sogġett għar-regoli ta' sigurtà u sikurezza applikabbli u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u r-restrizzjonijiet tal-ingenju tal-ajru kkonċernat. L-istrumenti muzikali għandhom jiġu aċċettati għat-trasport fil-kabina tal-ingenju tal-ajru dment li daww l-istrumenti jistgħu jiġu stivati b' mod sigur f' kompartiment xieraq tal-bagalji fil-kabina jew taħt sigġu tal-passigġieri adatt. ~~Trasportatur tal-ajru jista' jiddetermina li~~ ***Meta jkun aċċettat li jinġarr fil-kabina tal-ingenju tal-ajru,*** strument muzikali għandu jiffurma parti mill-kwota ~~permessa tal-bagalji li ma jgħaddux miċ-check-in ta'~~ ***tal-idejn ta'*** passigġier ~~u ma għandux jinġarr b'.~~ ***It-trasportatur tal-ajru jista' jiddetermina li għandhom japplikaw imposti addizzjonali għal bagalja tal-idejn biex tingarr b'*** zieda ma' dik il-kwota. [Em. 206]

2. ~~Soġġett għar regoli ta' sigurtà u sikurezza applikabbli, Meta strument muzikali jkun kbir wisq biex jiġi stivat b' mod sikur f' kompartiment xieraq tal-bagalji fil-kabina jew taħt sigġu tal-passiġġieri adatt, it-trasportatur tal-ajru jista' jitleb il-ħlas ta' biljett addizzjonali meta t-tali strumenti muzikali jingarru bħala bagalji u ma jgħaddux miċ-*check-in tal-idejn* fuq sigġu ieħor. Barra minn hekk, il-passiġġieri jistgħu jintalbu jaġġu u jixtru sigġijiet oħra xulxin kemm għall-passiġġier kif ukoll għall-istrument muzikali, fejn wiehed dejjem ikun sigġu oħer it-tieqa għall-istrument muzikali. Meta disponibbli u jekk jintalab hekk, l-istrument ***Dan il-biljett addizzjonali ma għandux ikun soġġett għall-ħlas tat-taxxa tat-tluq tal-ajruport rilevanti. Meta jinxtara t-tieni sigġu, it-trasportatur tal-ajru għandu jaġmel sforzi raġonevoli biex ipoġġi l-passiġġier u l-istrument*** muzikali għandhom jingarru f'parti msahħna tal-istiva tal-merkanzija tal-inġenju tal-ajru soġġett għar regoli ta' sigurtà applikabbli, ir-restrizzjonijiet tal-ispazju u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-inġenju tal-ajru ikkonċernat ***kkonċernat maġenb xulxin.*** [Em. 207]~~

- 2a. *Meta l-ispazju jkun disponibbli u jekk jintalab hekk, l-istrumenti muzikali għandhom jingarru f'parti msahhna tal-istiva tal-inġenju tal-ajru, soġġett għar-regoli ta' sikurezza applikabbli, ir-restrizzjonijiet tal-ispazju u l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-inġenju tal-ajru kkonċernat. It-trasportaturi tal-ajru għandhom jipprovdu tikketti speċjali li għandhom jintwerew b'mod ċar fuq l-istrumenti muzikali biex jiżguraw li dawn jiġu mmaniġġati bil-kura meħtieġa. Huma biss l-istrumenti ppakkjati b'mod xieraq f'kontenitur riġidu u/jew b'qoxra iebes mfassal b'mod speċifiku għal dawn l-oġġetti li għandhom jithallew jingarru bhala merkanzija tal-inġenju tal-ajru. [Em. 208]*
- 2b. *Trasportatur tal-ajru għandu jindika biċ-ċar waqt il-prenotazzjoni u fit-termini u l-kundizzjonijiet tiegħu l-bażi li fuqha l-istrumenti muzikali se jkun transportati, inkluż l-imposti applikabbli, il-faċilitajiet għall-garr ta' strumenti muzikali li huma disponibbli fuq l-inġenju tal-ajru kkonċernat u d-dimensjonijiet ta' dawn il-faċilitajiet. Meta jkun hemm bżonn li jiġi pprenotat it-tieni sit, il-passiġġieri għandhom jiġu offruti l-possibbiltà li jipprenotaw dak it-tieni siġġu online. [Em. 209]*

Artikolu 6d

1. *Il-Kummissjoni għandha tkun meghjuna mill-Kumitat għad-Drittijiet tal-Passiġġieri. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat fis-sens tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.*
2. *Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.”; [Em. 210]*

-
- * Ir-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2008 dwar regoli komuni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 2320/2002 (ĠU L 97, 9.4.2008, p. 72, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/300/oj>).
- ** Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/1998 tal-5 ta' Novembru 2015 li jistipula miżuri dettaljati għall-implimentazzjoni tal-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni (ĠU L 299, 14.11.2015, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2015/1998/oj).?;

(8) l-Artikolu 7 huwa sostitwit b'dan li ġej:

‘Artikolu 7

Il-Kummissjoni għandha tibgħat rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sa ... [*Stliet* snin wara d-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament emendatorju] dwar l-operat u r-rizultati ta' dan ir-Regolament.; ***Meta jkun hemm bżonn, ir-rapport għandu jkun akkumpanjat minn proposta legiżlattiva.***; [Em. 211]

(9) l-Anness tar-Regolament (KE) Nru 2027/97 huwa sostitwit bit-test stabbilit fl-Anness II ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 3

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

~~Għandu japplika minn ... [sentejn mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament emendatorju].~~

[Em. 212]

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi ..., ...

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President

ANNESS I

‘Anness

~~Listi mhux eżawrjenti~~–Lista eżawrjenti ta’ ċirkostanzi li jistgħu jitqiesu bħala meqjusin bħala
ċirkostanzi straordinarji u ċirkostanzi li m’għandhomx jitqiesu bħala ċirkostanzi
straordinarji għall-finijiet ta’ dan ir-Regolament- [Em. 213]

1. Iċ-ċirkostanzi li għejjin għandhom *ikunu jistgħu* jitqiesu bħala straordinarji: [Em. 214]
 - (a) ċirkostanzi mhux marbutin mal-operazzjoni tal-inġenju tal-ajru, bħal: [Em. 215]
 - (i) diżastri naturali ~~jew ambjentali~~ li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira; [Em. 216]
 - (ii) kundizzjonijiet meteoroloġiċi u ~~hsara lill-inġenju tal-ajru marbuta ma'~~ avvenimenti meteoroloġiċi li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura ~~mas-~~ *sikurezza* tat-titjira (bħal sajjetti, boċċi tas-silġ, maltempati bir-ragħad, turbolenza severa jew rih qawwi) *jew li għamlu hsara lill-ajruplan waqt it-titjira jew fuq it-tarmak wara r-rilaxx mis-servizz u li jagħmluha impossibbli li t-titjira topera b’mod sikur*; [Em. 217]

- (iii) ~~gwerer jew irvellijiet li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira~~ **gwerer jew irvellijiet li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira *gwerera, inkwiet politiku, atti ta' sabotagġ jew terroriżmu li jaghmluha impossibbli li t-titjira topera b'mod sikur*; [Em. 218]**
 - (iv) ~~theddied transfruntieriskji għas-saħha jew emergenzi mediċi li jehliegu l-interruzzjoni jew id-devjazzjoni~~ **theddied transfruntieriskji għas-saħha *jew emergenzi mediċi li jehliegu l-interruzzjoni jew id-devjazzjoni* li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikoli 2(1) jew 2(4) tar-Regolament (UE) 2022/2371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ li jkun inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira; u *kkonċernata*; [Em. 219]**
 - (v) ~~kollizzjonijiet bejn l-inġenju tal-ajru u għasfur jew~~ **kollizzjonijiet bejn l-inġenju tal-ajru u għasfur *jew hsara f'inġenju tal-ajru kkawżata minn* oġġett barrani ieħor li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira *li jkun qiegħed fuq ir-runway tal-ajruport*; [Em. 220]**
- (b) ~~inċidenti relatati ma' passiġġier, li jinkludu:~~ **inċidenti relatati ma' passiġġier, li jinkludu: [Em. 221]**

- (i) inċidenti li jinvolvu passigġieri indixxiplinati skont it-tifsira tal-Protokoll ta' Montreal tal-2014 li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira jew li jittardjaw it-tluq tat-titjira *imġiba hażina ta' passigġier li tikkawża lill-bdot fil-kmand tal-inġenju tal-ajru jiddevja t-titjira kkonċernata lejn ajruport li mhux l-ajruport tal-wasla sabiex jitniżel dan il-passigġier jew dawn il-passigġieri u l-bagalji tiegħu/tagħhom*; [Em. 222]
 - (ii) riskji għas-saħħa jew emerġenzi mediċi (bħal mard serju) li jiġu skoperti f'tit mumentu qabel it-tluq tat-titjira, jew li jirrikjedu l-interruzzjoni jew id-devjazzjoni tat-titjira; [Em. 223]
- (e) inċidenti oħra, bħal: [Em. 224]
- (i) riskji għas-sigurtà, kkwawżata minn atti ta' sabotagġ jew terroriżmu, jew atti illegali, li jkunu inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira; [Em. 225]

- (ii) difetti moħbija tal-manifattura jew tad-disinn, żvelati mill-manifattur jew minn awtorità kompetenti, u li jkun inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira; **[Em. 226]**
- (iii) restrizzjonijiet marbutin mal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru jew mal-kapaċità tal-ajruport *mhux previsti*, jew l-gheluq tal-ispazju tal-ajru *mhux previst, inkluż l-gheluq tar-runway mill-awtoritajiet*; **[Em. 227]**
- (iv) ~~l-gheluq parzjali jew sħiħ mhux skedat ta' ajruport, inkluż nuqqas ta' funzjonament ġenerali fis-sistema tal-ajruport, qtuġħ tad-dawl u kollass tal-komunikazzjoni-elettronika jew l-attivazzjoni tal-pjan ta' kontinġenza mill-korp ta' amministrazzjoni tal-ajruport;~~ **[Em. 228]**
- (v) ~~strajkijiet għand-fornituri ta' servizzi essenzjali bħall-korp ta' tmexxija tal-ajruport, il-Fornituri ta' Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru, il-fornituri ta' servizzi ta' groundhandling, jew~~ *tilwim industrijali mhux previst* għand it-trasportatur tal-ajru li jopera ~~fejn~~ *għand-fornituri ta' servizzi essenzjali bħall-ajruporti u l-Fornituri ta' Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru, minbarra l-istrajkijiet ikunu marbuta ma' mill-persunal tal-linja tal-ajru sakemm ma joriġinawx minn* domandi li ma jaqgħux taħt il-kompetenza tat-trasportatur li jopera *jistgħu jissodisfaw biss l-awtoritajiet pubbliċi*; **[Em. 229]**

- (vi) ~~l-assenza mhux mistennija ta' membru tal-ekwipaġġ essenzjali għall-operazzjoni tat-titjira, minhabba mard jew mewt, meta ssehh barra mill-bażijiet tas-servizz tat-trasportatur tal-ajru li jopera jew minhabba pandemija;~~
[Em. 230]
- (vii) ~~ħsara lill-inġenju tal-ajru kkawżata minn partijiet terzi waqt li l-inġenju tal-ajru jkun għadu fuq l-art, li t-trasportatur tal-ajru ma jkunx responsabbli għaliha, u li tkun inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira~~ ***ħabta ta' inġenju tal-ajru f'pożizzjoni ta' parkeġġ ma' inġenju tal-ajru ta' linja tal-ajru ohra kkawżata mill-moviment tal-inġenju tal-ajru tal-linja tal-ajru l-ohra;***
[Em. 231]
- (viii) ~~ħsara lil tajer ta' inġenju tal-ajru kkawżata minn oġġett barrani li tkun inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira;~~ [Em. 232]
- (ix) ~~*il-preżenza ta' petrol fuq* runway ikkontaminata ta' ajruport li tkun inkompatibbli mal-operazzjoni sikura tat-titjira~~ ***li jirriżulta fl-gheluq tal-ajruport u, konsegwentement, id-dewmien sinifikanti ta' titjira lejn jew minn dan l-ajruport, dment li l-petrol ma jkunx ġej minn inġenju tal-ajru tat-trasportatur tal-ajru li jkun qieghed jopera t-titjira;*** [Em. 233]

(x) ~~nuqqasijiet mhux mistennija fis-sikurezza tat-titjira f'tagħmir tal-inġenju tal-ajru li ma jkunx fl-livelli aċċettabbli ta' operazzjoni kif definit fil-Lista tat-Tagħmir Minimū ta' Referenza jew fil-kundizzjonijiet minimi għall-operazzjoni tat-tagħmir stabbiliti fiha u li ma setgħux jiġu rimedjati matul manutenzjoni preventiva (kif previst taħt il-paragrafu 2(a)); u [Em. 234]~~

(xi) ~~wara t-tluq, riskji għas-saħħa jew emerġenzi mediċi (bħal mard-serju) ta' membru tal-ekwipaġġ li jirrikjedu l-interruzzjoni jew id-devjazzjoni tat-titjira. [Em. 235]~~

(xia) habta bejn inġenju tal-ajru u għasfur u kwalunkwe hsara kkawżata minn habta bħal din; [Em. 236]

(xib) nuqqas ta' persunal fl-ajruport li jipprovdi servizzi ta' tagħbija tal-bagalji; [Em. 237]

(xic) kongestjoni fl-ajruport minhabba kundizzjonijiet meteoroloġiċi, li tirriżulta f'obbligu fuq l-operatur tal-inġenju tal-ajru li jdewwem jew jikkancelła t-titjira; [Em. 238]

(xid) hsara ġeneralizzata fis-sistema ta' riforniment tal-inġenju tal-ajru, fejn l-ajruport ta' oriġini tat-titjira jew tal-inġenju tal-ajru kkonċernat ikun responsabbli għas-sistema ta' riforniment tal-inġenju tal-ajru. [Em. 239]

2. Il lista ta' ċirkostanzi li ġejja ma għandhiex titqies bħala ċirkostanzi straordinarji:

- (a) problemi tekniċi li setgħu jissewwew matul manutenzjoni preventiva f'konformità mar-regoli u l-proċeduri tal-Unjon għall-ġestjoni tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-inġenju tal-ajru;
- (b) deċiżjonijiet operazzjonali u dewmien fil-proċeduri relatati mal-ekwipaġġ, maċ-check in u mat-tluġh abbord; u
- (c) nuqqas ta' disponibbiltà tal-ekwipaġġ tat-titjira jew tal-ekwipaġġ tal-kabina (sakemm ma jkunx ikkawżat minn strajkijiet msemmija fil-paragrafu 1(c)(v) jew minn assenzi mhux mistennija minhabba mard jew mewt imsemmija fil-paragrafu 1(c)(vi)).

1 Ir-Regolament (UE) 2022/2371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Novembru 2022 dwar theddid transkonfinali serju għas-saħħa u li jhassar id-Deeizjoni Nru 1082/2013/UE (ĠU L 314, 6.12.2022, p. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>).²² [Em. 240]

ANNEX II

“Anness

Avviż ta' informazzjoni kif imsemmi fl-Artikolu 6

AVVIŻ TA' INFORMAZZJONI DWAR IR-RESPONSABBILTÀ TAT-TRASPORTATUR BL-AJRU GĦALL-PASSIĠĠIERI U L-BAGALJI TAGĦHOM

Dan l-avviż ta' informazzjoni jiġbor fil-qosor ir-regoli dwar ir-responsabbiltà applikati mit-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni kif meħtieġa mil-leġiżlazzjoni tal-Unjoni Ewropea u l-Konvenzjoni ta' Montreal.

Kumpens fil-każ tal-mewt jew tal-korriment

Ma hemm l-ebda limiti finanzjarji għar-responsabbiltà għall-korriment jew il-mewt ta' passiġġier ikkawżata minn incident abbord l-ingenju tal-ajru jew matul l-operazzjonijiet ta' imbarkazzjoni jew żbark.

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 20 tal-Konvenzjoni ta' Montreal dwar l-eżonerazzjoni tat-trasportatur bl-ajru, għal danni sal-limitu taħt l-Artikolu 21 tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali], it-trasportatur bl-ajru ma jistax jeskludi jew jillimita r-responsabbiltà tiegħu. Jekk jinqabeż dak l-ammont, it-trasportatur bl-ajru ma jkunx responsabbli jekk huwa jagħti prova li:

- il-ħsara ma tkunx ġiet ikkawżata min-negliġenza jew attività illeċita jew ommissjoni oħra tat-trasportatur bl-ajru jew tal-ħaddiema jew l-aġenti tiegħu, jew
- il-ħsara tkun ġiet ikkawżata biss min-negliġenza jew attività illeċita jew ommissjoni oħra ta' parti terza.

Ħlasijiet bil-quddiem

Jekk passiġġier imut jew ikorri, it-trasportatur bl-ajru għandu jagħmel ħlas bil-quddiem, biex ikopri l-ħtiġijiet ekonomiċi immedjati, fi żmien 15-il jum minn meta tiġi identifikata l-persuna intitolata għall-kumpens. F'każ ta' mewt, dan il-ħlas bil-quddiem ma għandux ikun inqas minn 16 % tal-limitu taħt l-Artikolu 21 tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali].

DEWMIEN IKKAWŻAT LILL-PASSIĠĠIERI

Fil-każ ta' ittardjar ta' passiġġier, it-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli għall-ħsara sakemm ma jkunx ħa l-miżuri kollha raġonevoli biex jevita l-ħsara jew sakemm ma kienx impossibbli li jittieħdu tali miżuri. Ir-responsabbiltà għall-ittardjar tal-passiġġier hija limitata għal-limitu taħt l-Artikolu 22(1) tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi ammont approssimattiv fil-munita lokali].

DEWMIEN TAL-BAGALJI

F'każ ta' dewmien tal-bagalji, it-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli għal ħsara sal-limitu taħt l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali], fejn il-limitu tal-kumpens ikun applikabbli għal kull passiġġier u mhux għal kull bagalja li tkun għaddiet miċ-check-in. It-trasportatur bl-ajru ma għandux ikun responsabbli meta jkun ħa l-miżuri raġonevoli kollha biex jevita l-ħsara li tirriżulta minn tali dewmien jew meta kien impossibbli li jiehu t-tali miżuri.

QERDA, TELF JEW HSARA TAL-BAGALJI

It-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli għal hsara sal-limitu taħt l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali], fejn il-limitu tal-kumpens ikun applikabbli għal kull passiġġier u mhux għal kull bagalja.

F'każ ta' hsara jew telf ta' bagalji li jkunu għaddew miċ-check-in, it-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli sakemm il-hsara ma tkunx giet ikkawżata minn difett, kwalità jew problema inerenti tal-bagalji.

F'każ ta' **Fil-każ ta'** bagalji li ma jkunux għaddew miċ-check-in (bagalji tal-idejn), ~~li jinkludu~~ **inklużi** oġġetti personali, it-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli biss jekk il-hsara li tirriżulta tkun it-tort tiegħu jew tal-haddiema jew l-aġenti tiegħu. **[Em. 241]**

LIMITI OGHLA GHALL-BAGALJI

Passiġġier jista' jibbenefika minn limitu oghla ta' responsabbiltà billi jagħmel dikjarazzjoni speċjali 'l aktar tard, maċ-check-in, u billi jhallas tariffa supplimentari jekk ikun hemm bżonn. Dik it-tariffa supplimentari għandha tkun ibbażata fuq tariffa li tkun relatata mal-kostijiet addizzjonali involuti fit-trasport u l-assigurazzjoni tal-bagalji kkonċernati 'l fuq mil-limitu ta' responsabbiltà taħt l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal kif aġġornata mill-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal {(it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali)}. It-tariffa għandha tkun disponibbli għall-passiġġieri fuq talba. **[Em. 242]**

Waqf il-prenotazzjoni, fl-istess hin tan-notifika skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2006, u mhux aktar tard minn meta t-tagħmir jingħata lit-trasportatur bl-ajru u, fil-każ ta' kelb tal-assistenza rikonoxxut, mal-imbarkazzjoni, il-passiġġieri b'diżabbiltà u l-passiġġieri b'mobbiltà mnaqqsa għandhom jiġu offruti b'mod sistematiku l-għażla li jagħmlu dikjarazzjoni speċjali ta' interess, f'format aċċessibbli għat-trasport, mingħajr kost addizzjonali, tat-tagħmir tal-mobbiltà tagħhom jew tal-kelb tal-assistenza rikonoxxut tagħhom.

EŻONERAZZJONI

Jekk it-trasportatur jagħti prova li kwalunkwe ħsara koperta bir-regoli dwar ir-responsabbiltà applikati mit-trasportaturi bl-ajru tal-Unjoni kif meħtieġ mir-Regolament (KE) Nru 2027/97 u l-Konvenzjoni ta' Montreal, inkluż mewt jew korriment, kienet ikkawżata jew ikkontribwita min-negliġenza jew attività illeċita jew ommissjoni oħra tal-persuna li tkun qed titlob kumpens, jew il-persuna li mingħandha tiegħu d-drittijiet tagħha, it-trasportatur għandu jkun eżonerat kompletament jew parzjalment mir-responsabbiltà tiegħu fil-konfront tar-rikorrent sa fejn tali negliġenza jew attività illegali jew ommissjoni tkun ikkawżat jew ikkontribwiet għall-ħsara.

~~Skadenza għall-ilmenti rigward il-bagalji~~ **LIMITU TAŻ-ŻMIEN GĦALL-ILMENTI DWAR IL-BAGALJI [Em. 243]**

F'każ ta' ħsara, dewmien, telf jew qerda tal-bagalji, jeħtieġ li l-passiġġier fil-każijiet kollha jressaq ilment quddiem it-trasportatur bl-ajru malajr kemm jista' jkun. Jeħtieġ li l-passiġġier iressaq ilment fi żmien sebat ijiem f'każ ta' ħsara lil bagalji li jkunu għaddew miċ-check-in, u fi żmien 21 jum f'każ li l-bagalji jdumu ma jaslu, fiż-żewġ każijiet mid-data li fiha l-bagalji jkunu tqiegħdu għad-dispożizzjoni tal-passiġġier. Għal dak l-għan, il-passiġġieri jistgħu jsibu formola ddedikata fuq is-siti web u fuq l-applikazzjonijiet online tat-trasportaturi bl-ajru li tista' tiġi pprezentata bil-miktub jew online. Tali formola ta' lment jeħtieġ li tiġi aċċettata mit-trasportatur bl-ajru fl-ajruport bħala lment. Id-data tal-prezentazzjoni ta' tali lment għandha titqies mit-trasportatur bl-ajru bħala d-data li fiha jitressaq l-ilment skont l-Artikoli 31(2) u 31(3) tal-Konvenzjoni ta' Montreal, anke jekk it-trasportatur bl-ajru jitlob aktar informazzjoni aktar 'il quddiem.

RESPONSABBILTÀ TAT-TRASPORTATURI BL-AJRU KONTRAENTI U EFFETTIVI

Jekk it-trasportatur bl-ajru li effettivament jagħmel it-titjira ma jkunx l-istess bħat-trasportatur bl-ajru kontraenti, il-passiġġier għandu d-dritt li jindirizza lment jew jagħmel talba għal indennizz kontra wiehed mit-trasportaturi bl-ajru. Dan jinkludi każijiet fejn ikun sar qbil dwar dikjarazzjoni speċjali ta' interess fil-mument tal-konsenja ma' kwalunkwe wiehed miż-żewġ trasportaturi l-ajru.

SKADENZA GĦAL RIKORS

Kull rikors fil-qorti biex issir talba għal indennizz jehtieg li jsir fi żmien sentejn mid-data li fiha jkun wasal l-ingenju tal-ajru, jew mid-data li fiha l-ingenju tal-ajru suppost ikun wasal.

QERDA, TELF, HSARA JEW DEWMIEN TA' TAGĦMIR TAL-MOBBILTÀ

It-trasportatur bl-ajru huwa responsabbli għall-qerda, it-telf, il-ħsara jew id-dewmien ta' tagħmir tal-mobbiltà sal-limitu taħt l-Artikolu 22(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal skont l-Artikolu 24(2) tal-Konvenzjoni ta' Montreal [it-trasportatur bl-ajru għandu jindika fil-parentesi l-ammont approssimattiv fil-munita lokali], fejn il-limitu tal-kumpens ikun applikabbli għal kull passiġġier u mhux għal kull bagalja.

Passiġġier jista' jibbenefika, mingħajr ebda kost addizzjonali, minn limitu oġġla ta' responsabbiltà billi jagħmel dikjarazzjoni speċjali li fiha jispeċifika l-kost tas-sostituzzjoni tat-tagħmir tal-mobbiltà tiegħu, mhux aktar tard miċ-check-in.

F'każ ta' qerda, telf, ħsara jew dewmien ta' tagħmir tal-mobbiltà, it-trasportatur bl-ajru għandu jhallas kumpens li ma jaqbiżx is-somma ddikjarata fid-dikjarazzjoni speċjali.

Qabel iħallas dan il-kumpens, it-trasportatur bl-ajru għandu jagħmel l-isforzi raġonevoli kollha biex jipprovi immedjatament sostituzzjonijiet temporanji meħtieġa għat-tagħmir ta' mobbiltà lil hinn minn meta jintemm il-vjaġġ tal-passiġġieri kkonċernati.

BAŻI GHALL-INFORMAZZJONI

Il-bażi għar-regoli deskritti hawn fuq hija l-Konvenzjoni ta' Montreal tat-28 ta' Mejju 1999, li hija implimentata fl-Unjoni permezz tar-Regolament (KE) Nru 2027/97 (kif emendat bir-Regolament (KE) Nru 889/2002 u bir-Regolament (UE)¹) u fl-Istati Membri permezz tal-legiżlazzjoni nazzjonali tagħhom.

⁺ ĠU: jekk jogħġbok dahhal in-numru ta' referenza ta' dan ir-Regolament emedatorju.'.